DB 23 april 2025
Bijlage 4.1.1

Poho Financien
9 april 2025
Bijlage 3b

parkstad
stadsregio limburg

(Voorlopige)
Jaarstukken 2024

Inhoud

Jaarverslag

1. Inleiding en samenvatting ... 4
1.2 Kernagenda ... 4
1.2 Speerpunten ... 5
1.3 Samenvatting van de financiën in 2024 ... 6
1.4 Voorstel resultaatbestemming 2024 ... 8
2. Programma Kerntaken ... 9
2.1 Concrete activiteiten en resultaten in 2024 ... 9
2.1.1 BC Ruimte en Mobiliteit ... 9
2.1.2 BC Duurzaamheid ... 13
2.1.3 BC Economie en Toerisme ... 16
2.1.4 BC Wonen en Herstructurering ... 22
2.1.5 BC Sociaaleconomische Structuurversterking ... 35
2.1.6 Grensoverschrijdende Samenwerking ... 39
2.2 Financieel overzicht programma Kerntaken ... 41
2.2.1 Werkbudgetten ... 42
2.2.2 Regionale Initiatieven ... 43
2.2.3 Cofinanciering door derden van kernactiviteiten ... 43
2.2.4 Formatie en bezetting programma activiteiten ... 43
2.2.5 Financiering en afschrijving buitenring ... 43
3. Programma Flexibele Schil ... 44
3.1 Administratie zonnepanelen ... 44
4. Algemene dekkingsmiddelen ... 45
4.1 Gemeentelijke bijdrage Kerntaken ... 45
5. Overhead, bedrijfsvoering en frictiebudget ... 46
5.1 Ontwikkeling bedrijfsvoering ... 46
5.2 Loonkosten, formatie en bezetting ... 47
5.3 Frictiebudget ... 48
6. Bedrag heffing vennootschapsbelasting ... 48
7. Onvoorzien ... 48
8. Mutatie reserves ... 49
9. Paragrafen ... 49
9.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing ... 49
9.2 Financiering ... 51

9.3 Bedrijfsvoering ... 52
9.4 Verbonden Partijen ... 52
9.5 Wet Open Overheid ... 53
9.6 Rechtmatigheidsverklaring ... 54
9.7 Ondernemingsraad ... 55
10. Balans ... 56
11. Overzicht baten en lasten 2024 ... 58
12. Toelichtingen ... 59
12.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling ... 59
12.2 Toelichtingen op de balans per 31 december 2024 ... 61
12.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten ... 98
12.4 Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid ... 105
12.5 Gebeurtenissen na balansdatum ... 106
13. SiSa (volgt nog) ... 106
14. Taakvelden (volgt nog) ... 106
15. Rechtmatigheidsverklaring ... 107

1. Inleiding en samenvatting

1.2 Kernagenda

Stadsregio Parkstad Limburg (SPL) is een bestuurlijk samenwerkingsverband (volgens de Wet Gemeenschappelijke Regeling – WGR) van de zeven gemeenten die samen de regio Parkstad Limburg vormen). SPL is een onafhankelijk bureau waar een team van gedreven medewerkers werkt aan de transformatie en de toekomst van (mensen in) de regio. Het belang en de toegevoegde waarde van de intergemeentelijke samenwerking wordt landelijk breed onderschreven en werpt nadrukkelijk z'n vruchten af. We zijn trots op de positie die we hebben veroverd en zijn gedreven om deze verder te verstevigen. Het takenpakket en de bezetting van ons bureau is de afgelopen jaren fors gegroeid naar momenteel zo'n 35 personen die één generieke noemer delen; "hart voor de regio". Iedereen binnen het team draagt direct of indirect bij aan de toekomst van Parkstad als vitale regio met een krachtig economisch, fysiek en sociaal profiel waar het fijn en gezond leven, werken en verblijven is.

Op 1 juli 2024 was het exact 25 jaar geleden dat de intergemeentelijke samenwerking in de regio, die tot 1 juli 1999 on de naam "Oostelijke Mijnstreek" en "Oostelijk Zuid Limburg" georganiseerd was, werd gewijzigd naar "Stadsregio Parkstad Limburg". Onder de titel "Samenwerken loont!" werd op 31 augustus 2024 op een symposium met een keur aan gasten teruggeblikt op 25 jaar intergemeentelijke samenwerking en werd vooral ook vooruit gekeken naar de Parkstad in 2040 en welke ontwikkelingen er nodig zijn om als regio aantrekkelijk te zijn en te blijven om te wonen en te ondernemen.

Governance
De regionale samenwerking Stadsregio Parkstad Limburg krijgt vorm via een gemeenschappelijke regeling van de 7 colleges. Deze bestaat uit het Dagelijks Bestuur (zijnde de 7 burgemeesters), het Algemeen Bestuur (zijnde het DB + 7 wethouders) en de thematische bestuurscommissies (bestaande uit de betreffende portefeuillehouders). Deze constructie is een antwoord op het vraagstuk van de democratische legitimatie van het regiobestuur, aangezien de reguliere verantwoordingslijnen gehandhaafd blijven. De vertegenwoordigers in de bestuurlijke gremia leggen immers o.a. verantwoording af aan het eigen college en de eigen raad.

Het Dagelijks Bestuur heeft algemene taken op het terrein van regionale samenwerking. Het is verantwoordelijk voor het Parkstad Bureau (P&O, Financiën en Organisatie), organisatie van de bestuurlijke samenwerking (Governance), grensoverschrijdende samenwerking en verdeling van middelen. Daarnaast heeft het Dagelijks Bestuur de verantwoordelijkheid voor het leggen van dwarsverbanden en het initiëren/uitvoeren van overkoepelende activiteiten (bestuurscommissies-overstijgende onderwerpen).

In de regionale samenwerking is er een cruciale rol weggelegd voor de inhoudelijke bestuurs-commissies (BC' s), samengesteld uit de portefeuillehouders van de deelnemende gemeenten. De bestuurscommissies zijn gegroepeerd rondom de zes kernthema's:

- Wonen en Herstructurering
- Ruimte en Mobiliteit
- Duurzaamheid
- Economie en Toerisme
- Sociaal Economische Structuurversterking
- Grensoverschrijdende Samenwerking (DB)

Binnen deze thema's wordt gewerkt aan verschillende soorten taken:

1. Platform voor (bestuurlijke) afstemming
2. Regionale beleidsontwikkeling
3. Programmasturing
4. Monitoring en instrumentontwikkeling
5. Lobby & fondsvorming

Het regiobureau faciliteert het Dagelijks Bestuur, Algemeen Bestuur en de bestuurscommissies, zowel inhoudelijk als logistiek en heeft daarvoor structureel middelen beschikbaar via de regiobijdragen.

In de jaarstukken wordt verslag gedaan van de in 2024 uitgevoerde activiteiten in relatie tot de in 2024 beschikbaar gestelde middelen. De jaarstukken bestaan uit 2 delen:

1. Het jaarverslag 2024 met een inhoudelijke en financiële verantwoording ingedeeld naar de in de begroting 2024 opgenomen programmastructuur en aangevuld met de verplichte paragrafen.
2. De jaarrekening 2024 ingedeeld in de balans en het overzicht van baten en lasten, inclusief toelichtingen en de verplichte bijlagen Sisa en het taakveldenoverzicht.

1.2 Speerpunten

In het jaarplan van Stadsregio Parkstad Limburg wordt elk jaar een aantal speerpunten benoemd, als focus binnen het takenpakket. Deze speerpunten zijn bureaubreed en worden elk jaar door zowel het Dagelijks Bestuur als de bestuurscommissies geselecteerd.

1. **De Regio Deal Parkstad 2.0**
   Een belangrijk streven van het Dagelijks Bestuur was om de besluitvorming over de inzet van de middelen uit de tweede Regio Deal ad. €25 miljoen vóór 1 januari 2025 af te ronden. Dit is gelukt, middels een tweetal besluitvormingsmomenten in 2024. Op 28 augustus 2024 en op 18 december 2024 heeft besluitvorming plaatsgevonden door het DB over de verdeling van de gelden uit de tweede Regio Deal. In 2025 zal de focus liggen op de uitvoering van deze besluitvorming.

2. **Het Nieuwe Narratief en 25 jaar Parkstad**
   Medio 2023 is tijdens een heisessie van het DB besloten om het zogenaamde Nieuwe Narratief van Parkstad op te stellen. Inmiddels is dit nieuwe narratief uitgegroeid tot het Nieuwe Toekomstverhaal van Parkstad. Dit nieuwe verhaal is op 31 augustus 2024 gepresenteerd tijdens een succesvolle bijeenkomst '25 jaar Parkstad' tijdens Cultura Nova in de Spiegeltent. In het najaar van 2024 is met de brede maatschappelijke coalitie gebrainstormd over het vervolg, waarna door het DB een agenda van een zestal thema's zijn benoemd voor het vervolg:
   1. het behouden van aanwezig en het aantrekken van nieuw talent
   2. een robuuste economie
   3. een aantrekkelijke woon- en leefomgeving
   4. de integrale aanpak van kwetsbare wijken: sociaal, fysiek, duurzaam en veilig
   5. een gezonde regio
   6. Parkstad als draaischijf in de economische corridor Brainport Eindhoven, Zuid-Limburg, Aken, Keulen-Bonn

3. **Elke Regio Telt / Kansen agenda / Het Parkstad Plan en de Zuid-Limburgagenda**
   Een Kamerbrief van (demissionair) Minister de Jonge over Elke Regio Telt heeft roet in het eten gegooid om de voornemens uit het Jaarplan 2024 uit te kunnen voeren, zijnde te werken aan een Kansenagenda voor Parkstad. Er is immers besloten om niet Parkstad, maar Zuid-Limburg als geografisch gebied te selecteren voor de uitwerking van Elke Regio Telt. In december 2024 heeft de nieuwe Minister Uitermark besloten dat de Elke Regio Telt-aanpak opgaat in het nieuwe Nationaal Programma Vitale Regio's. Voor Zuid-Limburg is afgesproken dat de 'Zuid-Limburg'-agenda leidend wordt voor de uit te werken gebiedsagenda in het kader van dit NPVR en dat Zuid-Limburg bestuurlijk wordt vertegenwoordigd door de deelnemers vanuit de bestuurlijke begeleidingsgroepen Regio Deal vanuit Parkstad en vanuit Zuid-Limburg west. Deze 'Zuid-Limburg'-agenda is begin 2024 vastgesteld door de colleges van B&W van de Zuid-Limburgse gemeenten én door het college van GS.

4. **Regio Deal 1.0**
   In 2024 liepen een aantal projecten uit de eerste Regio Deal nog door. In 2024 stond de focus binnen de eerste Regio Deal gericht op de monitoring en de evaluatie van de eerste Regio Deal.

5. **Aanvraag Regio Deal 3.0**
   Een van de belangrijkste speerpunten van 2024 was de indiening van de aanvraag voor een derde Regio Deal. In april heeft het DB de opdracht gegeven om een aparte aanvraag voor een derde Regio Deal voor Parkstad Limburg uit te werken. Uiteindelijk is het voorstel voor een derde Regio Deal eind oktober unaniem gesteund door de colleges van B&W én door het Dagelijks Bestuur ingediend. Begin oktober is afgesproken met de bestuurlijke aanspreekpunten voor de aanvraag van een Regio Deal in westelijke Zuid-Limburg, om de hoofdstuk-indeling van de Zuid-Limburg agenda aan te houden en in de propositie van de nieuwe Regio Deals aan te geven dan de lijn 'grensoverstijgende kenniseconomie' gezamenlijk wordt vormgegeven op de schaal van Zuid-Limburg.

De concrete activiteiten en resultaten van de bestuurscommissies in 2024 zijn nader uitgewerkt in paragraaf 2.1.

1.3 Samenvatting van de financiën in 2024

Begrote kosten

De begroting 2024 (na de 3e begrotingswijziging) is gebaseerd op de uitgangspunten van de regionale samenwerking met een beperkt activiteitenbudget (€ 720.000 per jaar) voor de Kernagenda. Daarnaast was € 40.000 structureel werkbudget beschikbaar voor de lobby subsidieverwerver. Naast de thema's die behoren tot de Kernagenda en waarvan de financiering loopt via bijdragen van de gemeenten is er binnen de samenwerking plaats voor een Flexibele Schil (Administratie zonnepanelen). Daarnaast werd rekening gehouden met verplichtingen van de Buitenring, loonkosten en kosten voor bedrijfsvoering. Stadsregio Parkstad Limburg is niet vennootschapsbelasting plichtig en kent in 2024 geen post onvoorzien.

Begrote dekking

De activiteiten werden gedekt door de gemeentelijke bijdragen aan Stadsregio Parkstad Limburg die in 2024 uitkwamen op € 5 miljoen inclusief het deel van € 50.000 van AG Charlemagne (Grensoverschrijdende samenwerking), bijdragen uitbreiding Duurzaamheid (€ 141.000) en bijdragen Water en klimaatadaptatie (€ 228.000). Daarnaast was er dekking uit de inzet van reserves, rentebaten en door inkomsten als gevolg van bijdragen van derden/gemeenten voor projecten. Naast bovenstaande is er nog sprake van verdeling van middelen via de balans, dit betreft de Regionale Initiatieven.

Resultaat 2024

In onderstaand overzicht wordt de begroting (zowel de initiële begroting als ook de begroting na verwerking van de 3e begrotingswijziging) weergegeven. Ook de realisatie 2024 is hierin opgenomen.

Overzicht van baten en lasten: *

Bedragen x € 1 miljoen

Omschrijving	Begroting 2024	Begroting 2024 na 3e wijziging	Realisatie 2024	Verschil
Werkbudget kernactiviteiten	720	720	671	-49
Flexibele schil administratieve eenheid zonnepanelen	pm	30	20	-10
Lobby inzake subsidieverwerving	40	40	38	-2
Cofinancering door derden projecten kernactiviteiten	pm	1,371	1,292	-79
Afschrijving buitenring	264	264	264	0
Financieringskosten buitenring	82	82	82	0
Loonkosten formatie	3,032	3,569	3,330	-239
Materiële kosten bedrijfsvoering en huisvesting	495	549	491	-58
Totaal lasten	**4,633**	**6,625**	**6,188**	**-437**
Bijdragen deelnemende gemeenten	4,244	4,244	4,243	-1
Bijdrage gemeente Heerlen takendiscussie	408	408	408	0
Reguliere bijdrage Gemeenten	4,652	4,652	4,651	-1
Bijdragen gemeenten uitbreiding Duurzaamheid		141	141	0
Bijdragen gemeenten Water en klimaatadaptatie		228	228	0
Totaal bijdragen deelnemende gemeenten	4,652	5,021	5,020	-1
Bijdrage RES uitbreiding Duurzaamheid		101	101	0
Bijdragen gemeenten flexibele schil	pm	135	125	-10
Cofinancering door derden projecten kernactiviteiten	pm	1,950	1,598	-352
Rentebaten	0	2,800	2,830	30
Totaal baten	**4,652**	**10,007**	**9,675**	**-332**
Gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten	**19**	**3,382**	**3,487**	**105**
Stortingen in reserves				
- Reserve Ringwegen	219	219	219	0
- Investeringsreserve verbouwing	0	0	0	0
- Reserve werkbudgetten flexibele schil	0	105	105	0
- Reserve werkbudgetten	0	4,978	4,512	-466
Onttrekkingen aan reserves				
- Reserve Ringwegen	165	165	165	0
- Organisatie op Orde	27			0
- Frictiereserve	7	27	0	-27
- Investeringsreserve verbouwing	0	7	7	0
- Reserve werkbudgetten flexibele schil	0	0	0	0
- Reserve werkbudgetten	0	1,900	1,585	-315
Saldo mutatie reserves	**-20**	**-3,203**	**-3,080**	**123**
Gerealiseerd resultaat	**-1**	**180**	**409**	**228**

* Het overzicht van baten en lasten gerangschikt naar programma's is opgenomen op pagina 58 e.v.

Gerealiseerd resultaat
Volgens de jaarrekening komt het financiële resultaat in 2024 uit op € 409.000 positief. Dit resultaat is als volgt opgebouwd:

Herkomst van resultaat 2024	Bedrag
Onderuitputting werkbudget DB inzake bestuurskosten, communicatie en lobby	49
Rentebaten bedrijfsvoering (10%)	283
Onderuitputting bedrijfsvoering en loonkosten	104
Niet onttrokken frictiereserve	-27
Gerealiseerd resultaat 2024	**409**

Onderuitputting werkbudget
Voor activiteiten passend binnen de werkbudgetten van de bestuurscommissies en het Dagelijks Bestuur was in totaal € 720.000 beschikbaar. Hiervan was in 2024 op basis van het jaarplan € 625.000 bestemd voor de bestuurscommissies en € 95.000 voor het Dagelijks Bestuur. Het gedeelte van de werkbudgetten bestuurscommissies is volledig ingezet. Het werkbudget van het DB met betrekking tot communicatie, bestuurskosten en lobby is € 49.000 lager uitgekomen dan begroot.

Rentebaten Bedrijfsvoering
De totale rentebaten 2024 hebben een omvang van in totaal € 2.830.000. Van de totale rentebaten 2024 is conform de financiële verordening 90% beschikbaar gesteld voor programmagelden. De resterende 10% (€ 283.000) kan ingezet worden voor de financiering van specifieke kosten van de bedrijfsvoering of vloeit terug naar de Parkstad gemeenten.

Onderuitputting bedrijfsvoering en loonkosten
Dit betreft met name niet ingevulde vacatures.

Niet onttrokken frictiereserve
In 2024 is er geen beroep gedaan op de frictiereserve.

1.4 Voorstel resultaatbestemming 2024

Het voorstel is om – uitgaande van de herkomst van de onderdelen van het resultaat – hieraan een bestemming te geven. Dit leidt tot het volgende voorstel:

Voorstel bestemming	Bedragen
Toevoegen aan reserve werkbudget DB programmaoverstijgende activiteiten	49
Terug te laten vloeien rente naar de Parkstad gemeenten	283
Terug te laten vloeien naar de Parkstad gemeenten	77
	409

Het voorstel resultaatbestemming is als volgt:

- Het resterende werkbudget van het Dagelijks Bestuur ad € 49.000 toe te voegen aan de reserve werkbudget DB (programmaoverstijgende activiteiten) conform het vigerende beleid.
- € 360.000 (€ 283.000 en € 77.000) terug te laten vloeien naar de Parkstadgemeenten.

2. Programma Kerntaken

2.1 Concrete activiteiten en resultaten in 2024

Binnen Stadsregio Parkstad Limburg is in 2024 een veelvoud aan activiteiten uitgevoerd binnen de kernthema's.

Hierna volgt een overzicht waarbij de activiteiten en resultaten zijn ingedeeld naar de hoofdfuncties per bestuurscommissie:

- Inleiding
- Speerpunten
- Platform
- Beleid
- Programmering
- Monitoring
- Advisering
- Instrumentontwikkeling
- Lobby & fondsvorming

2.1.1 BC Ruimte en Mobiliteit

Inleiding

Per 1 januari 2024 is sprake de Bestuurscommissie Ruimte en Mobiliteit uitgebreid met het thema 'Water en Klimaatadaptatie'. Op verzoek van het Samenwerkingsverband Water Parkstad Limburg (SWPL) en na besluitvorming door het Dagelijks Bestuur en de zeven colleges van B&W is dit thema aan de bestuurscommissie toegevoegd. Naast een inhoudelijke uitbreiding, betreft dit ook een uitbreiding met 1,0 fte en een specifiek gelabeld werkbudget. Voor gemeenten is de uitbreiding budgetneutraal, omdat het bedrag dat zij jaarlijks aan SWPL betaalden (kassier gemeente Beekdaelen) één op één is overgeheveld naar de Stadsregio. Het budget wordt jaarlijks geïndexeerd.

Speerpunten

<u>Ruimte</u>

Het programmaonderdeel Ruimte is in 2024 net als in voorgaande jaren in belangrijke mate bepaald door de positionering van de regionale opgaven in Parkstad in het beleid en programma's van hogere overheden en de doorvertaling daarvan in de instrumentaria van de gemeenten. Er is inhoudelijke, bestuurlijke en ambtelijke inzet geweest op het programma NOVEX (NOVEX-gebied Zuid-Limburg en Ruimtelijk Voorstel Limburg), het traject van de Nota Ruimte en de voorbereiding van bovenregionale overleggen zoals BO MIRT, BO Leefomgeving en BKO. Tevens is, mede via het AO Ruimte en het Kernteam Regionaal Afstemmingskader, de verbinding gelegd met het lokale omgevingsbeleid (met name de gemeentelijke omgevingsvisie). Zo zijn in 2024 al de eerste voorbereidingen getroffen om het afstemmingskader te actualiseren.

Beoogd was om ook door te pakken met de gebiedsgerichte aanpak in het kader van de transitie van het landelijk gebied. Voorzien was een actieve aanhaking bij het Limburgs Programma Landelijk Gebied (LPLG), waarvoor in de 2e helft van 2024 een nieuwe versie opgeleverd diende te worden. Met het aantreden van het nieuwe Kabinet is deze verplichting alsmede het bijbehorende transitiefonds echter komen te vervallen. Door de onzekerheid die dit met zich meebrengt, zijn er wel diverse gesprekken gevoerd met gemeenten, provincie en LVVN, maar geen concrete stappen gezet.

Ook zijn stappen gezet met de verdere uitbouw van de kaartviewer en geodataportaal. Dit is niet alleen een belangrijke (ruimtelijke) informatievoorziening, maar levert in potentie ook een grote bijdrage aan de integraliteit tussen de verschillende programma's in Parkstad.

Mobiliteit
Het programmaonderdeel Mobiliteit heeft in 2024 ingezet op het versterken van de positie van de regio Parkstad binnen de corridor Eindhoven – Zuid-Limburg – Aken – Keulen en op het verbeteren van de bereikbaarheid *van* en *binnen* de regio (het grensoverstijgende daily urban system). De mobiliteitsvisie Zuid-Limburg en de SUMP zijn daarbij kaderstellend, maar ook nieuwe inzichten vanuit bijvoorbeeld ontwerpende onderzoeken als Zuid-Limburg in Euregionale Context (ZL'EU) en studies naar vervoersarmoede worden omarmd. Voor het versterken van de corridor wordt een sterke lobby gevoerd (i.s.m. de programma's GROS en E&T en samen met diverse Duitse, Limburgse en Brabantse partners). Door een organisatiediscussie op het schaalniveau Zuid-Limburg en het plotselinge dreigende faillissement van Velocity Limburg/Aachen is veel tijd in deze twee trajecten gaan zitten. De Stadsregio was daarnaast ook een van de pilotgebieden van het traject 'Bereikbaarheidsdoelen' van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, waarvan het rapport in 2025 verschijnt als input voor de landelijke Mobiliteitsvisie 2050.

Water en klimaatadaptatie
Het programmaonderdeel Water en Klimaatadaptatie is per 1 januari 2024 van start gegaan. Hierbij kon worden voortgebouwd op de lopende activiteiten en resultaten van het voormalige SWPL. De eerste helft van 2024 heeft zich gekenmerkt als overgangsperiode, waarbij per 1 juni 2024 een vaste programma-adviseur is aangesteld en deze vervolgens is ingewerkt door de aan SWPL verbonden coördinator. Met de 'waterpartijen' (Waterschap Limburg, Waterschapsbedrijf Limburg en Waterleidingmaatschappij Limburg) is een programma plan opgesteld en uitgevoerd. Hiervoor is een speciaal gelabeld werkbudget beschikbaar, welke buiten de scope van dit jaarplan valt en volgens afspraak separaat wordt gefactureerd aan de deelnemende gemeenten en waterpartijen. Inzet is gericht op een goede aanhaking op het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL) en het verbinden van de thema's water, klimaatadaptatie en ruimte. Ook is gestart met de voorbereidingen voor een programma onder de Omgevingswet en een plan voor 'groenblauwe schoolpleinen'.

Platform

Rijk:

- (Regionaal) Bestuurlijk Overleg Leefomgeving
- (Regionaal) Bestuurlijk Overleg MIRT
- (Regionaal) Bestuurlijk Overleg Goederenvervoer
- Spoortafel Zuid-Nederland
- VNG-commissie Ruimte, Wonen en Mobiliteit

Provincie:

- Mobiliteitsberaad Limburg
- Bestuurlijk Regio Overleg Limburg (BROL)
- Bestuurlijke Klimaatadaptatietafel Limburg (BKAL)
- Regionale actietafel (WRL)

Zuid-Limburg:

- Bestuurlijk Kern Overleg (BKO) Zuid-Limburg
- Bestuurlijk Overleg Nationaal Landschap Zuid-Limburg (in de loop van 2024 opgegaan in het BKO)
- Bestuurlijk RMO Zuid-Limburg
- Stuurgroep Zuid-Limburg Bereikbaar

Parkstad:

- Bestuurscommissie Ruimte en Mobiliteit
- Stuurgroep Waterwerkregio Parkstad

Beleid

Ruimte

- In het kader van het NOVEX-gebied Zuid-Limburg is samen met het Rijk, Provincie Limburg, Waterschap en de Zuid-Limburgse gemeenten het *NOVEX Ontwikkelperspectief Zuid-Limburg* opgesteld. Het ontwikkelperspectief bouwt voort op de *Zuid-Limburg Agenda* en het ontwerpend onderzoek *Panorama Zuid*-Limburg. Zowel het Ontwikkelperspectief als de Agenda zijn in juni 2024 bestuurlijk vastgesteld in de regio. Het Ontwikkelperspectief is in november 2024 tevens door het Rijk vastgesteld in het BO Leefomgeving en vormt de basis voor een Regionale Uitvoerings- en Investeringsagenda, waarvoor eind 2024 een eerste generatie is opgeleverd.
- Het *Regionaal Afstemmingskader voor de Gemeentelijke Omgevingsvisies* is in het voorjaar van 2024 vastgesteld door de zeven gemeenteraden. Met dit kader als regionale bouwsteen stellen gemeenten hun gemeentelijke Omgevingsvisie op, waarover periodiek afstemming plaatsvindt in Parkstadverband. Het kader is een dynamisch document, waardoor eind 2024 al eerste voorbereidingen zijn getroffen voor actualisatie en doorontwikkeling.

Mobiliteit

- Het vigerende beleidskader is de Mobilteitsvisie Zuid-Limburg en SUMP Parkstad met een focus op:
    - Inzet op meer fietsgebruik
    - Verruiming van het aanbod van deelvervoer (deelfiets en deelauto)
    - Inzet op elektrisch vervoer
    - Verbetering van de leefbaarheid door omgevingen die fietsen en lopen stimuleren
    - Verbetering van de verkeersveiligheid
    - Verbetering van de bereikbaarheid (binnen de regio, in omgeving en over de grens).

Water en klimaatadaptatie

- Het vigerende beleidskader voor klimaatadaptatie is de Klimaatadaptatiestrategie Parkstad Limburg, zoals vastgesteld door de Bestuurscommissie Duurzaamheid en de Stuurgroep Waterwerkregio Parkstad in 2022.
- Het vigerende beleidskader voor water is het Integraal Waterplan 2020-2024, zoals vastgesteld door de zeven gemeenteraden, Waterschap Limburg, Waterschapsbedrijf Limburg en WML.
- In 2024 zijn de eerste voorbereidingen getroffen om beide beleidskaders te combineren tot een programma onder de Omgevingswet. Dit traject wordt in de periode 2025-2026 uitgevoerd.

Programmering

Ruimte

- De voorgenomen uitwerking van de gebiedsgerichte aanpak (GGA) voor het landelijke gebied - in samenwerking met gemeenten Beekdaelen, Simpelveld en Voerendaal, Provincie, Rijk en stakeholders – is in 2024 gepauzeerd (zie inleiding). Wel zijn diverse gesprekken gevoerd met gemeenten, Provincie en LVVN om te bezien waar mogelijkheden liggen vanuit andere financieringsbronnen. De bedoeling is om hier in 2025 een vervolg aan te geven.

Mobiliteit

- De voorgenomen uitwerking van de SUMP in een visie op deelmobilteit en mobiliteitshubs is in 2024 gepauzeerd vanwege onzekerheden bij e-bikedeelaanbieder Velocity Limburg (dreigend faillissement) en een organisatiediscussie rondom Zuid-Limburg Bereikbaar. In plaats daarvan zijn veel inspanningen verricht om Velocity overeind te houden en de samenwerking in Zuid-Limburg te verbeteren. Zodra in 2025 meer duidelijkheid is omtrent deze ontwikkelingen wordt een actualisatie van de SUMP voorgesteld.

- Er zijn concrete stappen gezet in het verbeteren van de bereikbaarheid van bedrijventerreinen (waaronder de fietsbereikbaarheid van Avantis/Trilandis en via de werkgeversaanpak van Zuid-Limburg Bereikbaar).
- Er zijn voorbereidingen getroffen voor een betere fietsverbinding tussen Parkstad-Noord en de Westelijke Mijnstreek en een nieuwe fietsverbinding tussen Kerkrade Centrum en Herzogenrath Bahnhof.
- Het Velocitynetwerk is in 2024 uitgebreid (dit besluit was reeds genomen voordat het dreigende faillissement van Velocity bekend was).

Water en klimaatadaptatie

- Samen met gemeenten, Waterschap en WML is een programmaplan opgesteld en uitgevoerd.
- De bestuurscommissie heeft een coördinerende rol bij het gezamenlijk opstellen van de gemeentelijke watertakenplannen, regenwaterstructuurkaarten en bij regionale stresstesten (wateroverlast, overstromingen, droogte en hitte) en coördineert regionale activiteiten in het kader van 'Waterklaar'.
- In het kader van het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL) is een bijdrage geleverd aan het opstellen van het stroomgebiedsplan voor de Geleenbeek.
- Er zijn voorbereidingen getroffen om het concept 'groenblauwe schoolpleinen' verder uit te rollen.

Monitoring

Ruimte

- In januari 2024 is in opdracht van de bestuurscommissie door het Gegevenshuis een organisatie brede Kaartviewer opgeleverd. Deze is in 2024 verder doorontwikkeld.

Mobiliteit

- Onderweg in Nederland (ODiN), dat uitgevoerd wordt door het CBS geeft inzicht op één van de belangrijkste basisvragen voor het regionale mobiliteitsbeleid: met welk vervoermiddel en met welk motief verplaatsen onze inwoners zich?
- Tweejaarlijkse burgeronderzoek (Parkstad monitor) met informatie over de ervaren verkeerssituatie in de buurt, de verkeersveiligheid, de ervaren parkeerdruk, schoolroutes etc..
- In ontwikkeling: O&S in samenwerking met het Urban Data Center (UDC) gaat de verschillende databronnen verenigen om te komen tot een digitaal te ontsluiten mobiliteitsmonitor Parkstad Limburg.
- Deelgenomen aan de pilot 'Bereikbaarheidsdoelen' van het Ministerie van IenW.

Water en klimaatadaptatie

- Klimaatatlas Parkstad

Instrumentontwikkeling

- In 2024 is het instrument 'facetbestemmingsplan reductie plancapaciteit detailhandel' ter vaststelling aan de gemeenteraden voorgelegd. Het voorontwerp en ontwerp hiervoor zijn in 2023 per gemeente ter inzage gelegd. Dit plan heeft een focus op de bestemmingen 'bedrijf en bedrijventerrein' met onderliggende onbenutte detailhandelsmogelijkheden.

Lobby & fondsvorming

- Positionering van Parkstad en de (Eu)regio in de nieuwe Nota Ruimte (Rijk)
- 1e generatie Regionale Uitvoerings- en Investeringsagenda NOVEX-gebied Zuid-Limburg
- Intercity Randstad – Eindhoven – Heerlen – Aken
- Lobby middelen en maatregelen Waterveiligheid en Ruimte Limburg
- Deltaprogramma Hoge Zandgrond (DHZ-tranche 2024-2027)
- Provinciale middelen klimaatadaptatie.

2.1.2 BC Duurzaamheid

Inleiding

Voor het thema duurzaamheid stond 2023 in het teken van enkele belangrijke beleidsstukken (o.a. evaluatie PALET 3.0, Transitievisie Warmte 2.0 en het Isolatie- en Verduurzamingsprogramma). In 2024 is gewerkt aan de vertaling van de ambities naar concrete projecten. Daarnaast is ingezet op het continueren van al in uitvoering zijnde projecten.

In 2023 hebben de colleges van B&W van de Parkstad-gemeenten besloten om rijksmiddelen ter uitvoering van het klimaat- en energiebeleid (de zgn. CDOKE-middelen) regionaal in te zetten. In 2024 is verder vorm en invulling gegeven aan deze samenwerking onder vlag van het Publiek-Coöperatief Energiebedrijf, WoonWijzerWinkel Limburg en netcongestie.

Platform

De platforms vanuit de Bestuurscommissie zijn:
- Bestuurscommissie Duurzaamheid
- Stuurgroep Regionale Energie Strategie (RES) Zuid-Limburg
- Stuurgroep Warmtenet Zuid-Limburg (WZL)

<u>BC Duurzaamheid</u>
Het platform voor het thema Duurzaamheid is de bestuurscommissie Duurzaamheid. Dit overleg wordt voorbereid door het AO Duurzaamheid en de ambtelijke werkgroepen voor energietransitie (incl. grootschalige opwek), warmtetransitie (incl. energiebesparing) en circulariteit. Ook is in 2024 een aparte werkgroep ingericht in het kader van de stimuleringsaanpak zon-op-dak.

<u>RES Zuid-Limburg</u>
Als sub-regio binnen de RES Zuid-Limburg neemt Parkstad zitting in de Stuurgroep RES Zuid-Limburg. De wethouders van gemeente Heerlen (wethouder de Beer, voorzitter Stuurgroep) en Voerendaal (wethouder Braun) nemen namens regio Parkstad deel aan dit overleg. Wethouder Braun neemt samen met wethouder Mackus (Maastricht) deel aan het Bestuurlijk Overleg Energie en Verduurzaming Industrie Limburg (EVI, voorheen PMIEK). Ambtelijk neemt Parkstad zitting in het programmateam RES Zuid-Limburg en de werkgroep Regionale Structuur Warmte.

<u>Stuurgroep Warmtenet Zuid-Limburg</u>
In december 2022 is een aparte Stuurgroep ingericht voor het traject om te komen tot een regionaal warmtenet op basis van beschikbare restwarmte van industriecluster Chemelot op de schaal van Zuid-Limburg. Na ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst in najaar 2023 nemen de wethouders van gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Heerlen, Kerkrade en Landgraaf deel aan dit overleg.

Beleid

De vigerende beleidskaders voor de bestuurscommissie zijn:

- Parkstad Limburg Energie Transitie – regionaal ambitiedocument PALET 1.0
- Parkstad Limburg Energie Transitie – gemeentelijke verdiepingsstudies PALET 2.0
- Parkstad Limburg Energie Transitie – regionaal uitvoeringsprogramma PALET 3.0
- RES Zuid-Limburg – regionaal visiedocument RES 1.0 Zuid-Limburg
- Parkstad Circulair.

PALET: Parkstad Limburg Energie Transitie

In 2015 hebben de (toen nog) acht gemeenteraden in Parkstad unaniem het kaderstellende energietransitiebeleid (Parkstad Limburg Energietransitie: PALET 1.0 en 2.0) vastgesteld. In 2016 is dit beleid omgezet in een regionaal uitvoeringsprogramma PALET 3.0, waarbij de ambitie om in 2040 een energieneutrale regio te zijn is vertaald in concrete acties en projecten voor de eerste periode 2016-2020 en waarbij in 2020 minimaal 8% van de doelstelling tot 2040 moet zijn gerealiseerd. In 2023 is het eerste uitvoeringsprogramma geëvalueerd in PALET 4.0 (monitoring). In 2024 was een actualisatie van het uitvoeringsprogramma voor de komende periode voorzien.

RES Zuid-Limburg

In het kader van het Klimaatakkoord is ervoor gekozen de energietransitie in Nederland te versnellen via de regio. Zuid-Limburg is één van deze regio's. In 2024 is verder invulling gegeven aan deze samenwerking, o.a. door middel van regionale uitvoeringscapaciteit voor zon-op-dak in regio Parkstad.

Parkstad Circulair

In 2023 hebben alle Bestuurscommissies het position paper Parkstad Circulair vastgesteld. Met dit document is de strategische keuze gemaakt om in 2050 een circulaire regio te zijn. In 2024 is dit beleid vertaalt naar een Uitvoeringsprogramma Parkstad Circulair (zie programmering), met een focus op de thema's Circulaire Bouw en het Circulair Landelijk Gebied (CLG) en een verkenning naar de circulaire koppelkansen binnen bestaande beleidsprogramma's.

Programmering

De speerpunten in 2024 waren de actualisatie het Uitvoeringsprogramma Parkstad Limburg Energietransitie (PALET), Grootschalige Opwek (op daken, land, en multifunctioneel ruimtegebruik), regionale ondersteuning in de warmtetransitie (incl. wijkuitvoeringsplannen en het isolatie- en verduurzamings-programma), en de realisatie) van het Uitvoeringsprogramma Parkstad Circulair.

Uitvoeringsprogramma Parkstad Limburg Energietransitie

In 2024 is verder invulling gegeven aan diverse activiteiten in het kader van het uitvoeringsprogramma PALET. Ten aanzien van het Zonnepanelenproject Parkstad is in overleg met Volta Limburg verder uitvoering gegeven aan de dienstverlening van het project, conform afspraken in de vaststellingsovereenkomst uit 2023.

Ten aanzien van de actualisatie van het uitvoeringsprogramma voor de komende periode, zijn in 2024 enkel de eerste voorbereidende stappen gezet. Dit mede als gevolg van discussies rondom de inzet van de regionale CDOKE-middelen en grote sturingsbehoefte bij WoonWijzerWinkel Limburg. In 2025 zal verder invulling worden gegeven aan het opstellen van een nieuw uitvoeringsprogramma. Besluitvorming hieromtrent heeft in 2024 plaatsgevonden.

Grootschalige opwek

Het ontwikkelen van programmering en beleid om grootschalige opwek op daken te versnellen was een kritiek aandachtspunt voor 2024. In afstemming met de ambtelijke werkgroep heeft in 2024 besluitvorming plaatsgevonden omtrent een stimuleringsaanpak zon-op-dak bij VvE's. In samenwerking met de Bestuurscommissie Economie & Toerisme zijn de mogelijkheden voor de verduurzaming van bedrijventerreinen en innovatieve oplossingen voor netcongestie verkend. In 2024 is een kwartiermaker voor

het Publiek-Coöperatief Energiebedrijf Parkstad Limburg geworven. In opdracht van gemeenten en energiecoöperaties in regio Parkstad is in 2024 gestart met het opstellen van een businesscase en governance-model. Deze fase dient uiterlijk 31 december 2025 te zijn afgerond.

Met het opnemen van een beschermingsgebied Einstein Telescope in de omgevingsverordening van Provincie Limburg, resulterend in een uitsluitingsgebied voor windturbines voor wat betreft Zuid-Limburg voor de gehele zone tot 10 km rond het zoekgebied voor de Einstein Telescope, zijn in 2024 slechts beperkte stappen gezet in het kader van het project Windenergie Parkstad-Zuid.

Regionale ondersteuning warmtetransitie
In 2023 is de TVW 2.0 vastgesteld door de gemeenteraden. Hierin wordt beschreven in welke buurt de gemeente start en hoe het proces samen met de buurt wordt georganiseerd. In 2024 zijn gemeenten aan de slag gegaan met de uitvoering van de warmtetransitie, bijvoorbeeld door middel van een gemeentebrede en/of wijkgerichte aanpak. Vanuit de Stadsregio is in 2024 de kennisopbouw en -uitwisseling gefaciliteerd. Gemeenten en Stadsregio zijn in 2024 gezamenlijk opgetrokken v.w.b. soortenmanagementplannen (SMP) en een aanpak voor natuurinclusief isoleren. In het kader van het regionale isolatie- en verduurzamingsprogramma Parkstad Limburg is in 2024 onder regie van een regionale projectleider gestart met pilots in het kader van de Lokale Aanpak Isolatie. Daarbij is intensief geïnvesteerd in de samenwerking met WoonWijzerWinkel Limburg.

Vanuit Stadsregio Parkstad is daarnaast de samenwerking gecontinueerd in projecten om de industriële restwarmte van Chemelot en Saint Gobain voor duurzame verwarming van woningen aan te wenden. In 2024 is voor het project Energiepark Herzogenrath een nieuwe Regio Deal-aanvraag toegekend en een Interreg-aanvraag ingediend.

Uitvoeringsprogramma Parkstad Circulair
In 2024 is het Uitvoeringsprogramma Parkstad Circulair verder uitgewerkt. Binnen het thema circulaire bouw is in 2024 verder gewerkt aan de projecten Urban Mine Parkstad, de CEL4LIFE aanvraag en de oprichting van het Europees Centrum voor Circulair Bouwen en Transformeren (ECCBT). In het kader van de Regio Deal zijn met ondersteuning vanuit het regiobureau een viertal succesvolle aanvragen ingediend voor het Circulair Ambachtscentrum Parkstad, het Europees Centrum voor Circulair Bouwen en Transformeren (i.s.m. GROS), circulaire sloop van het Eickhagencollege (Landgraaf) en circulaire en modulaire woningbouw (Heerlen). Verder is in 2024 uitvoering gegeven aan het Kennisprogramma Parkstad Circulair en is op initiatief van Stadsregio Parkstad, gemeente Maastricht en Universiteit Maastricht gestart met een provinciaal intergemeentelijk traject Circulaire Economie.

Monitoring

In 2023 is het Uitvoeringsprogramma PALET 2016-2020 in samenwerking met bureau Over Morgen geëvalueerd als onderdeel van PALET 4.0. In 2024 zijn eerste stappen gezet om de (monitoring van de) voortgang op deze indicatoren mee te nemen als onderdeel van de actualisatie van het uitvoeringsprogramma PALET. Dit wordt in 2025 verder uitgewerkt. Daarnaast hebben eerste verkennende gesprekken met RES Zuid-Limburg plaatsgevonden om monitoring RES-breed op een uniforme wijze op te pakken.

Naast deze data zijn enkele indicatoren op het thema Duurzaamheid opgenomen in de tweejaarlijkse RegioDeal-meting door bureau RIGO. De laatste meting is in 2024 opgeleverd. Deze data worden periodiek geüpdatet (tweejaarlijks).

Instrumentontwikkeling

Energietransitie
In het kader van de stimuleringsaanpak zon-op-dak is in 2024 een aanbod van collectieve leersessies ontwikkeld i.sm. Limburgse Verenigingen van Eigenaren met Energie (LVME). Hieraan zal in 2025 uitvoering worden gegeven.

Warmtetransitie
Onder regie van coördinatie van een regionale projectleider is een Lokale Aanpak Isolatie opgesteld, die in 2024 is gestart met pilots in diverse Parkstad-gemeenten. Deze regeling is gefinancierd vanuit Rijksmiddelen. De regeling heeft als doel om slecht-geïsoleerde woningen met een lage WOZ-waarde te verduurzamen. Daarbij is extra aandacht voor de doelgroep energiearmoede.

Circulariteit
In 2024 is het vervolg van de uitvoering van het kennisprogramma Parkstad Circulair ontwikkeld met als doel om het kennisniveau binnen de gemeentelijke organisaties, als ook het draagvlak en commitment voor het onderwerp circulariteit te vergroten.

Lobby & fondsvorming

In december 2024 heeft in Abdij Rolduc een kennisuitwisseling tussen het Ministerie van KGG, gemeenten en Stadsregio Parkstad plaatsgevonden, waarbij aandacht is gevraagd voor de uitdagingen en kansen voor grensregio's in de energietransitie. Ook is i.s.m. met GROS verder ingezet op de lobby rondom de uitbreiding van de Delta-Rhine Corridor naar Duitsland.

In 2024 zijn diverse Interreg-projecten toegekend (EMR RE-USE, NWE Building Convert) of aangevraagd (CROSS_HEAT). Als onderdeel van het project Warmtenet Zuid-Limburg zijn diverse (Europese) subsidies aangevraagd. Tot slot is in 2024 i.s.m. Provincie Limburg, LIOF en Stichting Chemelot een CEL4LIFE-aanvraag voorbereid.

2.1.3 BC Economie en Toerisme

Inleiding
De centrale doelstelling van de bestuurscommissie Economie & Toerisme is om de economische structuur in Parkstad Limburg te versterken. Het vastgestelde beleid voor thema's als detailhandel, bedrijventerreinen, kantoren en toerisme vormt het fundament van de aanpak en de programmering. Daarbij staat samenwerking voorop, met name met de Parkstadgemeenten en de regionale stakeholders zoals (kennis)-instellingen en het bedrijfsleven. Waar dat meerwaarde heeft wordt de samenwerking op de schaal van Zuid-Limburg opgezocht.

In 2024 is verder voortgebouwd op de regionale economische analyse, dat een objectief fundament heeft gelegd onder de meerjarige economische agenda van de regio. De Regio Deal II (themalijn economie) vervulde daarbij een aanjaagrol, onder meer in de samenwerking met en binnen Medlands Parkstad, de Brightlands Smart Services Campus en de kennisinstellingen. Ook de dynamiek op de bedrijventerreinen ging gestaag door: op dit moment is ca. 90 hectare in herontwikkeling waarbij het overgrote deel onder private regie gebeurt. Aanvullend daaraan wordt onder regie van de publieke partijen, de herontwikkeling van de groeve Mourik op de Oostflank Brunssum voorbereid. Hierdoor ontstaat er maximale maatschappelijke en economische waardecreatie, en nieuwe ruimte voor investeringen in de economie en de werkgelegenheid.

De langjarige programmatische retailaanpak, met als doel de winkelstructuur in de regio te versterken, werpt zijn vruchten af. In 2024 zijn gebiedsontwikkelingen met financiële ondersteuning vanuit de Regio Deal II en de Rijksregeling Impulsaanpak Winkelgebieden geprogrammeerd. Naast de focus op de centra, waarbij ook Streetwise weer een belangrijke bijdrage levert, is de transformatie van overtollige winkelmeters verder opgepakt, onder meer via een grootschalige planologische veegactie maar ook via concrete projecten zoals de Stratenaanpak Parkstad Limburg. Op het vlak van toerisme heeft in 2024 de lancering van de toeristische campagne 'Das ist Parkstad' plaatsgevonden, aanvullend aan de Nederlandstalige campagne die al was gestart. Daarbij slaan gemeenten, Stadsregio Parkstad Limburg, Visit Zuid-Limburg en ondernemers de handen ineen om Parkstad als aantrekkelijke toeristische regio beter en meer in onderlinge samenhang op de kaart te zetten, ook in het Duitse achterland.

Speerpunten

In een notendop zijn dit de belangrijkste resultaten in 2024:

- In samenwerking met de gemeenten zijn er (naast 2 eerder toegekende projecten) wederom 2 succesvolle aanvragen ingediend bij de Rijksregeling Impulsaanpak Winkelgebieden (Heerlen-Centrum en Kerkrade-Centrum), met als doel de vitaliteit en leefbaarheid in de centra te verbeteren. Waar er voor deze regeling op nationale schaal € 88 miljoen beschikbaar was, landt er voor de 4 toegekende projecten in Parkstad samen, ruim € 10 miljoen in onze regio (ca. 12%).
- De samenwerking tussen de bedrijven, kennisinstellingen en overheden in 'Medlands Parkstad' is verankerd in een stichting, vanuit waar de thema's imago/branding, arbeidsmarkt, onderwijs en infrastructuur programmatisch en meerjarig worden aangepakt.
- Op het vlak van vrijetijdseconomie/toerisme is de campagne 'Dit is Parkstad' gelanceerd in de aangrenzende Duitse regio, en is de grensoverstijgende samenwerking en het netwerk versterkt door gezamenlijke EU-projecten als 'Via Via' (gericht op het Romeins verleden) waaraan ruim € 2 miljoen EFRO is toegekend.
- De groeve Mourik op de Oostflank Brunssum is definitief aangekocht door de Provincie Limburg, met als doel deze samen met de gemeente Brunssum, de Stadsregio Parkstad en Trilandis Ontwikkelingsmaatschappij te herontwikkelen tot duurzame bedrijfslocatie.
- De programmering van de Regio Deal II: voor de themalijn economie ligt de focus op de projecten 'Fundament onder UM-onderwijs in Heerlen/Parkstad', 'Medlands Parkstad', 'Actieagenda MKB Parkstad' en 'Innovation Power House MKB', en voor de themalijn retail bij projecten in Schinveld, Kerkrade-Oost, Simpelveld-Centrum, Hoensbroek en Nuth.

Platform

<u>Samenwerking binnen Parkstad</u>

Het bestuurlijke platform voor de thema's Economie & Toerisme is de bestuurscommissie Economie & Toerisme. Dit overleg wordt mede voorbereid door enerzijds het Ambtelijk Overleg Economie en anderzijds het Ambtelijk Overleg Toerisme. Daarnaast zijn er aparte ambtelijke overleggen ingericht met het Promotie- en Acquisitieoverleg (Promac) en voor specifieke projecten als de Stratenaanpak. In het kader van de provinciale POVI-uitwerkingen nemen drie leden van de bestuurscommissie vanuit die rol deel aan het Bestuurlijk Overleg Ruimtelijke Economie (BORE) Zuid-Limburg en één lid, de portefeuillehouder Toerisme, aan de Bestuurlijke Kopgroep Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg. Daarnaast nemen twee leden van de bestuurscommissie vanuit die rol deel als adviseurs aan de bestuursvergadering van Visit Zuid-Limburg.

<u>Samenwerking en externe oriëntatie:</u>

- *Ministerie van Economische Zaken & Klimaat*
  In het kader van de Regio Deals, de aanvraag voor een 3e Regio Deal en 'Elke Regio Telt' is ook in 2024 de afstemming met het ministerie over economische ontwikkelingen in de regio voortgezet. Er vindt periodiek overleg plaats over onder meer centrumontwikkelingen, de dynamiek op de bedrijventerreinen, de versterking van het MKB, de doorontwikkeling van de medisch-technologische sector en de Brightlands Smart Services Campus.

- *Retail-Deal*
  In het kader van de regionale retailaanpak wordt meerjarig samen gewerkt met de Nationale Retailagenda waaraan diverse gemeenten in Nederland, vakorganisaties waaronder InRetail en het ministerie van Economische Zaken & Klimaat deelnemen. Kennisuitwisseling staat hierbij centraal, daarbij is in 2024 met name het proces in Parkstad inzake het facetbestemmingsplan voor detailhandel gedeeld in het nationale netwerk.

- *Kennisinstellingen / Onderwijs*
  Samen met de BC SES, het voortgezet onderwijs en een aantal vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven wordt gewerkt aan een programmatische aanpak voor loopbaan- en beroepsoriëntatie. Met name om talent uit de regio maximaal te binden en te boeien, en tijdig te ontsluiten welke carrière- en ontwikkelkansen de regio te bieden heeft. Ook is in brede zin, in het kader van de Regio Deal II en diverse elementen uit de economische agenda, overleg gevoerd met Zuyd Hogeschool, Vista College, Universiteit Maastricht en RWTH Aachen, met name over de mogelijkheden tot samenwerking tussen deze kennisinstellingen en de afstemming met het bedrijfsleven.

- *MKB Parkstad*
  De afstemming met MKB Parkstad is gecontinueerd op diverse fronten. Het structurele overleg tussen Parkstad en de Commissie Retail van MKB Parkstad is voortgezet, onder meer over de actualisatie van de uitvoeringsafspraken SVREZL. De samenwerking is verbreed naar aanleiding van de regionale economische analyse en de constateringen die in dat kader zijn gedaan over het MKB in de regio, en het MKB is betrokken bij het opstellen van een Actieagenda MKB Parkstad. De versterking van het MKB in brede zin is gepositioneerd in de Regio Deal. Ook zijn belangrijke netwerkbijeenkomsten van het MKB in Parkstad, zoals de Parkstad Limburg Economy Award en de Dag van het MKB ondersteund, samen met gemeenten Heerlen en Kerkrade.

- *Supermarktketens*
  In navolging op eerdere jaren is op regionaal niveau het overleg met verschillende supermarktketens voortgezet. De supermarkten vormen de ruggengraat van de winkelstructuur in Parkstad (voorzieningenstructuur en leefbaarheid), en in overleg met deze supermarkten en de gemeenten wordt geprobeerd om enerzijds invulling te geven aan het maatschappelijk belang (een gezonde winkelstructuur) en anderzijds een vanuit het perspectief van de supermarkten gezonde bedrijfsexploitatie.

- *Economische Samenwerking Zuid-Limburg (ESZL) en portefeuillehoudersoverleg Economie Zuid-Limburg*
  De gemeente Heerlen neemt samen met de gemeenten Sittard-Geleen en Maastricht zitting in het bestuur van ESZL en koppelt hierover terug in de BC. Vanaf 2024 is het thema vrijetijdseconomie, op basis van een aantal specifieke thema's en opgaven, toegevoegd aan de ESZL-agenda. Voor dit onderdeel vindt de voorbereiding plaats via de bestuurlijke Kopgroep Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg.

- *Grensoverstijgende samenwerking*
  In 2024 heeft de samenwerking met partners over de grens verder vorm gekregen op basis van enkele inhoudelijke dossiers en kansen, mede aangejaagd door de gezamenlijke workshops met de Stadt Aachen, de Städteregion Aachen en andere partners. Goede voorbeelden daarvan zijn het project Via Via (Romeins verleden), het verbinden van Brainport Eindhoven met Aken en de kennisuitwisseling rondom binnenstadontwikkelingen.

- *Platform Toerisme*
  Ook in 2024 is er een aantal bijeenkomsten georganiseerd met toeristische ondernemers uit de regio, waaronder zowel verblijfsaccommodaties als (dag)attracties. Diverse toeristische ontwikkelingen worden gedeeld en besproken, zoals de Parkstad Route en de toeristische campagne 'Dit is Parkstad'. De toeristische marketing van de gemeenten wordt gezamenlijk via Visit Zuid-Limburg georganiseerd. Twee leden van de bestuurscommissie hebben een adviserende rol bij het bestuur van Visit Zuid-Limburg.

Beleid

Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg (SVREZL)
In 2017 is de Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg vastgesteld door alle Zuid-Limburgse gemeenteraden. In de SVREZL is de hoofdstructuur van de winkel-, kantoren- en bedrijventerreinenmarkt vastgelegd. Ook zijn afspraken gemaakt over hoe om te gaan met nieuwe initiatieven, waarbij de afstemming plaatsvindt op Zuid-Limburgse schaal danwel op de schaal van Parkstad. De SVREZL is in 2022 tussentijds geëvalueerd door een extern bureau. Op basis daarvan is onder regie van het Bestuurlijk Overleg Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg een actualisatie van de uitvoeringsafspraken van de SVREZL voorbereid, dat najaar 2024 door alle colleges van b&w in Zuid-Limburg is vastgesteld en inmiddels gepubliceerd. In Parkstad heeft deze vaststelling plaatsgevonden via de BC.

Regionale economische analyse
In 2023 is in opdracht van de bestuurscommissie een kwalitatieve en kwantitatieve analyse uitgevoerd van de gehele regionale economie. Er zijn drie ecosystemen benoemd die het meest kansrijk zijn voor verdere doorontwikkeling, zijnde de medisch-technologische sector, de admin-tech (o.a. financieel-administratief) en de (ouderen)zorg. Ook het belang van het toerisme is onderkend. Met de Regio Deal II en meer concreet de medefinanciering van Medlands Parkstad worden eerste belangrijke stappen gezet. Ook is, samen met het voortgezet onderwijs en de bedrijven en de BC SES, een regionale aanpak voor loopbaan- en beroepsoriëntatie in voorbereiding.

Programmering

Uitvoeringsprogramma Retail
In 2024 is vanuit het Uitvoeringsprogramma Retail ingezet op de verdere uitvoering van de projecten binnen de themalijn 'Voorzieningen & Retail' uit de eerste Regio Deal en zijn aanvullend, gebiedsontwikkelingen in het kader van de Regio Deal II en de Impulsaanpak Winkelgebieden geprogrammeerd. Het Uitvoeringsprogramma focust op drie doelstellingen, namelijk het versterken van de winkelclusters, het onttrekken/ transformeren van overtollige winkelmeters en het stimuleren van nieuw ondernemerschap in de centra.

Uitvoeringsprogramma Bedrijventerreinen
De afgelopen jaren is er een grote marktdynamiek zichtbaar op de bedrijventerreinen in Parkstad. Uit onderzoeken is gebleken dat tot 2030 een extra ruimtevraag van 70 tot 100 hectare op de bedrijventerreinen wordt verwacht (met een verwachte netto toename in de werkgelegenheid van ca. 4.000-6.000 arbeidsplaatsen). Samen met de gemeenten wordt het faciliteren van de ruimtevraag regionaal afgestemd en lokaal opgepakt, met als doel de economische versterking van de regio. De herontwikkeling van de groeve op de Oostflank kan in een deel van die opgave voorzien, maar ook vinden op veel van de bestaande bedrijventerreinen volop herontwikkelingen plaats. Opgaven op het vlak van stikstof en netcongestie brengen nieuwe uitdagingen met zich mee om de herstructurering verder vorm te kunnen geven.

Oostflank Brunssum
Op basis van een gezamenlijk ambitiedocument voor de Oostflank Brunssum is in 2022 al besloten tot de strategische verwerving van de Groeve Mourik. Stadsregio Parkstad Limburg neemt voor € 400.000 deel in de verwerving van de gronden. Met de Provincie Limburg, de gemeente Brunssum en de Ontwikkelmaatschappij Trilandis wordt ingezet op het realiseren van maximale maatschappelijke en economische waarde in de herontwikkeling van de groeve tot duurzame werklocatie. In 2024 is de aankoop definitief geworden. Ook zijn er verdere stappen gezet in de voorbereiding van de herontwikkeling, waaronder het verankeren van de samenwerking tussen partijen en de uitwerking van een ontwikkelstrategie.

Regionaal ecosysteem Digitalisering
In navolging van de regionale economische analyse is de samenwerking met de Brightlands Smart Services Campus in 2024 versterkt, onder meer door een met vele partijen samen uitgevoerde gebiedsstudie van het

campusgebied en de concrete Regio Deal voorstellen gericht op de innovatie van het MKB en de grensoverstijgende samenwerking met de campussen in Hasselt en Aken.

Medlands Parkstad
In 2024 is de publiek-private samenwerking in Medlands Parkstad verankerd in een stichting: de bedrijven Medtronic, Abbott, Boston Scientific en DocMorris, de kennisinstellingen Zuyd Hogeschool, Vista College en Universiteit Maastricht, en de overheden gemeente Heerlen, gemeente Kerkrade en de Stadsregio Parkstad werken samen aan de uitvoering van een meerjarig programma. Met als doel de medisch-technologische sector in de regio, en daarmee de regionale economie te versterken. De sector is in 20 jaar tijd gegroeid van ca. 1.000 naar bijna 6.000 arbeidsplaatsen, is relatief energie-extensief en nagenoeg niet conjunctuurgevoelig. De thema's waarop de samenwerking is gestoeld zijn imago, arbeidsmarkt, onderwijs en infrastructuur. Medlands Parkstad is in communicatieve zin gelanceerd tijdens een bijeenkomst in december 2024.

Promotie en acquisitie
De Parkstadgemeenten werken intensief samen bij de promotie en acquisitie voor bedrijven in de regio. Gezamenlijk wordt via het ambtelijke Promac-overleg gekeken waar nieuwe bedrijven het best kunnen landen en waar bedrijven, die uit hun jasje groeien op hun huidige locatie, binnen de regio naar toe kunnen verplaatsen om de werkgelegenheid voor de regio te behouden. Ook in 2024 is onder de vlag van Zuid-Limburg deelgenomen aan de nationale vastgoedbeurs Provada waarbij enkele aanstaande projecten in de regio zijn toegelicht aan vastgoedontwikkelaars. De Stadsregio Parkstad vervult al jaren, naast de inhoudelijke voorbereiding, een sleutelrol in de facilitaire zaken rondom de Provada. Daarnaast is in 2024, net als eerdere jaren, deelgenomen aan de Expo Real in München, als onderdeel van de stand van de regio Aken en waar met name is geïnvesteerd in het verbinden van Brainport Eindhoven en Aken.

Dit is Parkstad: toeristische campagne
Op verzoek van toeristisch-recreatieve ondernemers uit Parkstad is in 2023 de toeristische campagne 'Dit is Parkstad' gelanceerd op Kasteel Amstenrade. Naast een algemene campagne, gericht op de Nederlandse markt, is in 2024 een campagne specifiek gericht op het Duitse achterland (Noordrijn-Westfalen) gelanceerd. Samen met ondernemers uit de regio zijn acties binnen de campagne vormgegeven, zoals de 'Toren van Gaia' en de in campagnestijl ontworpen lijnbus in de regio Aken. De BC heeft, op verzoek van de gemeenten, samen met Visit Zuid-Limburg, de basis gelegd voor de marketingstrategie van de in aanleg zijnde Parkstad-Route. Ook is eind 2024, samen met de BC RUMO, een start gemaakt met een gebiedsgerichte aanpak voor de thema's landschap, toerisme, cultureel erfgoed, klimaat en water.

Monitoring

Vestigingenregister
Met het Vestigingenregister worden de ontwikkelingen van het aantal vestigingen en de werkgelegenheid in de regio gemonitord, om daarmee de bedrijven- en werkgelegenheidsdynamiek in kaart te brengen. Dit vindt plaats op basis van een meerjarige samenwerking met bureau Etil. Op 1 januari 2024 (meest recente datum) was de werkgelegenheid in Parkstad toegenomen tot 114.575 arbeidsplaatsen, een toename van 2,3% (2.536 arbeidsplaatsen) in 2023.

Locatus
Via het jaarlijkse Locatus-abonnement wordt de ontwikkeling van de winkelvoorraad (zowel in de centra als daarbuiten) in Parkstad structureel gemonitord. Dit is aanvullend op het Vestigingenregister. De leegstand in 2024 in Parkstad bedraagt 13,8% (qua oppervlakte staat 10,4% leeg).

Toeristische bestedingen
Elke 4 jaar onderzoekt ZKA Leisure Consultants in opdracht van Visit Zuid-Limburg, de omvang van de toeristische bestedingen in Zuid-Limburg. De eerstvolgende keer is in 2025. In Limburgs verband is afgesproken dat er voor toerisme een dataportaal wordt ingericht om meer inzicht te krijgen in de toeristische ontwikkelingen in de regio, en dit ook breed inzichtelijk te maken.

Projecten Krimpgelden, Regio Deals en Impulsaanpak Winkelgebieden
In 2024 hebben er voortgangsgesprekken plaatsgevonden met de projectpartners en -eigenaren van economie en/of retailgerelateerde projecten waaraan ofwel door de Stadsregio financiële middelen ter beschikking zijn gesteld , dan wel waar er op programmatisch vlak inhoudelijke verbindingen zijn. Op basis daarvan wordt tussentijds bijgestuurd en worden evt. additionele financieringsmogelijkheden verkend.

Instrumentontwikkeling

MKB Innovatieregeling (voucherregeling)
De MKB Innovatieregeling "Duurzaam en Sociaal Ondernemerschap in Parkstad Limburg" is in 2023 wegens vroegtijdige uitputting van het budget stopgezet. Deze regeling is mede gefinancierd door de Provincie Limburg. De innovatieregeling had tot doel om het sociale en duurzame ondernemerschap van het MKB te versterken (totaal 51 ondernemers). In 2024 is de afronding van de MKB-projecten en de regeling als geheel voorbereid, en hebben enkele follow up sessies met MKB ondernemers plaatsgevonden.

Streetwise
De inzet van Stichting Streetwise Parkstad is al jaren een cruciale pijler in het Uitvoeringsprogramma Retail, in de uitvoering van het SVREZL-beleid en de stimulering van ondernemerschap in de regio. De resultaten in 2024 worden op korte termijn verwacht en hierover zal via een raadsinformatiebrief worden gecommuniceerd waarbij dit wordt uitgedrukt in het aantal nieuwe ondernemers, het aantal daardoor gecreëerde nieuwe banen, het aantal ingevulde metrage en de totale investeringen die hiermee gemoeid zijn gegaan.

Instrumentarium Uitvoeringsprogramma Retail
De afgelopen jaren is werk gemaakt van het 'dichtdraaien van de kraan' in de bestemmingsplannen, in die zin dat er volgens één methode is gewerkt aan het onttrekken van detailhandelsbestemmingen op plekken die volgens het door de gemeenteraden vastgestelde SVREZL-beleid, niet meer wenselijk worden geacht voor die functie. Dit heeft in 2024 geleid tot vastgestelde bestemmingsplannen waarmee ruim 3,5 miljoen vierkante meter detailhandel in planologisch-juridische zin is geschrapt.

Ook in 2024 was het Regio Deal-project 'Stratenaanpak Parkstad Limburg' in uitvoering, dat tot doel heeft om in (voormalige) aanloopstraten de transformatie van leegstaande winkels te stimuleren en te faciliteren. Vastgoedeigenaren kunnen in aanmerking komen voor een bijdrage in de kosten die gemoeid zijn met de functiewijziging van het pand. Tot nu toe zijn er zeventien aanvragen van vastgoedeigenaren toegekend, met een totale subsidiewaarde van € 279.785, op een totaal van €2,07 miljoen aan transformatiekosten voor deze 17 panden. Hiermee worden 17 leegstaande panden met een nieuwe functie (meestal wonen) ingevuld en is iets meer dan 3.000 m2 detailhandel aan de markt onttrokken.

Knopen Lopen
In 2024 hebben de voorbereidende werkzaamheden, waaronder het bepalen van de routestructuur en locaties, van een nieuw wandelknooppuntensysteem voor heel Zuid-Limburg plaats gevonden. Dit nieuwe systeem is vergelijkbaar met het bestaande fietsknooppuntensysteem. Komend jaar zal de aanleg (plaatsen van de bordjes) plaats vinden. Gestart wordt met de Westelijke Mijnstreek, vervolgens Parkstad en daarna in het Heuvelland en Maastricht. Dit zorgt in Parkstad voor het eerst voor een over gemeente- en landsgrenzen heen, dekkende wandelstructuur, afgestemd op belangwekkende locaties in de regio op het vlak van natuur en landschap, cultuurhistorie en horeca.

Regionale initiatieven
Via Stadsregio Parkstad Limburg hebben de Parkstadgemeenten ook in 2024 samen diensten afgenomen behorende tot de 'regionale initiatieven', zijnde Starterscentrum Limburg, Vestigingenregister, het Routebureau, Visit Zuid-Limburg en Bedrijventerreinmanagement (BTM) Parkstad. Eind 2024 zijn de voorbereidingen getroffen voor het wijzigen van het parkmanagement bij BTM.

Lobby & fondsvorming

Impulsaanpak Winkelgebieden
Deze Rijksregeling beoogde om gemeenten financieel en inhoudelijk te ondersteunen bij de verbetering van de leefbaarheid van binnensteden en winkelgebieden. In 2024 zijn de aanvragen voor Heerlen-Centrum en Kerkrade-Centrum (als onderdeel van de 4e tranche) toegekend. De aanvragen voor Brunssum-Centrum (3e tranche) en Simpelveld-Centrum (4e tranche) zijn helaas afgewezen.

Interreg EMR
In het kader van het Ontwikkelprogramma Vrijetijdseconomie en in het bijzonder het Romeins verleden, is er in 2024 met succes een aanvraag ingediend voor het project Via Via, dat ook onderdeel uit maakt van de Regio Deal.

2.1.4 BC Wonen en Herstructurering

Inleiding

In 2024 heeft de woningmarktopgave in Parkstad opnieuw een centrale rol gespeeld in belangrijke regionale ontwikkelingen en zijn er beduidende mijlpalen bereikt:

1. In 2024 werden diverse nieuwe aanvragen voor Rijks- en andere bijdragen ingediend om werk te kunnen maken van de speerpunten:
   a. In het 1e kwartaal van 2024 werd een regionale aanvraag ingediend voor de 6e tranche van de Woningbouwimpuls. Er is een bedrag van € 888.525 toegekend.
   b. In het 1e kwartaal van 2024 werd een regionale aanvraag voor de 3e tranche van het Volkshuisvestingsfonds bij het ministerie ingediend. Er is een bedrag toegekend van € 4.996.423.
   c. In het 4e kwartaal van 2024 werd een regionale aanvraag voor de 4e tranche van het Volkshuisvestingsfonds bij het ministerie ingediend. Er is een bedrag toegekend van € 7.830.435.
   d. In het 4e kwartaal van 2024 werd een regionale aanvraag Standaardisering/certificering van repeterende woningbouw bij de VNG ingediend. Er is een bedrag toegekend van € 100.000.
   e. In het 4e kwartaal van 2024 werd een regionale aanvraag Expertpool Woningbouw bij de VNG ingediend. Er is geen bedrag toegekend, maar de Bestuurscommissie vindt het van belang om toch de meerwaarde ervan te verkennen.
   f. In het 4e kwartaal van 2024 zijn op de schaal van Zuid Limburg de voorbereidingen gestart voor een aanvraag t.a.v. een nieuwe regeling uit het versnellingsmenu van de Provincie.
   g. Eind 2024 kwam de teller van subsidies die onder regie van de bestuurscommissie Wonen en Herstructurering worden ingezet, in totaal neer op bijna €110 miljoen. Dit is exclusief de subsidies die de gemeente Heerlen rechtstreeks bij het Rijk aangevraagd heeft.
2. In 2024 zijn vanuit de 2e Regio Deal 3 herstructureringsprojecten in mijnkoloniën van corporaties gesubsidieerd, is de Voorzieningenwijzer verlengd en werd het WOM-traject Heerlen Noord financieel ondersteund.
3. Op 9 maart 2023 is de 'Woondeal Limburg' gesloten tussen het Rijk, Provincie Limburg, Stadsregio Parkstad Limburg, de gemeenten in Limburg én de woningcorporaties.
   a. In deze Woondeal Limburg heeft de Regionale Woonvisie en de aanpak van Parkstad van de herstructureringsopgaven, de nieuwbouwambities en de maatregelen ter verbetering van leefbaarheid en veerkracht van de wijken een zelfstandige plek gekregen, waardoor aandacht van het Rijk voor de schaal van Parkstad zo optimaal mogelijk geborgd blijft.
   b. Vervolgens heeft de provincie in 2024 met het opstarten van het traject Limburg Centraal de lobby op het Rijk ingezet om tot grootschalige woningbouwlocaties te worden benoemd. De gemeente Heerlen maakt hiervan deel uit. Eind 2024 is n.a.v. Limburg Centraal een herijking van de Woondeal in

gang gezet om de nieuwbouwambitie Limburg breed te verhogen met 3.000 woningen. Het Rijk heeft nog geen standpunt ingenomen.

c. Wat betreft de nieuwbouwopgave van Parkstad in de Woondeal Limburg: de nieuwbouwambitie tot 2030 bedroeg in 2023 in Parkstad minimaal 6.775 woningen.

d. De Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering heeft haar ambitie in 2024 verder verhoogd naar 13.000 woningen, zodat niet alleen nieuwbouw ter vervanging plaatsvindt, maar ook om nieuwe doelgroepen aan te trekken die bijdragen aan een gezonde bevolkingssamenstelling en de veerkracht in de regio.

4. Op 10 mei vond een werkbezoek van Kuijpers, DG Volkshuisvesting en Bouwen van BZK plaats.
5. In juni vond de Provada plaats, waarbij de kansen van de woningmarkt van Parkstad met ontwikkelaars en beleggers verkend werden.
6. In augustus heeft de minister van VRO een werkbezoek gebracht aan Heerlen Noord en aan Brunssum. Daarbij werden de opgaven in de sociale en de particuliere woningvoorraad toegelicht en het belang van impulsen voor nieuwbouw in de regio.
7. De Bestuurscommissie heeft in 2024 ingezet op meer nieuwbouwlocaties en op het versnellen van de bouwproductie door
    a. Het opstellen van een ontwikkelkaart die zal ondersteunen bij het doen van proposities aan de markt en aan de provincie.
    b. het gesprek aan te gaan over een regionale grondstrategie, over de samenwerking met marktpartijen en corporaties en over interne gemeentelijke procedures om de time tot market te verkorten en daarmee de stijging van kosten te dempen.
8. In december 2024 heeft de 1e Woontop plaatsgevonden.
    a. Er zijn afspraken tussen het Rijk en de focusgebieden NPLV gemaakt over de nieuwbouw. Het betreft 5.000 woningen in Parkstad, waarvan 1.500 in Heerlen Noord. Aan deze afspraken wordt een stimuleringsregeling voor nieuwbouw verbonden.
    b. Verder is gedurende de Woontop een afspraak gemaakt tussen het Rijk en de provincie Limburg over de Bouwstroom Limburg.
9. Het ministerie van VRO heeft in 2024 met het aanstaande Wetsvoorstel Regie op de Volkshuisvesting, dat vertraagd in 2025 ingaat, de regionale aanpak beïnvloed door nieuwe verantwoordelijkheden en mogelijkheden voor gemeenten, regio's en de provincies. Regionaal is daarom in 2024 verkend wat de impact van de wet zal zijn en is een voorzichtig begin gemaakt met voorbereidingen om te voldoen aan de nieuwe eisen.
10. De wijzigingen in de wetgeving zijn ook van invloed op de regionale prestatieafspraken die sinds 2019 jaarlijks worden geüpdate. Daarin zijn de uitgangspunten en aspecten opgenomen van de Regionale Woonvisie, van de Woondeal Limburg, van de Nationale Prestatieafspraken van de corporaties met het Rijk en van landelijke wet- en regelgevingen en rijksregelingen.
11. Het Woonberaad Parkstad (coalitie tussen de bestuurscommissie Wonen en Herstructurering, de corporaties en de marktpartijen) wierp ook in 2024 haar vruchten af. Met deze samenwerking wordt ingezet op de versnelling van woningbouw, het uitstippelen van de koers en het grijpen van kansen in de woningmarkt.
    a. Er is inmiddels grote betrokkenheid en inzet van marktpartijen bij de toekomstige integrale (her)ontwikkeling van kansrijke en minder kansrijke locaties. Naar het voorbeeld van de samenwerking met BPD en JPO waarbij de opgaven van herstructurering en de kansen voor nieuwbouw gecombineerd worden, geven meer partijen aan hiervan werk te willen maken.
    b. Op 12 oktober werd het 1e Woonevent Parkstad georganiseerd. 600 particulieren bezochten deze 'beurs' met woningbouwprojecten in de koopsector.
12. Een Masterclass 'grondbeleid voor woningbouw' van december 2023 voor bestuurders en ambtenaren is in opdracht van de Bestuurscommissie in 2024 opgewerkt naar een uitvoeringsplan van Fakton voor een Regionale grondstrategie. Het plan krijgt zijn vervolg in 2025.

Speerpunten

In het jaarplan van 2024 heeft de bestuurscommissie de volgende speerpunten geformuleerd:

1. Regie op de Volkshuisvesting
2. Aanpak Particulier Bezit
3. Aanvalsplan nieuwe woningbouwplannen
4. Innovatie in samenwerking op de woningmarkt
5. Herstructureringsopgaven in mijnkoloniën

Om de ambities uit die speerpunten waar te maken, kon de Bestuurscommissie in 2024 beschikken over een werkbudget van €291.000 voor reguliere taken. Bij het Jaarplan van 2024 werd geadresseerd, dat er extra financiële middelen nodig zouden zijn om de coördinatie van subsidiestromen zoals de Woningbouwimpuls, de Startbouwimpuls en het Volkshuisvestingsfonds te kunnen dekken. Daar is later regiobreed ook nog de handling van Regio Dealprojecten aan toegevoegd. Dit heeft in april 2024 geleid tot een positief advies van het Dagelijks Bestuur voor de op dat moment ontvangen rijkssubsidies aan het Algemeen Bestuur, dat daarmee in juli 2024 heeft ingestemd.

Toelichting op de speerpunten

1. *Regie op de Volkshuisvesting*

Het Rijk voert meer regie op de woningmarkt, maar legt ook meer verantwoordelijkheden bij provincies, gemeenten en daarmee in geval van Parkstad op bepaalde onderdelen ook bij de regio.

De Regionale Woonvisie 2023-2028 is sinds 2023 het belangrijkste regionale beleidskader waarmee koers bepaald is om tot versterking van de veerkracht te komen. 2023 was tevens het jaar, dat het ministerie van BZK de eerste voorbereidingen trof voor het Wetsvoorstel Versterking Regie op de Volkshuisvesting. In de Regionale Woonvisie werden de zelfde aspecten geadresseerd die in het wetsvoorstel werden voorbereid.

Ten aanzien van het Wetsvoorstel Versterking Regie op de Volkshuisvesting heeft Parkstad herhaaldelijk deelgenomen aan botsproeven van het Rijk en daarmee de toepasbaarheid (voor Parkstad) kunnen valideren. In de Woonvisie is voor zover mogelijk reeds geanticipeerd op de nieuwe wet. En ondanks dat het Wetsvoorstel in 2024 nog niet was aangenomen, ontstond in 2024 wel al de behoefte om bepaalde zaken concreet te maken.

De Woonvisie werd vastgesteld als bouwsteen voor het door het Rijk voorgeschreven Volkshuisvestings-programma. Dit volgens de richtlijnen van de aanstaande Wet, waarvan de behandeling in de Tweede Kamer is uitgesteld naar 2025. De Woonvisie vormt verder de basis voor de samenwerking met andere domeinen, de doorvertaling van de Programmalijnen Woningbouw van het ministerie en voor de Toekomstvisie Wonen, Zorg en Welzijn die de gemeenten in 2024 samen met corporaties en zorgpartijen hebben opgesteld en in 2025 voorligt bij de gemeenteraden. Jaarlijks vormt de Woonvisie de basis voor de Regionale Prestatieafspraken.

De regio gaat dan ook niet geheel onvoorbereid de nieuwe wet tegemoet. Ook in 2024 werden voorbereidingen getroffen voor meer concrete afspraken. Sinds de eerste voorbereidingen van de Regionale Woonvisie in het najaar van 2021, is in 2022 maar ook in 2024 een Regionaal Woonbehoefteonderzoek uitgevoerd. In 2022 en in 2024 werd ook een Veerkrachtanalyse uitgevoerd. Vanuit bestuurlijke bijeenkomsten tussen de Bestuurscommissie, het ROW en het ROH zijn verstrekkendere afspraken vastgelegd in de Regionale Prestatieafspraken om de instroom in kwetsbare gebieden tegen te gaan. Vanuit de Woondeal Limburg moet de Provincie toezien op het provinciebreed nakomen van de rijkskaders over betaalbare

woningen. Dat heeft nog niet plaatsgevonden. In het belang van Parkstad is daar wel nadrukkelijk op aangedrongen.

2. *De aanpak particulier bezit (o.a. aanvragen Volkshuisvestingsfonds 2.0).*

De aanpak van kwetsbare particuliere woningen is in de afgelopen 10 jaren uitgegroeid van kleinschalige experimenten naar een breed gedragen, grootschalige benadering. In lijn met de koers die de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering eerder heeft ingezet, werd de uitvoering van de herstructureringsaanpak ook in 2024 centraal gezet. Gezien de politieke situatie op nationaal niveau was het essentieel om de opgaven in de particuliere woningvoorraad op de agenda te houden. Dankzij de samenwerking met zowel woningcorporaties als marktpartijen konden we dieper en breder ingrijpen in de wijken, hetgeen zal bijdragen aan de versterking en een verbeterde opbouw van de wijken. Bij de regionale aanpak van de problemen in de particuliere voorraad is vanuit het rijk via de Regio Deal en het Volkshuis-vestingsfonds een belangrijke impuls gegeven. Nationaal werd de noodzaak voor de aanpak geagendeerd en erkend.

In 2022 heeft het Rijk in ruil voor de afschaffing van de verhuurderheffing, bindende nationale prestatie-afspraken met corporaties gemaakt over verduurzaming en vernieuwing van de sociale woningvoorraad. Het belang van de aanpak van particulier bezit tussen corporatiewoningen (gespikkeld bezit) nam hierdoor ook toe, mede door de stijging van de energieprijzen.

Het programma voor de aanpak van de kwetsbare particuliere woningvoorraad is ook in 2024 verder gegroeid door de toekenning van de 3e en 4e tranche van het Volkshuisvestingsfonds in 2024. De combinatie met de aanpak van de sociale huurwoningvoorraad door de woningcorporaties werd na de 1e tranche van het Volkshuisvestingsfonds echter bemoeilijkt. Desalniettemin werden in maart en oktober 2024 aanvragen voor twee tranches van het Volkshuisvestingsfonds ingediend, waarmee weer extra werk kon worden gemaakt van de opgaven in de particuliere woningvoorraad. Daarnaast kunnen met dat fonds gerichte investeringen worden gedaan in leefbaarheid, veiligheid en de openbare ruimte. Met de Voorzieningenwijzer die met de 2e Regio Deal verlengd is tot en met 2025, werden gezinnen financieel bijgestaan. Deze is tevens meegenomen in de propositie voor de 6e tranche van de Regio Deals.

Vanuit Citydeal Energieke wijken heeft Parkstad wettelijke belemmeringen voor corporaties bij de aanpak van problematische particuliere voorraad weten te agenderen, hetgeen heeft geresulteerd in een pilot met BZK waarbij corporaties meer ruimte krijgen om particuliere eigenaren te begeleiden/ontzorgen.

Tegelijk willen ook meer marktpartijen participeren in gebiedsontwikkelingen en nemen corporaties ook veel initiatief om particuliere woningen te herstructureren. Dit als resultaat van de consistente lijn van de Bestuurscommissie.

3. *Aanvalsplan nieuwe woningbouwplannen (o.a. aanvragen Woningbouwimpuls 4e tranche)*

Sinds 2023 staat echter ook nieuwbouw steeds prominenter op de agenda van de Bestuurscommissie om de regio te versterken. Er zijn diverse dwarsverbanden gelegd tussen de herstructurering van de kwetsbare woningvoorraad enerzijds en de kansen die de regio aangrijpt op het gebied van nieuwbouw anderzijds. Dit gebeurt zowel financieel als inhoudelijk.

In 2021 is gestart met de ontwikkeling van een regionaal aanvalsplan voor nieuwe woningbouw. Begin 2022 is een nieuwe bestuurlijke koers vastgesteld, waarbij bovenop de (kwalitatieve) behoefte aan 4500 tot 7500 nieuwe woningen ook een plusambitie voor nieuwbouw is geformuleerd om meer mensen van buiten aan te trekken. Deze nieuwbouwambitie van de bestuurscommissie is sindsdien stevig uitgedragen, meegegeven aan de Provincie in haar bod aan het Rijk in het kader van het Programma Woningbouw en opgenomen in de Woondeal Limburg (9 maart 2023). Verder is deze ambitie ingebed in de Regionale Woonvisie 2023-2028 die

in de eerste helft van 2023 door de gemeenteraden vastgesteld is. De bestuurscommissie heeft eind 2023 besloten in te zetten op de verdere concretisering van deze woningbouwambitie. Dit heeft in 2024 geresulteerd in een nieuw woonbehoefteonderzoek (december 2024), waarbij de link gelegd is met het nieuwe narratief. De Bestuurscommissie heeft vervolgens in december een nieuwbouwambitie van 13.000 woningen vastgesteld. Binnen een deel van de reeds bestaande programmering zal nieuwbouw plaatsvinden door herstructurering van bestaande wijken. Sinds 2023 wordt met marktpartijen, corporaties en gemeenten verkend welke locaties in potentie ontwikkelperspectief kennen en hoe dit programmatisch kan worden omgezet, zodat niet alleen de kansrijke, maar ook de meer uitdagende locaties tot ontwikkeling kunnen komen. Verkennende gesprekken tussen regio, marktpartijen, gemeenten en corporaties zijn in mei 2022 onder begeleiding van de Rebel Group opgestart en in 2023 is bureau CB5 in de arm genomen voor 14 gebiedsstudies van potentiële ontwikkellocaties. Deze nieuwbouwpropositie heeft inmiddels in 2023 geleid tot een concrete business case, die ook is gehonoreerd vanuit de 2e tranche van het Volkshuisvestingsfonds. In 2023 heeft de bestuurscommissie besloten dat er een ontwikkelkaart voor Parkstad wordt opgesteld. De eerste verkenning daarvan is in Q4 van 2024 opgeleverd. Vanuit wonen wordt daarmee een bijdrage geleverd aan het Toekomstperspectief van Stadsregio Parkstad Limburg dat sinds 2024 wordt uitgewerkt. Het Woonbehoefteonderzoek toont in potentie ook kansen aan in de woningmarkt vanuit economische ontwikkelingen en vise versa.

Verder wordt er steeds meer ingezet op realisatiekracht in de regio (marktpartijen, corporaties en gemeenten).

- In juli 2013 is het Woonberaad van start gegaan. Daarbinnen worden kansen en belemmeringen in het algemeen besproken met marktpartijen en corporaties.
- In december 2023 is een begin gemaakt met het traject Regionale Grondstrategie.
- In 2024 heeft de Bestuurscommissie op de PROVADA voor de 2e keer een dag over de kansen in de woningmarkt van Parkstad georganiseerd en zijn contacten met marktpartijen aangeknoopt.
- De Bestuurscommissie heeft in 2024 ingestemd met het indienen van twee subsidieaanvragen in oktober bij de VNG ter versterking van de uitvoeringskracht van de woningbouw:
    - Standaardisering/ certificering van repeterende woningbouw. Deze is met €100.000,- gehonoreerd.
    - De inrichting van een expertpool woningbouw: deze aanvraag is nog niet gehonoreerd, maar wordt in samenwerking met de VNG en het Rijk verder verkend vanuit het programma Innovatie en Opschaling Woningbouw van het Rijk.
- De alliantie Nationaal Programma Heerlen Noord is als één van de focusgebieden van het NPLV op de 1e Woontop van 11 december 2024 bestuurlijke afspraken aangegaan met het Rijk over de bouw van 5.000 woningen in Parkstad, waarvan 1.500 in Heerlen Noord. Het Rijk verbindt hieraan een realisatiestimulans voor nieuwbouw.
- De Limburgse gemeenten hebben via de regio's ingestemd met het aangaan van bestuurlijke afspraken tussen het Rijk en de Provincie Limburg over de Bouwstroom Limburg op die zelfde Woontop van 11 december 2024.
- In de Woondeal Limburg zijn op grond van het Woonbehoefteonderzoek van 2022 het aantal te bouwen woningen per gemeente vastgelegd, maar zijn ook belemmeringen benoemd die de nieuwbouw in de weg zitten. Parkstad heeft een zogenaamde subregionale versnellingstafel ingericht waarbij nieuwbouwprojecten met inzet van het Expertteam Woningbouw van het Rijk vlot getrokken worden. Deze aanpak heeft als voorbeeld gediend voor de versnellingstafel die de Provincie in het kader van de Woondeal Limburg georganiseerd heeft en heeft er tevens toe geleid dat alle subregio's dergelijke versnellingstafels moeten gaan inrichten.
- De Regionale Woonvisie heeft stakeholders gemobiliseerd.

- In juni 2023 is een bedrag van € 1.252.696 toegekend uit de 5e tranche Woningbouwimpuls voor een drietal projecten (244 nieuwe woningen) en in december 2023 is voor € 5.727.756 aan Stadsregio Parkstad Limburg toegekend uit de Startbouwimpuls voor 23 projecten (835 nieuwe woningen). In februari 2024 is een aanvraag voor de 6e tranche ingediend. Deze is toegekend met €888.525 voor nieuwe woningen. Met de subsidies van de 1e t/m de 4e tranche van het Volkshuisvestingsfonds worden ook nieuwe woningen gebouwd.

4. *Innovatie in samenwerking in de woningmarkt*

Dankzij de aantrekkende samenwerking met marktpartijen en corporaties (in het Woonberaad en bij de Regionale Prestatieafspraken), trajecten met de gemeenten zoals de inzet op de Regionale Grondstrategie, de versterking van de uitvoeringskracht en de aanhoudende lobby richting het Rijk, de substantiële bijdragen uit het Volkshuisvestingsfonds, de Regio Deal, de Woningbouwimpuls en de Startbouwimpuls hebben we ook in 2024 de beoogde koers goed kunnen vasthouden en meer gerealiseerd dan wat de Bestuurscommissie in het Jaarplan voor ogen had.

Innovatie en sturing op de woningmarkt is door het Rijksprogramma, maar vooral door het traject van de Regionale Woonvisie, in 2023 en 2024 echt op de kaart gezet. Verschillende doelgroepen vragen om verschillende oplossingen en de nieuwbouwambitie van de bestuurders is groot. De bestuurscommissie heeft de ambitie voor nieuwbouw in 2024 nog verder opgeschroefd dan de afspraken in de Woondeal Limburg. Dit vraagt van alle betrokken partijen een andere benadering van woningbouwplannen door meer samen te werken tussen de stadsregio, gemeenten, marktpartijen en woningcorporaties. Op grond van de ervaringen in de Regio Deal projecten en de projecten van het VHF (organisatorisch, kennis, kunde, regelingen en middelen) is in 2022 ook een belangrijk begin gemaakt met onderzoek naar samenwerking. Zo zijn de geesten in 2022 rijp gemaakt voor structuren die de slagkracht op gebiedsniveau, de reikwijdte van ingrepen en de fiscale omstandigheden kunnen verbeteren. De bestuurscommissie heeft in 2021 ingestemd met het verkennen van het vehicle wijkontwikkelingsmaatschappij (WOM) via twee pilots (in Heerlen en Kerkrade), zodat het op 'kleine schaal' (niet Parkstadbreed) kan worden uitgetest. In opdracht van de bestuurscommissie is de Rebel Group in 2022 gestart met vooronderzoek en eerste verkennende gesprekken gevoerd met gemeenten en corporaties en een eerste pre-advies voor een pilotgebied in Heerlen-Noord en in Kerkrade Oost opgesteld. Op verzoek van Beekdaelen zijn ook de kansen voor een project in die gemeente onderzocht. In 2023 kreeg het onderzoek in Heerlen en Kerkrade een boost toen de regeling voor de 2e tranche van het Volkshuisvestingsfonds beschikbaar kwam. In 2024 heeft de alliantie Heerlen Noord akkoord gegeven voor het voorbereiden van de oprichting van een WOM voor Heerlen Noord. In Kerkrade zijn de mogelijkheden voor een WOM nog niet nader verkend.

5. *Herstructurering Mijnkoloniën*

De woningcorporaties hebben in 2023 een traject opgestart om de herstructureringsopgaven in de mijnkoloniën te agenderen en de lobby richting het rijk voor te bereiden. Dit heeft in 2024 onder meer geleid tot inzet van middelen uit de 2e Regio Deal en het opnemen van een aantal mijnkoloniën met herstructureringsopgaven in de propositie voor de 6e tranche van de Regio Deal. Daarnaast vinden ook al ingrepen in mijnkoloniën plaats vanuit de 3e en 4e tranche van het Volkshuisvestingsfonds.

Platform

In 2024 heeft de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering haar rol als platform voor de samenwerking tussen de zeven Parkstadgemeenten op het gebied van wonen en herstructurering effectief uitgevoerd.

Ook in 2024 was de Woondeal Limburg een belangrijk aandachtspunt voor de commissie en nam deze veel tijd in beslag. De Bestuurscommissie heeft haar platformfunctie optimaal benut door naast gemeenten,

woningcorporaties en huurdersorganisaties, ook samen te werken met marktpartijen, beleggers, zorgpartijen en andere stakeholders zoals banken en de SVn. In het Woonberaad brengt Parkstad partijen samen, zodat er meer intensief samen wordt opgetrokken, waardoor er eerder kansen en belemmeringen in de woningbouw gesignaleerd kunnen worden en partijen zich sneller vinden. Deelname aan de Provada bevordert die samenwerking ook.

Voor de uitvoering van het regionaal beleid is de bestuurscommissie Wonen en Herstructurering mede afhankelijk van andere overheden, woningcorporaties, marktpartijen en andere stakeholders. Daarom is het belangrijk om op regionaal, provinciaal en (inter)nationaal niveau tussen overheden en marktpartijen coalities te smeden, om ervoor te zorgen dat beleid kan worden uitgevoerd. Dat heeft in 2024 tot veel resultaat en tot nog meer draagvlak voor onze aanpak geleid. Er hebben diverse bijeenkomsten en initiatieven plaatsgevonden. Hieronder een indicatie:

- werkbezoeken van de minister van VRO, medewerkers van de ministeries van VRO en BZK
- botsproeven in het kader van nieuwe wetgeving en regelingen zoals de realisatiestimulans woningbouw
- verdiepingssessies inzake regionale grondstrategie met medewerkers wonen en grondbeleid en planeconomen
- deelname de Provada
- diverse bestuurlijke visiedagen van de Bestuurscommissie met het ROW en het ROH
- het Woonberaad met wethouders en ambtenaren, bestuurders en medewerkers van corporaties, het ROH en marktpartijen
- werkgroepen met gemeenten, corporaties en het ROH in het kader van de Regionale Prestatieafspraken
- werkgroepen van het Rijk
- deelname aan het bestuurlijk overleg van het ROW
- werkgroepen met corporaties over herstructurering van mijnkoloniën
- werkgroepen en bestuurlijke bijeenkomsten in het kader van de regionale grondstrategie
- projectgroepen subsidies 1e t/m 4e tranche Volkshuisvestingsfonds en van de 1e en 2e Regio Deal
- aanjagen van gebiedsgerichte aanpak bij gemeenten
- afstemming met steden Eindhoven, Breda en Tilburg over Volkshuisvestingsfonds
- coördinatieoverleg Heerlen Noord
- bijeenkomsten in het kader van de Woondeal Limburg (kernteam, versnellingstafels, Woonkeuken, Woonkamer)
- bestuurlijk overleg Wonen Zuid Limburg
- voorzittersoverleg subregio's Zuid Limburg
- coördinatorenoverleg Zuid Limburg
- werkgroep Wonen Zuid Limburg
- deelname ambtelijke bijeenkomsten Toekomstvisie Wonen, Zorg en Welzijn
- participatie aan Citydeal Energieke Wijken
- samenwerking met SVn
- verkenning van de inzet van de Woonwijzerwinkel bij VHF-projecten

De Bestuurscommissie had ook raakvlakken met domeinen over thema's die niet tot haar kerntaken behoren en waarvoor zij niet verantwoordelijk is:

- wonen en Zorg, met een focus op de samenwerking tussen gemeenten, woningcorporaties en zorgpartijen (op zowel regionaal als lokaal niveau).
- de huisvesting van aandachtsgroepen op de schaal Parkstad, waaraan eerst aandacht besteed werd via het Koploperproject en vervolgens met de Toekomstvisie Wonen, Zorg en Welzijn; dit onder leiding van de gemeente Heerlen, in afstemming met woningcorporaties en de provincie.

- de huisvesting van internationale werknemers (op schaal Zuid-Limburg).
- De huisvesting van statushouders

Beleid

Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg (2016) en bouwen naar behoefte (2021)
De in 2016 vastgestelde Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg is nog steeds vigerend. Hierop zijn in de loop van de jaren wel enkele nuances aangebracht. Eind 2020, begin 2021 heeft de meest recente en verstrekkende wijziging plaatsgevonden met de beleidsregel 'Ruim baan voor goede woningbouwplannen'. De evaluatie van de Structuurvisie in 2020 bevat nog aanbevelingen waarvan in 2022 bezien werd of en zo ja hoe die moesten worden opgepakt. Er is een Jaarplan Wonen Zuid-Limburg opgesteld waarin deze punten onder meer zijn ondergebracht. Dit jaarplan is in 2023 op grond van de Woondeal Limburg (9 maart 2023) aangepast.

Daarnaast is in 2022 juridisch advies ingewonnen en zijn de gevolgen van de Omgevingswet voor wonen en dan specifiek voor de SVWZL in beeld gebracht. Op grond daarvan is door Parkstad mede namens de twee andere subregio's in ZL een reactie op de consultatieversie van de Verzamelwet Omgevingswet 20xx uitgebracht om de huidige 'positie' en werking van de vigerende Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg te kunnen borgen. Dit heeft ertoe geleid (2023), dat de SVWZL in het kader van overgangsrecht behouden blijft als status van 'programma'. De provinciale verordening is weer geactualiseerd. Vanwege gewijzigde ambities en beleid (nationaal en regionaal) uit 2023 en 2024 is de vraag wederom de vraag actualisatie van de Structuurvisie ontstaan. Inmiddels heeft ook de provincie een nieuwe ontwerp van de POVI in procedure gebracht.

Regionale Woonvisie
In september 2021 heeft de bestuurscommissie Wonen en Herstructurering de opdracht gegeven om een nieuwe regionale woonvisie voor te bereiden door het opleveren van een aantal bouwstenen (behoefteonderzoek en synopsis). Stec Groep heeft een regionaal woonbehoefteonderzoek uitgevoerd.
In 2022 hebben verdiepingsonderzoeken van het Woonbehoefteonderzoek voor Heerlen Centrum, Kerkrade Centrum en Heerlen Noord plaatsgevonden. Daarnaast heeft er intensief afstemming plaatsgevonden met alle stakeholders (keyplayers maar ook stakeholders die wat verder van het thema volkshuisvesting afstaan). Bureau Circusvis is heeft een koersdocument voor de nieuwe visie opgesteld. Verder is samen met de negen corporaties en de zeven gemeenten verkend hoe om te gaan met de volkshuisvestelijke en andere vraagstukken rond bijzondere doelgroepen en waaronder specifieke aandachtsgroepen. Aanvullend heeft Circusvis onderzoek naar de Veerkracht van de wijken verricht en is een contourennotitie voor de woonvisie opgesteld. Daarin zijn ook de raakvlakken met andere beleidsterreinen benoemd en demarcatielijnen getrokken. De Regionale Woonvisie is in februari 2023 door de bestuurscommissie vastgesteld en sindsdien wordt hieraan invulling gegeven. Onder meer met de Regionale Prestatieafspraken tussen Parkstad, de negen corporaties (het ROW) en huurdersbelangenorganisaties (het ROH). De Regionale Prestatieafspraken worden jaarlijks geüpdate en vastgesteld. De Woonvisie vastgesteld als bouwsteen voor het Volkshuisvestingsprogramma, zodat het voldoet aan de eisen van de Omgevingswet. In 2024 heeft een nieuw Woonbehoefteonderzoek en een nieuwe analyse van de Veerkracht plaatsgevonden en is gestart met het opstellen van een ontwikkelkaart met nieuwe woningbouwlocaties om de gewenste ontwikkelingen in de wijken op gang te krijgen. Dit ter ondersteuning van de uitvoering van de woonvisie.

Woondeal Limburg
Op 9 maart 2023 is de Woondeal Limburg vastgesteld en getekend. Sinds november 2023 stuurt de minister bovenop de reeds in de Woondeals gemaakte afspraken, binnen het zelfde tijdsbestek op nog meer bouwambitie in Nederland. Er worden 3.000 woningen toegevoegd aan de nieuwbouwopgave van Limburg. Daarnaast zijn gedurende de Woontop afspraken gemaakt, waarvan enkele ook betrekking hebben op de

regio Parkstad. Het betreft de afspraken over de woningbouwproductie in de focusgebieden van het NPLV en afspraken over de Bouwstroom Limburg. De Woondeal wordt naar aanleiding hiervan herijkt.

Regionale grondstrategie voor woningbouw
De Bestuurscommissie heeft op 14 december 2023 besloten om in 2024 de mogelijkheden voor een (gezamenlijke) regionale grondstrategie voor woningbouw te verkennen die moet leiden tot meer handelingsperspectief op lokaal en regionaal gebied. In 2024 heeft een bestuurlijk en ambtelijk traject met bureau Fakton plaatsgevonden. Fakton heeft een uitvoeringsplan opgesteld, dat in 2025 aan de Bestuurscommissie wordt voorgelegd voor een vervolg.

Uitwerking plusambitie woningbouw
De Bestuurscommissie heeft op 16 november 2023 besloten om de plusambitie voor de woningbouwambitie regionaal uit te werken. In 2024 zijn daarom onder meer opnieuw een Woonbehoefteonderzoek en een Veerkrachtanalayse uitgevoerd.

Regionale ontwikkelkaart woningbouw
Om concreet duiding te geven aan de bestuurlijke keuzes en prioriteiten van de Bestuurscommissie en om sturing te geven aan de dialoog over het woningbouwprogramma van Parkstad met het ommeveld (marktpartijen, corporaties, provincie en Rijk) heeft de Bestuurscommissie in 2023 besloten om zelf het initiatief te houden en een voorstel uit te werken voor woningbouw aan de randen van kernen en dorpen en om de mogelijkheden van grootschalige woningbouw in Parkstad in kaart te brengen.
In 2024 is gestart met het opstellen van de Regionale Ontwikkelkaart met nieuwe woningbouwlocaties die als bouwsteen wordt opgenomen in een nieuw afstemmingskader voor de gemeentelijke omgevingsvisies. De kaart wordt in 2025 opgeleverd.

Programmering

Regionale Woningmarktprogrammering
De beleidskaders geven sturing aan de woningmarkt. De Regionale Woningmarktprogrammering gaat specifiek over de programmering van nieuwbouw en staat in het teken van de juiste woning voor de juiste doelgroep op de juiste plek. Parkstad stuurt samen met de gemeenten op de kwaliteit en de (versnelling van de) realisatie van de geprogrammeerde plannen.
De programmering is in 2019 geactualiseerd en wordt normaal jaarlijks gemonitord en geüpdatet. Dit heeft grootschalig plaatsgevonden in 2022 om goed aan te sluiten bij de uitgangspunten van het Woonbehoefteonderzoek en de plusambities waartoe de bestuurscommissie op dat moment besloten had. In 2023 en 2024 is vanwege gebrek aan middelen en capaciteit geen update uitgevoerd. In 2022 is advies (Snel en proactief programmeren) uitgebracht door de Stec Groep n.a.v. de aanbevelingen uit het Woonbehoefteonderzoek uit 2022. Naar aanleiding daarvan heeft Parkstad versnellingstafels in het leven geroepen.

De Regionale Programmering is in het kader van de Woondeal tegen het licht van de eisen van het Rijk gehouden (2/3 van de nieuwbouw moet betaalbaar zijn en de woningmarkt moet voor 30% uit sociale huur bestaan). Parkstad voldoet als enige regio binnen Limburg aan deze richtlijn. In 2024 heeft geen bijsturing plaatsgevonden. Het Wetsvoorstel Versterking Regie Volkshuisvesting wordt pas in 2025 naar de Kamer gebracht. Deze had in 2024 nog geen gevolgen voor de programmering.
Met de Regionale Ontwikkelkaart zal een substantieel aantal woningbouwlocaties worden toegevoegd aan de regionale programmering. Dat is in 2025 en verder voorzien.

Regionale Prestatieafspraken en regionale meerjarenprogrammering wonen en leefbaarheid
De Regionale Prestatieafspraken zijn in 2019 van de grond gekomen en bevatten een meerjaren-programmering met projecten. Jaarlijks vindt een update plaats van de afspraken en van de meerjaren-programmering en worden ze door het ROW, het ROH en de bestuurscommissie vastgesteld. Zo ook eind 2024.

Regionale programmatische aanpak particulier bezit
Hierop wordt sinds 2015 door de Bestuurscommissie ingezet. In 2024 is conform Jaarplan ingezet op de volgende acties om de aanpak van kwetsbaar particulier bezit verder op te schalen:

- Nieuwe aanvragen voor een bijdrage uit het Volkshuisvestingsfonds (3e en 4e tranche)
- Aanjagen van een experiment met het ministerie van BZK in het kader van de Regio Deal II en de Citydeal Energieke wijken, duurzaam en sociaal, zodat woningcorporaties verregaander kunnen handelen bij de renovatie en de verduurzaming van kwetsbare koopwoningen dan wettelijke toegestaan is (experiment Woningwet).
- In het kader van de Regio Deal II wordt een programma gestart, dat gericht is op de herstructurering van particuliere woningen in mijnwerkerswijken (erfgoed).
- Het optuigen en uitvoeren van (nieuwe) gebiedsontwikkelingen, waarbij herstructurering van de particuliere woningmarkt een centrale positie heeft;
- Het voorbereiden van de inrichting van Wijkontwikkelingsmaatschappijen zodat gemeenschapsgeld zo efficiënt mogelijk worden aangewend.
- Het vergroten van de huursector en het verkleinen van de koopsector via inponden en daarmee de scheefgroei en mismatch in het aanbod i.r.t. de behoeften, recht te trekken;
- Verdere ontwikkeling van nieuwe businessmodellen gericht op transformatie, renovatie en/of de vernieuwing van de woningvoorraad in zowel de huur- als in de koopsector;
- Inzet van het restant van de regionaal sloop- en transformatiefonds bij herstructureringsmaatregelen.

Regio Deal Programma Wonen
Op basis van de ervaringen uit de Regio Deal blijkt dat de aanpak van de kwetsbare particuliere woningvoorraad een katalysator is voor méér investeringen in de sociaal-fysieke leefbaarheid: in de herontwikkeling van openbare ruimte, om de leefbaarheid en veiligheid in de buurten te verbeteren én door koppelkansen te realiseren op het gebied van duurzaamheid, gezondheid en klimaatadaptatie, besteedbaar inkomen, veiligheid, onderwijs en zorg in kwetsbare wijken. In 2020 is gestart met de 1e Regio Deal met uiteindelijk €20 mio voor Wonen. In november 2022 is de 2e Regio Deal gestart (2023-2025) met €4 mio. In november 2024 is de propositie voor een 2e Regio Deal ingediend met wederom een onderdeel voor wonen. Uitkomst van die aanvraag wordt in 2025 verwacht. Het programma dat met de 1e en 2e Regio Deal georganiseerd is, staat in tabel 1.

Regionaal herstructureringsprogramma vanuit het Volkshuisvestingsfonds
Inmiddels zijn alle 4 tranches van het Volkshuisvestingsfonds regionaal aangevraagd en geheel of gedeeltelijk toegekend, waarvan de laatste 2 tranches in 2024. Het programma dat met de 1e t/m de 4e tranche Volkshuisvestingsfonds georganiseerd is, staat in tabel 1.
Voor de deelplannen uit de 1e tranche zijn overeenkomsten met de gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Kerkrade en Landgraaf en met de corporaties gesloten. Voor de latere tranches heeft dit nog niet plaatsgevonden, in afwachting van de uitkomst van de 4e en laatste aanvraag in oktober 2024. Toekenning heeft in december plaatsgevonden. De overeenkomsten worden in 2025 opgesteld. Beschikkingen zijn deels verstrekt. Alleen voor die projecten die een beschikking hebben ontvangen, gaat de Sisa verantwoording van start. Gemeenten met subsidies aan particulieren zijn ondersteund bij het opstellen van een verordening.

Over 3 projecten in Brunssum, Beekdaelen en Kerkrade heeft in 2024 overleg met het ministerie van BZK plaatsgevonden in het kader van (mogelijke) afwijkingen. In 2024 is in de BO's VHF van Brunssum en Kerkrade aan Parkstad het verzoek gedaan om een wijzigingsverzoek voor te bereiden en in te dienen. Dit vindt plaats in 2025.

In 2024 heeft het AB besloten om rentebaten uit de 1e tranche van het Volkshuisvestingsfonds deels in te zetten ter dekking van nieuwe tekorten in de business cases door onvoorziene zaken ten tijde van de aanvraag.

Regionaal nieuwbouwprogramma vanuit het Woningbouwimpuls
De 5e tranche WBI is nog niet uitbetaald omdat er nog een arrangement voor de 3 projecten moet worden opgesteld (verdeling van middelen en risicoarrangement). Eind 2024 heeft de Bestuurscommissie besloten opdracht te verstrekken voor de ontvlechting van de 5e tranche.

In februari 2024 is ook de 6e tranche WBI aangevraagd en vervolgens ontvangen. Deze projecten zijn nog niet in uitvoering. De beschikkingen zijn nog niet uitgeschreven en de subsidies zijn nog niet uitbetaald. Het programma dat met de 5e t/m de 6e tranche van de Woningbouwimpuls georganiseerd is, staat in tabel 1.

Regionaal nieuwbouwprogramma van de Startbouwimpuls
In 2023 is voor 23 projecten subsidie toegekend uit de Startbouwimpuls. Rondom de staatssteuntoets is een zorgvuldig proces uitgerold. Dit heeft tot 2024 geduurd. In 2024 is gestart met het afgeven van beschikkingen en het doen van uitbetalen. De vertraging bij 2 projecten is bij het ministerie gemeld. De projecteigenaren zijn middels schrijven van het ministerie op de hoogte van het gevaar dat de subsidie loopt.
Het programma dat met de Startbouwimpuls georganiseerd is, staat in tabel 1.

Actieprogramma Wonen Zuid-Limburg
Voor de uitrol van de Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg is in 2017 met alle Zuid-Limburgse gemeenten gezamenlijk een Actieprogramma Wonen Zuid-Limburg opgesteld. Dit actieprogramma is in 2021 vernieuwd op grond van de evaluatie van de SVWZL. Eind 2021 is een meerjarenplan opgesteld dat vervolgens n.a.v. de Woondeal Limburg aangepast is. Het BO Wonen Zuid Limburg is bestuurlijk verantwoordelijk. De bestuurscommissie heeft zitting in het BO. Door de werkdruk van de Woondeal, is de laatste jaren in Zuid Limburg weinig energie gestoken in het actieprogramma.

Monitoring

Woonmonitor
In 2024 is wederom opdracht verstrekt aan Etil voor de Woonmonitor Parkstad (2023).

Woonatlas
Sinds 2021 beschikt Parkstad over een gezamenlijk monitorings- en sturingssysteem met corporaties (Woonatlas), met onder meer leegstand, zorg en sociale kernvoorraad. Dit om beter en sneller te kunnen bijsturen op beleid en op uitvoering. Het betreft een meerjarige afspraak met het ROW.

Calcasa
In 2024 is gestart met de monitoring van de koop- en huurmarkt.

Wederzijdse informatie-uitwisseling met woningcorporaties/ROW
De samenwerking tussen de bestuurscommissie en het Regionaal Overleg Woningcorporaties Parkstad is essentieel in het oplossen van hardnekkige knelpunten. Vanwege de maatschappelijke rol van de corporaties en de impact van beleidskeuzen (Rijk, provinciaal, regionaal en lokaal) binnen wonen op de leefbaarheid in de wijken, nemen de vraagstukken die samen worden aangepakt, hand over hand toe. Dat is in 2023 nog verder

toegenomen door de Regionale Woonvisie 2023-2028, de Bouwprogramma's die in 2022 onder Minister de Jonge zijn uitgerold, door de Nationale Prestatieafspraken Corporaties die het rijk met de corporaties (Aedes) en VNG gesloten heeft, de Woondeal Limburg tussen Rijk, Provincie, regio's, gemeenten en corporaties en door de diverse rijksregelingen waarvan we in de regio gebruik maken en de toenemende huisvestingsvraagstukken van reguliere en meer kwetsbare doelgroepen. In 2024 is door het ROW, mede namens Parkstad opdracht verleend aan Finance Ideas. Daarvoor heeft Parkstad een bijdrage van €25.000 gedaan. Het onderzoek heeft vertraging opgelopen en zal pas in 2025 worden opgeleverd.

Woonbehoefteonderzoek
In 2024 heeft wederom een Woonbehoefteonderzoek plaatsgevonden.

Veerkrachtanalyse
In 2024 heeft wederom een Woonbehoefteonderzoek plaatsgevonden.

Instrumentontwikkeling

WOM
De alliantie Heerlen Noord heeft in 2024 werk gemaakt van de voorbereidingen van een WOM. Hiervoor heeft de gemeente Heerlen in 2024 een beperkte bijdrage uit de 2e Regio Deal ontvangen.

Commerciële herstructurering
In de 1e Regio Deal is afgesproken dat het Ministerie van BZK en Stadsregio Parkstad Limburg onderzoek doen naar de mogelijke bijdrage van marktpartijen aan de herstructureringsopgave in Parkstad. In 2021 is de Rebel Groep gestart met een onderzoek. In 2022 is verder onderzoek verricht en is geconstateerd, dat de huidige aanpak met corporaties, verbreed moet worden met commerciële ontwikkelaars en beleggers. Het Rijks-vastgoedbedrijf is vooralsnog geen optie gebleken. De resultaten van dit traject staan verwoord onder het speerpunt Regionaal aanvalsplan voor nieuwe woningbouw onder zoet/zuur en ontwikkelkaart. De in de Regionale Woonvisie beoogde mix in de wijken en herstructurering is in 2023 en 2024 dichter bij gekomen door de aantrekkende samenwerking met de marktpartijen.

Inpondmakelaar
Het was de bedoeling om het project in 2022 op te schalen. In 2021 was in alle gemeenteraden een Verordening vastgesteld. Via de Regio Deal kwam in totaal € 750.000,- beschikbaar voor het verstrekken van leningen voor het doen aankopen en renoveren van woningen. De uitvoering van de Regeling werd bij SVn belegd. En het pilotproject uit 2016 is in 2022 geëvalueerd en zeer positief beoordeeld. Door de sterke vraag naar woningen (ook in Parkstad) en de gestegen woningmarktprijzen in 2021 en in 2022, was het direct na de besluitvorming in de gemeenteraden, in de eerste helft van 2022 niet meer het geschikte klimaat om aankopen te doen, aangezien de woningprijzen de woningwaarden zwaar overschreden en de aankoop en verkoop aan corporaties na renovatie daardoor niet meer realiseerbaar waren. Desalniettemin is het belang van inponden door corporaties toegenomen door de nationale prestatieafspraken tussen de corporaties en het Rijk en voor de aanpak van leefbaarheidsproblemen met inzet van rijksmiddelen. De middelen zijn derhalve nog steeds beschikbaar.

Financieringsinstrument particuliere eigenaren
- De businesscase modellen voor aanpak particulier bezit (hoogbouw, commerciële herstructurering, inponden, woningverbetering) waren de basis voor diverse projecten in Regio Deal en het Volkshuisvestingsfonds.
- Op 30 september 2021 is de verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg (inpondmakelaar) en in 2021 en 2022 in alle gemeenten vastgesteld.
- In 2021 is onderzoek naar 'Kluswoningen' verricht.

- SVn heeft in het kader van het Volkshuisvestingsfonds eind 2022 vrijstelling voor het verlenen van betaalde dienstverlening verkregen van DNB voor het verstrekken van subsidies aan particulieren (tot een max van € 36 miljoen per jaar voor heel Nederland).
- In 2022 is de doorstart van de Renovatiemakelaar onderzocht als flankerend instrument voor de projecten van het Volkshuisvestingsfonds. Het Kadaster kon deze rol wettelijk niet langer voortzetten.
- In 2023 zijn regio en gemeenten met de Woonwijzerwinkel in gesprek gegaan.

Experiment Rolneming woningcorporaties bij verduurzaming particuliere woningen.
Dit is een resultaat van lobby van Parkstad via de Citydeal Energieke Wijken. Het ministerie van BZK heeft in december 2024 de concept-experimenteerregeling gepresenteerd,

Middenhuur
Sinds 2021 wordt onderzoek verricht naar de behoefte aan middenhuur. Voor corporaties werd sinds 2022 wettelijk meer ruimte gecreëerd. Middenhuur is in maart 2023 vastgelegd in de Woondeal Limburg en in de Regionale Prestatieafspraken. Door het Woonberaad lijkt het nu meer bespreekbaar. Marktpartijen en corporaties zoeken elkaar op.

Proactief programmeren
In 2022 werd in het kader van de Woondeal Limburg duidelijk, wat het aandeel sociale huur in de bestaande voorraad moet worden en het aandeel betaalbare woningen in nieuwbouwprogrammering. Parkstad ligt regionaal gemiddeld op koers, maar dat geldt niet voor een beperkt aantal Parkstadgemeenten. Voor de jaarschijven 2025 en later zal meer gestuurd moeten worden op het bereiken van deze verhoudingen die eind 2022 ook in het Wetsvoorstel Regie Volkshuisvesting zijn opgenomen.

Eind 2023 heeft de bestuurscommissie besloten dat er een voorstel voor een woningbouwprogramma moet worden uitgewerkt op basis van de ambitie uit de Woonvisie, met meer ruimte voor nieuwe woningbouw op korte termijn ('praktijkbehoefte'). In 2024 is er meer visie ontwikkeld over de richting die met de nieuwbouw moet worden ingeslagen (versterking van de wijken), waar opschaling en versnelling van de bouwproductie kan worden bereikt (mandjes, ontwikkelkaart, standaardisering, expertpool, parallel plannen)

Aanpak 'Proactief en Snel'
Stec Groep heeft in 2022 een advies Snel en proactief programmeren uitgebracht om sneller en meer ruimte te creëren voor nieuwe woningbouw op korte termijn ('praktijkbehoefte'), maar ook met oog voor (gevolgen voor) de transformatieopgaven op de lange termijnstrategie. Dit advies gaat nog steeds op.
Regionaal is in 2023 werk gemaakt van de versnelling van prioritaire woningbouwprojecten die vastgelopen waren. Gemeenten gaan over hun eigen capaciteit en de prioritering van projecten.
In 2023 is de aanpak verder uitgewerkt met focus op de regionale visie op nieuwbouw in de Woonvisie, bouwstromen, prioritering van projecten en massa op de schaal van Parkstad (onder meer middels ontwikkelkaart die in 2024 voorzien is).

Flexibele woonvormen
In de Regio Deal is afgesproken dat het thema 'flexwonen' zou worden onderzocht. In de Woondeal Limburg is de ambitie voor 375 flexwoningen opgetekend. In 2023 hebben gemeenten vooral zelf werk gemaakt van haalbaarheidsonderzoeken. Vanuit Parkstad zijn in 2023 de eerste voorzichtige voorbereidingen opgestart voor een convenant flexwonen met corporaties. In 2024 verschoof de aandacht van tijdelijke flexwoningen naar conceptbouw.

Uitwerking van Wetsvoorstel Versterking Regie op de Volkshuisvesting
Het Wetsvoorstel gaat in 2025 naar de Kamer. Compaenen heeft in 2023 een eerste advies uitgebracht over de mogelijke gevolgen van de aanstaande wet. In afwachting van de Wet is pas in de tweede helft van 2024 meer verkend wat de impact zal zijn. De Wet Opkoopbescherming heeft wel aandacht gehad.

Pilotprojecten Wonen en Zorg
In 2024 stonden er geen projecten meer op de agenda.

Lobby

Er wordt nationale prioriteit gegeven aan de woningmarktopgaven. Ondanks dat in de Nationale Woon- en Bouwagenda (2022) duidelijk een verband wordt gelegd tussen leefbaarheid en de aanpak van kwetsbaar particulier bezit, wordt er in het Regeerakkoord van 2024 minder draagvlak ervaren voor de opgaven in de particuliere voorraad. Er kon in 2024 wel nog gerekend worden op oude middelen die reeds in de begroting stonden.

Nieuwbouw is tegenwoordig het adagium. Het ministerie van VRO heeft een aantal regelingen in voorbereiding die in het Regeerakkoord aangekondigd zijn om nieuwbouw te stimuleren. De afspraken op de Woontop van 11 december 2024 zijn een resultaat van goede lobby vanuit de partners in het Nationaal Programma Heerlen Noord.

Fondsvorming

Per 31 december 2024 stuurt de bestuurscommissie Wonen en Herstructurering een programma van € 109.697.653 miljoen aan rijks- en andere middelen aan.

- Sloop- en transformatiefonds: € 303.089,- Het fonds wordt ingezet voor herstructureringsprojecten. Zo is het eerder ingezet als cofinanciering.
- DU bevolkingsdaling / restantbudget Wijkenaanpak: €6.273.000. Hiervan is in ieder geval € 5.094.800 ingezet als cofinanciering Regio Deal (en Aurora) en € 225.000 als cofinanciering voor het Volkshuisvestingsfonds (tegenover de rijksbijdrage van € 525.000).
- Regio Deal 2019-2022 en 2023-2025: € 24.000.000
- Volkshuisvestingsfonds 1e t/m 4e tranche € 59.905.476.
- Startbouwimpuls: € 5.727.756
- Woningbouwimpuls 5^{e} en 6^{e} tranche: € 1.252.696
- Restant Wijkenaanpak: € 495.496

De gemeente Heerlen heeft additioneel ook nog de beschikking over € 72.720.771 aan rijksmiddelen die zij heeft aangevraagd voor het Volkshuisvestingsfonds (€ 64.240.940) en de Woningbouwimpuls (€ 8.479.831).

2.1.5 BC Sociaaleconomische Structuurversterking

Inleiding

In 2024 is de SES- agenda als belangrijke bouwsteen in de Regiodeal aanvraag 2023-2026 nader uitgewerkt tot in totaliteit 19 aanvragen en is het bedrag van € 7.750.000 uit themalijn 1 voor de actielijn SES volledig ingezet.

Een terugblik op 2024 geeft op hoofdlijnen het volgende beeld:
Als een van de hoofdopgaven uit de regionale werkagenda Onderwijs en Kindontwikkeling is in juli 2024 een

gezamenlijke Educatieve Agenda Parkstad 2024-2026 (EAP) vastgesteld door onderwijs en kindpartners en de Colleges van B&W van de Parkstadgemeenten. Elk kind is uniek en moet de gelegenheid hebben de eigen talenten te ontdekken en te ontwikkelen. Vanuit de regionaal afgestemde aanpak voor onderwijs wordt hier dan ook vol op ingezet.

Eind van het jaar werd aan onderzoeks- en adviesbureau ABF de opdracht verleend om te komen tot een eerste versie van een monitoringsinstrument in relatie tot deze EAP.

Gedurende het hele jaar lag de focus daarnaast op de voorbereiding van nieuwe projectaanvragen voor de tweede Regio Deal, het voorbereiden van besluitvorming hieromtrent en het formaliseren van deze besluitvorming. Enkele activiteiten hieromtrent lichten we hieronder nader toe.

Vanuit het programmabureau is er samen met een projectleider en de diverse gemeentes veel tijd geïnvesteerd in de voorbereidingen voor de Regio Deal aanvraag van de Regionale Werkhubs. Deze projectleider is gefinancierd uit het Parkstad Participatiefonds. Nadat de besluitvorming over deze aanvraag medio 2024 is afgerond is er samen met een klein kernteam gewerkt aan de voorbereiding van de uitvoering. Eind 2024 is er door de gemeenten vanuit het Regio Deal budget een programmaleider aangesteld die de uitvoering gaat coördineren.

Samen met partners organiseerden we opnieuw verschillende inspirerende bijeenkomsten samenhangend met de Regiodeal, gericht op regionale beleidsontwikkeling en versterking van de samenwerking. Voorbeelden hiervan zijn de bijeenkomsten in het kader van de voorbereidingen om te komen tot een regionale aanpak voor Loopbaanoriëntatie in februari en april. En de succesvolle bijeenkomst Vrijwillige Energie, in december '24, die ruim 100 deelnemers op de been bracht. Via de aanpak Vrijwillige Energie (een initiatief van Welzijnsgroep Parkstad) worden inwoners op een praktische en oplossingsgerichte manier ondersteund bij hun initiatieven.

Ook werd in 2024 een vervolg gegeven aan de bijeenkomsten die de Stadsregio Parkstad Limburg samen met VIE organiseert voor medewerkers van de Parkstadgemeenten die werken aan een integrale gebiedsgerichte aanpak (IWA). Deze bijeenkomst vond plaats op 3 oktober, waarbij de gemeente Brunssum gastheer was. Deze bijeenkomst had als doel kennis uit te wisselen over de verschillende aanpakken en initiatieven van gemeenten om burgers (meer) te betrekken in relatie tot de integrale wijkaanpakken in de verschillende focusgebieden.

Platform

Het programma SES heeft in toenemende mate een rol als platform, dat op regionaal niveau verschillende initiatieven organiseert en faciliteert. Dit met als doel de samenwerking te versterken en de effectiviteit van interventies en beleid gericht op sociaal economische structuurversterking te vergroten. In 2024 zijn de volgende zaken te benoemen:

- Begin 2024 heeft er, op initiatief van het SES-programma, een ambtelijke sessie plaatsgevonden met de GGD ZL, VIE en Provincie Limburg om de raakvlakken met de Provinciale Kaders nader af te stemmen. In het najaar heeft de Provincie bijeenkomsten gehouden over de diverse uitwerkingen. Onder andere geletterdheid en het actieplan armoede, waarbij de Stadsregio vanuit het programma SES vertegenwoordigd was en de relatie heeft gelegd met onze regio.
- Follow- up sessie LEEF in april '24. LEEF is een fonds dat ideeën voor gezondheidsbevordering ondersteunt en financiert. De innovatievouchers "sociaal ondernemerschap" van Stadsregio Parkstad (mede gefinancierd door Provincie Limburg) hebben de pitchers van LEEF hierbij een extra impuls gegeven. MKB-ondernemers die gebruik hebben gemaakt van de vouchers deelden ervaringen en er werd gesproken over de mogelijkheden voor ondersteuning van nieuwe en bestaande initiatieven.
- Met het Ministerie van VWS is op ambtelijk niveau overleg gevoerd over de toekomstplannen voor zorg en welzijn in de regio. Er is gesproken over de IZA- transformatieplannen Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn en over het plan voor de PlusWIJken.

- Daarnaast hebben we in het najaar drie bijeenkomsten georganiseerd, gericht op het benutten van de kennis en kracht van ervaringswerkers in de regio. Dit met als doel de leef- en systeemwereld meer- en beter op elkaar te laten aansluiten en daarmee de effectiviteit van interventies en beleid te vergroten.
- Bijeenkomsten van landelijke netwerken (vanuit Ministerie BZK/ VWS/ SZW): Onderwijsnetwerk VNG, Regio's aan de Grens en City Deal Energieke Wijken. In december bezochten zo'n 40 deelnemers aan de City Deal Energieke Wijken Parkstad, waarbij ook een bezoek werd gebracht aan de Bovengrondse Vakschool (BVS) in Heerlen. De BVS aanpak werd toegelicht waarbij de link naar de regionale werkhubs werd gelegd. Daarnaast lichten enkele onderzoekers voorbeelden toe over hoe via leerwerktrajecten statushouders kunnen worden begeleid naar werk in de energietransitie. Dit voorbeeld wordt meegenomen in de uitwerking van de werkhubs.
  Het netwerk Regio's aan de Grens is gericht op kennisuitwisseling over het aanpakken van energiearmoede en gezondheidsachterstanden in de Nederlandse grensregio's. Dit netwerk is begin 2025 opgegaan in het nieuwe Nationaal Programma Vitale Regio's.

Beleid

De Intensivering van Kansrijke Start in Parkstad wordt vanaf 2024 voortgezet via inzet van nieuwe Regiodeal-middelen. In 2024 is er binnen een aparte werkgroep van het programmateam Kansrijke Start gewerkt aan een aanpak op taalvaardigheid in de vroege kindontwikkeling. Middelen die zijn teruggevloeid uit de eerste Regio Deal, zijn opnieuw ingezet voor de uitvoering van deze aanpak, een aanpak die nauw aansluit bij de gezins-gerichte aanpak geletterdheid.

Zoals beschreven in de inleiding, is de Educatieve Agenda Parkstad 2024-2026 (EAP) in juli 2024 vastgesteld door onderwijs en kindpartners en de Colleges van B&W van de Parkstadgemeenten.

Middels de toegekende Regio Deal bijdrage voor de doorontwikkeling van de Regionale Werkhubs geven we een extra impuls aan het regionaal arbeidsmarktbeleid in Parkstad. Dit is een regionale aanpak met als doel een collectieve ontwikkelinfrastructuur in Parkstad te realiseren die bijdraagt aan het oplossen van vier grote uitdagingen:
1. vergroten bereik onder de doelgroep;
2. bredere variatie aan ontwikkelmogelijkheden bieden;
3. vergroten van de opnamecapaciteit;
4. de structurele betrokkenheid van werkgevers en onderwijs realiseren.

Via VIE verbinden we de preventie en gezondheidsaanpak met de integrale wijkaanpak, specifiek de aan-sluiting van medisch en sociaal domein. In september is het Regionale Uitvoeringsprogramma VIE geactualiseerd.

Programmering

<u>Kansrijke start:</u>
In de periode 2024-2026 is middels de Regio Deal ingezet op extra capaciteit voor de projectleider Kansrijke start voor Parkstad en daarnaast het voortzetten en opstarten van nieuwe initiatieven.
- Lokale coalities hebben een eigen werkbudget. Binnen de gemeente Heerlen wordt hier al volop mee geëxperimenteerd.
- Binnen Parkstad wordt Centering Zwangerschap nu uitgevoerd in 10 praktijken en is er een plan ontwikkeld (inclusief financiële onderlegger) om Centering Ouderschap te starten
- Middels de Regio Deal bijdrage zijn er extra aandacht functionarissen Nu Niet Zwanger en kunnen er meer cliënten in Parkstad worden ondersteund
- Er wordt eind 2024 verkend of de aanpak Niet of wel Zwanger (preconceptie MBO) kan worden ingezet.

Rijke Schooldagen en Onderwijs- kindontwikkeling:

- Naast de vaststelling van de EAP is in 2024 een start gemaakt om te komen tot uitvoering van de EAP en is geïnventariseerd welke deelnemers gaan deelnemen aan de verschillende werkgroepen.
- Via de Regiodeal 2023-2026 draagt de BC SES bij aan het voortzetten en opschalen van de GBT's naar 10 scholen en de continuering van de Rijke schooldagen.

Aansluiting Onderwijs- arbeidsmarkt:

- De doorontwikkeling van de huidige mensontwikkelbedrijven tot regionale werkhubs is eind 2024 van start gegaan, nadat de Regio Deal aanvraag op 28 augustus is goedgekeurd.
- In q3 2024 is er vanuit het programma bureau extra inzet gecreëerd om te komen tot een regionale aanpak voor loopbaan- en beroepsoriëntatie (LOB) middels de inzet van een stagiaire.

VIE- gezondheid en vitaliteit van inwoners en wijken

Via verschillende projecten is uitvoering gegeven aan het Regionaal Uitvoeringsprogramma. Het Regionaal uitvoeringsprogramma is in september geactualiseerd. In 2024 is er een vervolg bijeenkomst georganiseerd over de Integrale Wijkaanpak. Het programma SES ondersteunt via de Regiodeal gemeenten bovendien bij het organiseren en vormgeven van de integrale aanpak in de focusgebieden, met als doel de invloed van en opbrengst voor inwoners te vergroten.

Coördinatie- en organisatievraagstukken bij doorontwikkeling programmalijnen

Bij alle SES programmalijnen zijn er, zodra het gaat over opschaling en doorontwikkeling, organisatie- en coördinatievraagstukken aan de orde. De rol van de Stadsregio hierbij wordt in overleg met de stakeholders ingevuld. In 2024 heeft het programma hierin vooral een rol gespeeld bij de Educatieve Agenda Parkstad en bij de voorbereidingen van de implementatie van de Regionale Werkhubs.

In de tweede helft van 2024 is er opnieuw aandacht uitgegaan naar het stevig verankeren van de sociaal economische elementen in de aanvraag voor de 3e Regio Deal. Deze elementen moeten ook een plek krijgen in een langjarig structureel programma (Elke Regio Telt/ Vitale Wijken) in actielijn 3: het inlopen van achterstanden.

Monitoring

In oktober 2024 vond het beleidsoverleg Onderwijs en Kindontwikkeling plaats, waarin het draagvlak is getoetst voor de ontwikkeling van een Onderwijs en Kindmonitor. Vervolgens is (conform besluitvorming van de Stuurgroep Onderwijs-VSV en de BC SES), onderzoeks- / adviesbureau ABF Research de opdracht verleend tot het realiseren van een eerste versie van een digitaal monitoringsinstrument EAP.
De monitor wordt ontwikkeld vanuit de behoefte om inzicht te krijgen en te houden in de voortgang van de impact en uitvoering van de EAP en zal gereed zijn in het voorjaar van 2025. De Monitor zal aansluiten bij reeds bestaande Parkstad Monitor (om te voorkomen dat er meerdere dashboards ontstaan met overlappende data) en wordt jaarlijks geüpdatet. De Monitor zal niet alleen kwantitatieve gegevens aanbieden, maar ook kwalitatieve data.

De ontwikkeling van de Monitor wordt opgepakt door een werkgroep, bestaande uit ABF, de GGD ZL, UM, enkele directeuren en bestuurders uit het onderwijs en de Stadsregio Parkstad. Voor deze eerste versie zijn de benodigde indicatoren afkomstig uit twee databronnen; De Gezondheidsatlas (GGD ZL) en de Onderwijsmonitor Limburg (UM).

Advisering

- In 2024 is in de eerste helft van het jaar een projectleider ingehuurd om te komen tot een regionale Regio Deal aanvraag voor regionale werkhubs.
- Daarnaast is de expertise van de UM ingehuurd om te komen tot nadere resultaatsdoelstellingen in de EAP.

- Met betrekking tot de versterking van de gebiedsgerichte aanpak is een vervolg op de IWA bijeenkomsten georganiseerd.

Instrumentontwikkeling

Binnen de regionale werkagenda onderwijs en kindontwikkeling is er namens Innovo en Movare een verkenning gedaan naar het instrument/werkwijze Niet Stapelen, maar Vervangen (NSMV). Deze verkenning heeft opgeleverd dat men in een werkgroep gericht op brede talentontwikkeling een collectieve ambitie heeft uitgesproken om te komen tot een kwalitatief (vanuit pedagogische didactische aanpak en behoefte passende bij de doelgroep en populatie en mogelijk afgestemd op de SLO leerdoelen) en duurzaam aanbod (duurzame interventies en effectieve coördinatie) voor de pijlers sport & gezondheid, cultuur, Wetenschap en Techniek en taal. Dit krijgt een vervolg in 2025.

De reeds eerder genoemde Monitor Onderwijs & Kindontwikkeling is eind 2024/ begin 2025 in ontwikkeling.

2.1.6 Grensoverschrijdende Samenwerking

Platformfunctie GROS
In 2024 is de platformfunctie GROS binnen Parkstad Limburg verder versterkt. Door de AO's GROS wordt de samenwerking tussen het regiobureau en de gemeenten steeds vanzelfsprekender en wordt een gezamenlijk GROS-beleid ontwikkeld. Portefeuillehouder GROS, Petra Dassen, speelt binnen de VNG een actieve rol in het grensdossier en is bestuurlijk trekker. Doordat Parkstad actief deelneemt in de zogenaamde grensoverleggen van de VNG, heeft het direct invloed in de lobby in Den Haag. Daarnaast speelt Parkstad ook in het Interreg Maas-Rijn een actieve rol, door als regionaal vertegenwoordiger zitting te nemen in het monitoringcomité. Hierdoor heeft Parkstad direct invloed op de spelregels van het Interreg-programma.

EXPO Real 2024
De EXPO Real 2024 in München was voor Parkstad Limburg een succesvol evenement, waarbij de regio opnieuw haar groeiende rol binnen de Aachen 1a-stand onderstreepte. Met een grotere delegatie dan ooit profileerde Parkstad zich steeds nadrukkelijker als de verbinder tussen Nederlandse en Duitse partijen, met sterke connecties naar steden als Eindhoven en Utrecht aan de ene kant en Aken, het Rheinisches Revier, Rijnland, Keulen/Bonn en München aan de andere kant. De regio wordt steeds vaker gezien als een schakel voor grensoverschrijdende samenwerking en economische ontwikkeling. Dit kwam tot uiting in diverse netwerkbijeenkomsten en gesprekken met investeerders en beleidsmakers. Vooral de strategische ligging van Parkstad en onze actieve focus op de euregio maakt ons interessant. De samenwerking met Duitse partners werd verder verdiept, wat nieuwe kansen biedt voor bedrijvigheid en infrastructuur. De EXPO Real 2024 bevestigde dat de verbindingen tussen Nederland en Duitsland steeds vaker via Parkstad lopen, waardoor de regio haar internationale positie blijft versterken.

Ontwikkeling visie met Aken: Organisatie van themaworkshops en concrete projecten
In 2024 hebben we de beleidssamenwerking met Aken geïntensiveerd door middel van het organiseren van themaworkshops op het gebied van energie, circulariteit, mobiliteit en wonen. Deze workshops, die telkens door ruim 70 beleidsmedewerkers en bestuurders zijn bezocht, waren niet alleen gericht op het delen van kennis en ervaring maar ook op het ontwikkelen van concrete gezamenlijke projecten. Deze verbreding en verdieping van de samenwerking zijn een concrete invulling van onze ambitie om samen met Aken een grensoverschrijdend daily urban system te vormen. In totaal zijn dit jaar maar liefst 6 Interreg-projecten vanuit Parkstad opgezet, die elk tijdens deze workshop zijn ontwikkeld of aan tractie wonnen.

Interreg

In 2024 is de rol van Parkstad binnen het Interreg Maas-Rijn programma aanzienlijk gegroeid. De regio is als adviserend lid toegetreden tot het Monitoringcomité, waardoor zij invloed heeft op de spelregels en prioritering binnen het programma. Dit biedt Parkstad de kans om strategisch mee te denken over grensoverschrijdende samenwerking en financieringsmogelijkheden. In 2024 zijn maar liefst zes Interreg-projecten ingediend waarbij Parkstad een actieve rol speelt. Van deze zes projecten zijn er drie al van start gegaan, terwijl de andere drie nog in het aanvraagproces zitten. Door deze betrokkenheid verstevigt Parkstad haar positie als een betrouwbare projectpartner binnen de Euregio. Gemeenten en partners uit zowel Nederland, België als Duitsland werken steeds vaker samen met Parkstad aan innovatieve grensoverschrijdende initiatieven. De opgebouwde expertise en netwerken zorgen ervoor dat Parkstad een steeds grotere rol speelt in regionale samenwerking. Dit versterkt niet alleen de internationale positie van Parkstad, maar ook de economische en sociale samenhang binnen de Euregio. Dankzij deze groeiende invloed kan de regio zich verder ontwikkelen als een onmisbare schakel in Interreg-projecten.

Arbeitsgemeinschaft Charlemagne Grensregio

De Arbeitsgemeinschaft Charlemagne Grensregio (opgericht in 2011) is een grensoverschrijdend samenwerkingsverband tussen Stadsregio Parkstad Limburg, Stadt Aachen, Städteregion Aachen, gemeente Heerlen, de Deutschsprachige Gemeinschaft Belgiens en de gemeente Vaals. Per 1 januari 2021 heeft de Arbeitsgemeinschaft Charlemagne Grensregio zich na een unaniem besluit in 2020 van de Vorstand aangesloten bij de EGTS-EMR.

De structurele bijdrage van Stadsregio Parkstad Limburg aan de grensoverschrijdende samenwerking bedraagt jaarlijks € 50.000 en wordt conform de afspraken doorberekend aan de gemeenten volgens de gebruikelijke verdeelsleutel.

2.2 Financieel overzicht programma Kerntaken

In onderstaande 'Staat van baten en lasten programma Kerntaken' wordt de begroting na verwerking van de 3e wijziging weergegeven. Ook de realisatie 2024 is hierin opgenomen.
Bedragen x € 1 miljoen

Omschrijving	Begroting 2024	Begroting 2024 na 3e wijziging	Realisatie 2024	Verschil
Werkbudget	720	720	671	-49
Lobby inzake subsidieverwerving	40	40	38	-2
Cofinancering door derden projecten kernactiviteiten	pm	1,371	1,292	-79
Afschrijving buitenring	264	264	264	0
Financieringskosten buitenring	82	82	82	0
Loonkosten formatie	1,937	2,202	2,055	-147
Totaal lasten Kerntaken	**3,043**	**4,679**	**4,402**	**-277**
Cofinancering door derden projecten kernactiviteiten	pm	1,950	1,598	-352
Rentebaten	0	2,800	2,830	30
Totaal baten Kerntaken	**0**	**4,750**	**4,429**	**-321**
Gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten Kerntaken	**-3,043**	**71**	**27**	**-45**
Stortingen in reserves				
- Reserve Ringwegen	219	219	219	0
- Reserve werkbudgetten	0	4,978	4,512	-466
Onttrekkingen aan reserves				
- Reserve Ringwegen	165	165	165	0
- Frictiereserve	0	0	0	0
- Reserve werkbudgetten	0	1,900	1,585	-315
Saldo mutatie reserves Kerntaken	**-54**	**-3,132**	**-2,982**	**150**
Gerealiseerde resultaat Kerntaken	**-3,097**	**-3,061**	**-2,955**	**105**

Verdeling van middelen (via balans)	Begroting 2024	Begroting 2024 na 3e wijziging	Realisatie 2024	Verschil
Regionale initiatieven	1.095	1.160	1.160	0
Bijdragen regionale initiatieven	1.095	1.160	1.160	0
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**

2.2.1 Werkbudgetten

In 2024 is aan werkbudgetten een bedrag van € 720.000 beschikbaar. In het jaarplan 2024 hebben de bestuurscommissies voorstellen ingediend voor € 1.000.000. Alle gremia zijn nagegaan waar "verminderd" zou kunnen worden, enerzijds door externe financiering te vinden, anderzijds door activiteiten op te schuiven c.q. uit te stellen of op een andere manier vorm te geven. Dit heeft geleid tot onderstaande aanpassing in het gevraagde werkbudget 2024:

Bestuursorgaan	Voorstellen 2024 conform jaarplan	Werkbudget na taakstelling
Wonen en Herstructurering	291	200
RUMO	100	85
Duurzaamheid	170	95
Economie en Toerisme	160	120
SES	79	45
GROS	90	80
Subtotaal bestuurscommissies	**890**	**625**
Dagelijks Bestuur	110	95
TOTAAL	**1.000**	**720**

<u>Realisatie werkbudget Dagelijks Bestuur</u>

Van het totale werkbudget 2024 is in het jaarplan een bedrag van € 95.000 beschikbaar voor aanwending door het Dagelijks Bestuur; dit budget is voor 46.000 besteed. De besteding was als volgt:

Activiteiten Dagelijks Bestuur	Begroting 2024 (bijgesteld jaarplan)	Besteed in 2024	Verschil
Communicatie en regiobranding	39	19	20
Bestuurscommunicatie/ Regiodagen / Raadsinformatiebijeenkomsten / Bestuurskosten	52	10	42
Strategische lobby/ Tweede kamer / Limburgs Parlement	4	17	-13
Werkbudget	**95**	**46**	**49**
Lobby subsidieverwerving	**40**	**38**	**2**
Totaal	**135**	**84**	**51**

Van het totale werkbudget 2024 is in het jaarplan een bedrag van €95.000 beschikbaar voor aanwending door het Dagelijks Bestuur. Het werkbudget van het Dagelijks Bestuur is € 49.000 achtergebleven bij het budget van € 95.000. Dit komt doordat er in 2024 veel energie, aandacht, tijd en middelen zijn geïnvesteerd in extra activiteiten en communicatie naast de reguliere werkzaamheden. Denk hierbij onder meer aan activiteiten rondom het 25-jarig jubileum van Stadsregio Parkstad Limburg met o.a. een symposium én aan (communicatie rondom) de ontwikkeling van het nieuw narratief van de regio, 'het nieuwe toekomstverhaal voor Parkstad 2040; Parkstad Limburg biedt ruimte!'. Hierdoor zijn met name minder (nieuwe) middelen in de

vorm van drukwerk, video's e.d. vanuit dit budget ontwikkeld. Daarnaast is met betrekking tot de regiodagen een twee daagse college regioreis uitgesteld naar 2025. Hier was € 25.000 voor begroot.

2.2.2 Regionale Initiatieven

De Regionale Initiatieven zijn gemeentelijke initiatieven en taken waarvan in het verleden met de gemeenten is afgesproken dat de financiering daarvan via Stadsregio Parkstad Limburg loopt. Het betreft de financiering van BTM, het Starterscentrum, het Routebureau, Visit Zuid-Limburg en het Vestigingenregister. Stadsregio Parkstad Limburg ontvangt facturen van de verschillende instellingen en factureert dit gebundeld door naar de verschillende gemeenten. Daarnaast wordt vanuit het budget voor regionale initiatieven een bijdrage geleverd aan het Uitvoeringsprogramma Toerisme.

2.2.3 Cofinanciering door derden van kernactiviteiten

Stadsregio Parkstad Limburg zoekt actief naar cofinanciering voor projecten/activiteiten van de kernagenda. De ontvangen middelen en de toevoegingen van deze middelen aan de budgetten voor die activiteiten/projecten alsmede de besteding van deze middelen verloopt via deze post.

2.2.4 Formatie en bezetting programma activiteiten

De kernformatie programma in de begroting 2024 bedroeg 16,2 fte en na 3e begrotingswijziging 21,5 fte met een bijbehorend bedrag van € 2.055.000 voor loonkosten en secundaire arbeidsvoorwaarden.
De bijbehorende tabellen staan op pag. 47.

2.2.5 Financiering en afschrijving buitenring

Deze lasten hebben betrekking op de afschrijving en rentekosten van de lening voor het aandeel van Stadsregio Parkstad Limburg in de financiering van de Buitenring. Deze afschrijvingskosten bedragen in 2024 € 264.147 en de rentekosten € 81.810.

3. Programma Flexibele Schil

Naast de Kernagenda, waarvan de financiering loopt via de regiobijdragen van de gemeenten, is er binnen de samenwerking plaats voor een flexibele schil. Hierin is in 2024 alleen het project 'Administratie zonnepanelen' opgenomen.

3.1 Administratie zonnepanelen

Het project Administratie Zonnepanelen behelst de administratieve eenheid die bij Stadsregio Parkstad Limburg is georganiseerd voor de contractafwikkeling en de BTW-teruggaaf voor de deelnemers. Het gerealiseerde resultaat (inclusief mutaties reserves) van het programma in 2024 is nihil.

Omschrijving	Begroting 2024	Begroting 2024 na 3e wijziging	Realisatie 2024	Verschil
Administratie zonnepanelen	pm	30	20	-10
Totaal lasten Flexibele schil	**0**	**30**	**20**	**-10**
Bijdragen gemeenten aan Administratie zonnepanelen	pm	135	125	-10
Totaal baten Flexibele schil	**0**	**135**	**125**	**-10**
Gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten Flexibele schil	**0**	**105**	**105**	**0**
Stortingen in reserves				
- Reserve werkbudgetten Bestuurscommissies	0	105	105	0
Onttrekkingen aan reserves				
- Reserve werkbudgetten Bestuurscommissies	0	0	0	0
Saldo mutatie reserves Flexibele schil	**0**	**-105**	**-105**	**0**
Gerealiseerd resultaat Flexibele schil	**0**	**0**	**0**	**0**

4. Algemene dekkingsmiddelen

4.1 Gemeentelijke bijdrage Kerntaken

De gemeentelijke bijdragen zijn zodanig berekend dat voor de uitvoering van de kerntaken en de lopende verplichtingen een sluitende begroting wordt verkregen. De verdeling van de bijdrage over de deelnemende gemeenten vindt – zoals vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling Stadsregio Parkstad Limburg – plaats aan de hand van de meest recent vastgestelde Algemene Uitkering, zijnde 2020 en luidt als volgt:

Gemeente	Verdeelsleutel 2024		Begroting 2024	Bijdrage gemeente Heerlen n.a.v. Takendiscussie	GROS/ AG Charlemagne	Realisatie 2024
	AU 2020 Basis	Aandeel gemeente				
Beekdaelen	30.939	10,54%	470		5	475
Brunssum	31.577	10,76%	474		5	479
Heerlen	115.693	39,41%	1.525	408	20	1.953
Kerkrade	54.738	18,65%	818		9	827
Landgraaf	40.613	13,83%	605		7	612
Simpelveld	9.638	3,28%	144		2	146
Voerendaal	10.368	3,53%	157		2	159
Totaal	**293.567**	**100,00%**	**4.194**	**408**	**50**	**4.652**

<u>Totaaloverzicht algemene dekkingsmiddelen</u>

De algemene dekkingsmiddelen zien er samengevat als volgt uit:

Algemene Dekkingsmiddelen	Begroting 2024	Begroting 2024 na 3e wijziging	Realisatie 2024	Verschil
Totale lasten	**0**	**0**	**0**	**0**
Bijdragen deelnemende gemeenten	4.652	4.652	4.652	0
Totale baten	**4.652**	**4.652**	**4.652**	**0**
Gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten Algemene Dekkkingsmiddelen	**4.652**	**4.652**	**4.652**	**0**
Stortingen in reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves Algemene Dekkingsmiddelen	**0**	**0**	**0**	**0**
Gerealiseerd resultaat Algemene Dekkingsmiddelen	**4.652**	**4.652**	**4.652**	**0**

5. Overhead, bedrijfsvoering en frictiebudget

5.1 Ontwikkeling bedrijfsvoering

Naar aanleiding van de bevindingen uit het jaarlijkse IBT (Inter Bestuurlijk Toezicht) van de provincie Limburg in 2021 en de daaropvolgend uitgevoerde KPI-nulmeting op uitvoering van de archiefwet 1995 door het Historisch Centrum Limburg is door IDMAdvies een plan van aanpak opgesteld voor het uitvoeren van het "verbetertraject informatiehuishouding" dat op 6 juli 2022 door het DB is vastgesteld. Het doel hiervan is om het informatiebeheer te digitaliseren, verbeteren, transparanter te maken en om het bewustzijn van het omgaan met informatie bij medewerkers te vergroten en in de werkprocessen te verankeren. Het traject is in oktober 2022 gestart en heeft in 2023 verder vorm gekregen met het op 12 april 2023 door het DB vastgestelde beleidsplan "Beleid Informatiebeheer 2023 – 2026" met bijbehorende routekaart.

Met de wijziging van de GR per 1 juli 2024 is ook artikel 26 (hoofdstuk 6) van de GR geactualiseerd en is op basis hiervan een met het Historisch Centrum Limburg (HCL) dienstverleningsovereenkomst afgesloten voor het beheer van overgebrachte en toezicht (archivaris) op niet overgebrachte archieven.

Overeenkomstig het beleids- en routeplan is in de tweede helft van 2023 de selectie van een Document Management Systeem (DMS-Zaaksysteem) uitgevoerd. Hierbij is de keuze gemaakt voor Decos-JOIN voor het digitaal beheer van archiefbescheiden. Het implementatietraject van Decos-JOIN is in 2024 gestart. Dit DMS-Zaaksysteem gaat SPL in staat stellen om documenten efficiënt en effectief digitaal te beheren gedurende hun hele levenscyclus (documenten veilig, digitaal opslaan, gemakkelijk vinden, delen, bewerken en archiveren). In 2024 is voor de vergaderingen van o.a. AB/DB en Bestuurscommissies organisatie-breed iBabs in gebruik genomen. Met iBabs worden vergaderstukken (agenda's en onderliggende stukken) digitaal beschikbaar gesteld.

Op het gebied van ICT is in 2024 gestart met het in kaart brengen van de implementatie van NIS2 waarvoor nog nadere wet- en regelgeving volgt. Verder is ook in 2024 aandacht geschonken aan GDPR/AVG en cybersecurity door gebruikers regelmatig te voorzien van informatie over naleving van wet en regelgeving en risico's van spam/phishing etc.

Op het gebied van financiën zijn diverse ontwikkelingen te melden. De afdeling financiën heeft niet alleen de salarisadministratie overgenomen, maar ook de implementatie van Exact Online in 2024 succesvol afgerond. Daarnaast is enerzijds het Interne Controleplan 2024 opgesteld waarmee de aanvullende interne controles als basis kunnen blijven dienen voor de rechtmatigheidsverantwoording en anderzijds het controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2024 vervaardigd om de reikwijdte van de accountantscontrole vooraf transparant vast te leggen. Er zijn tevens diverse verordeningen vastgesteld: M(isbruik) & O(neigenlijk gebruik)-beleid, Beleid weerstandsvermogen en risicobeheersing en een actualisatie van de Financiële Verordening. Hiermee wordt eveneens opvolging gegeven aan de adviezen van de accountant.

Op het gebied van HR zijn in 2024 stappen gezet zoals het ter hand nemen van vitaliteit binnen de organisatie naar aanleiding van de CAO-verplichting om een beleidsplan vitaliteit op te stellen en een nieuw opleidingsbeleid. In samenwerking met de Parkstadgemeenten is wederom het arbeidsmarktevent 'Parkstad werkt' georganiseerd. Deze netwerkbijeenkomst had onder andere wederom als doel om mensen kennis te laten maken met de werkzaamheden bij de deelnemende gemeenten en de Stadsregio Parkstad Limburg.

Huisvesting en Bedrijfsvoering	Begroting 2024	Begroting na 3e wijziging	Realisatie 2024	Verschil
Huisvesting		137	132	5
ICT		132	111	21
Facilities		67	66	3
Administratie en planning en control		95	89	6
Personeelskosten en hrm		118	93	25
Totaal bedrijfsvoeringskosten	**495**	**549**	**491**	**58**

Toelichting
In de begroting 2024 is een bedrag van € 495.000 voor bedrijfsvoering en huisvesting opgenomen. Na de 3e begrotingswijziging 2024 is voor bedrijfsvoering en huisvesting een totaalbedrag van € 549.000 opgenomen. Ultimo 2024 bedroegen de lasten € 491.000, € 58.000 lager dan begroot. Dit werd hoofdzakelijk veroorzaakt doordat er minder besteed is aan opleidingskosten (€ 18.000 minder dan begroot) en juridische ondersteuning (7.000 minder dan begroot) en software (24.000).

5.2 Loonkosten, formatie en bezetting

Kernformatie en bezetting
De loonkosten van de kernformatie moeten als één geheel gezien worden. De onderverdeling naar programma's en overhead is op last van het BBV gemaakt.

Loonkosten totaal	Begroting 2024	Begroting 2024 na 3e wijziging	Realisatie 2024	Verschil
Loonkosten kernformatie programma activiteiten	1.937	2.202	2.055	- 147
Loonkosten kernformatie overhead	1.095	1.367	1.275	- 92
Totaal	**3.032**	**3.569**	**3.330**	**- 239**

De realisatie is lager dan begroot. Het nog niet invullen van 2 fte subsidieafhandeling is hier de oorzaak van. Bij overhead is de begrote vacature van 0,5 fte pas 18 november structureel ingevuld. Tot die tijd is er gebruik gemaakt van externe inhuur.

Totaal kernformatie	Begroting 2024	Begroting 2024 na 3e wijziging	Realisatie ultimo 2024	Verschil
FTE kernformatie programma's	16,2	21,5	19,5	-2,0
FTE kernformatie overhead	10,6	12,1	12,2	0,1
FTE kernformatie	**26,8**	**33,6**	**31,7**	**-1,9**

Het aantal medewerkers kernformatie per 31 december 2024 is 31,7 fte. De In 2024 heeft er 1 uitdiensttreding (pensioen) en 2 indiensttredingen plaatsgevonden. De initiële begroting ging uit van 26,8 fte. De uitbreiding betreft 1,34 fte als gevolg van de overname van de activiteiten van het samenwerkingsverband Water Parkstad Limburg (SWPL) en de aanstelling van twee medewerkers duurzaamheid o.a. ter ondersteuning van de realisatie van PALET en RES (Regionale Energie Strategie). Daarnaast is de langdurige inhuur van een medewerker van het programma Wonen per 1 januari omgezet in een vast dienstverband. Ook heeft het Algemeen Bestuur goedgekeurd om de bezetting vanaf 2024 met 2,5 fte uit te breiden om de sterk toegenomen werkbelasting als gevolg van de toegenomen subsidiestroom op te vangen. Deze posities zijn

echter nog niet ingevuld. Tenslotte is er per half november 2024 een parttime coördinator jaarrekening aangesteld ter vervanging van een extern ingehuurde medewerker.

5.3 Frictiebudget

In 2024 was er geen beroep op de frictiekosten.

Inzet frictiegelden	Begroting 2024	Begroting 2024 na 3e wijziging	Realisatie 2024
Herinrichting Bedrijfsvoering: inhuur deskundigheid voor inrichten digitale handtekening, implementatie archiefsysteem en uitbreiding financieel systeem met inkoopmanagement	27	27	0
Totaal	**27**	**27**	**0**

Voor 2024 waren eenmalig € 27.000 gebudgetteerd voor het inrichten van systemen voor digitale handtekening en inkoopmanagement en het op orde brengen van het archief. De kosten voor het archief zijn bekostigd uit de reguliere begroting en de andere posten worden doorgeschoven naar 2025.

Inzet frictiegelden	Beschikbaar 31-12-2024	Verwachte uitgaven na 2024
Herinrichting Bedrijfsvoering: inhuur deskundigheid voor inrichten digitale handtekening, implementatie archiefsysteem en uitbreiding financieel systeem met inkoopmanagement	123	123
Totaal	**123**	**123**

6. Bedrag heffing vennootschapsbelasting

Op basis van een inventarisatie van activiteiten is geconcludeerd dat Stadsregio Parkstad Limburg niet vpb-plichtig is. Dit is bevestigd door de belastingdienst.

7. Onvoorzien

In 2024 is geen beroep gedaan op de post onvoorziene uitgaven.

8. Mutatie reserves

Mutatie reserves	Begroting 2024	Begroting 2024 na 3e wijziging	Realisatie 2024	Verschil
Stortingen in reserves:				
- Reserve Ringwegen	219	219	219	0
- Reserve werkbudgetten flexibele schil	0	105	105	0
- Reserve werkbudgetten	0	4.987	4.512	-466
Totale stortingen	**219**	**5.302**	**4.836**	**-466**
Onttrekkingen aan reserves				
- Organisatie op orde	0	0	0	0
- Reserve Ringwegen	165	165	165	0
- Frictiereserve	7	27	0	-27
- Investeringsreserve verbouwing	0	7	7	0
- Reserve werkbudgetten	0	1.900	1.585	-315
Totale onttrekkingen	**172**	**2.099**	**1.757**	**-342**
Saldo van onttrekkingen en stortingen	**-20**	**-3.203**	**-3.080**	**123**

9. Paragrafen

9.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Op 30 november 2011 heeft het Parkstad-bestuur ingestemd met de notitie 'Risico's en Weerstandscapaciteit Stadsregio Parkstad Limburg'. Op 19 december 2011 heeft de Parkstadraad de notitie voor kennisgeving aangenomen. De risiconotitie vormt de basis voor de risicobeheersing. In 2023 is een geactualiseerde concept notitie "Risico's en Weerstandscapaciteit Stadsregio Parkstad Limburg" opgesteld. Het "Beleid Weerstandsvermogen en risicobeheersing" is in 2024 vastgesteld na afstemming met de accountant.
Het weerstandsvermogen geeft de verhouding aan tussen de weerstandscapaciteit en de risico's. Door beheersmaatregelen afgedekte risico's (via bijvoorbeeld voorzieningen of verzekeringen of andere maatregelen) hebben geen invloed op het weerstandsvermogen.

De weerstandscapaciteit bestaat uit incidentele en structurele weerstandscapaciteit.
De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve, stille reserves en incidentele begrotingsruimte. De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit onvoorzien structureel en structurele begrotingsruimte. Aangezien SPL geen stille reserves, geen incidentele begrotingsruimte, en geen structurele begrotingsruimte heeft, bestaat de weerstandscapaciteit vanaf 2025 uit de algemene reserve en onvoorzien structureel. De post onvoorzien structureel werd tot en met 2024 op nihil ingeschat. In 2025 wordt een post onvoorzien van € 50.000 meegenomen. Deze post wordt aangehouden voor onvoorziene uitgaven met een structureel karakter.

De algemene reserve heeft een omvang van € 115.000. Deze reserve wordt aangehouden voor onvoorziene uitgaven. Het Dagelijks Bestuur is bevoegd de algemene reserve als dekkingsmiddel aan te wenden voor uitgaven met een incidenteel karakter, waarvoor geen dekking kan worden gevonden binnen geautoriseerde budgetten en die kunnen worden aangemerkt als onvoorzienbaar, onvermijdbaar en niet uitstelbaar. Wanneer het Dagelijks Bestuur van deze bevoegdheid gebruik maakt, wordt daarover in de eerstvolgende bestuursrapportage c.q. het eerstvolgende jaarverslag verantwoording afgelegd.

Stadsregio Parkstad Limburg houdt geen verder eigen vermogen aan als weerstandsvermogen voor niet-structurele financiële risico's, met het oog op de continuïteit van de organisatie en de taakvervulling.
Dit risico wordt op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen gedragen door de deelnemende gemeenten. Dat betekent dat Stadsregio Parkstad Limburg alleen dient te beschikken over enige financiële

ruimte om tussentijdse incidentele financiële calamiteiten uit de eigen begroting af te kunnen dekken. Een algemene reserve van € 115.000 voldoet aan dit criterium. Dat ontslaat het regiobureau niet van de plicht tot een adequaat risicomanagement om de risico's zoveel mogelijk te beperken.

Risicomanagement handelt over het rationeel beheersen van de risico's. Voorwaarde daarvoor is het op systematische wijze inzicht verkrijgen in de risico's die het regiobureau loopt: de risicoanalyse.

Onderstaande risico's zijn thans onderkend:

Omschrijving	Kans	Totale omvang (€)	Impact (€)	Toelichting
Cyberrisico	PM	PM	PM	Generiek werkt SPL in de cloud bij een externe leverancier die op basis van de genomen continuïteits-maatregelen voldoende maatregelen (o.a. certificering ISO 27001 en NEN 7510) heeft genomen. Daarnaast heeft SPL nog een aantal minder kritische applicaties bij andere leveranciers in de cloud.
Complexiteit van de projecten	0,5	50.000	25.000	De complexiteit van de projecten wordt groter. Denk aan het innovatieve project Inpondmakelaar waar gebruik wordt gemaakt van een revolverend fonds, het grensoverstijgende project Velocity en de toenemende SISA verantwoording voor specifieke uitkeringen zoals het Volkshuisvestingsfonds en Regio Deal II. Waar nodig wordt hiervoor specialistische kennis ingehuurd. In de begroting 2024 en 2025 is hiervoor budget opgenomen. Ook voor de interne organisatie heeft dat consequenties. Risico is dat hier additioneel 0,5 fte voor moet worden ingezet.
Ziekte	0,25	100.000	25.000	SPL is niet verzekerd voor het ziekterisico. Ingeval van uitval van kritische functionarissen zal externe ondersteuning ingehuurd moeten worden. De kosten hiervan zijn hoger dan de ziekte-uitkering.
WW	0,25	100.000	25.000	SPL is eigenrisicodrager voor de WW. In het P-budget is normaliter enige ruimte om dit op te vangen. Gezien de beperkte omvang van de organisatie is de wet van de grote getallen voor SPL niet van toepassing. Indien een medewerker langdurig in de WW gaat, is dat niet gedekt door de begroting
Onrechtmatige betaling van facturen	0,25	10.000	2.500	De kans op onrechtmatige betaling van facturen, waaronder het opzettelijk niet volgen van het inkoop en aanbestedingsbeleid om zelf onrechtmatig voordeel te verkrijgen', wordt als laag ingeschat. Zaken worden binnen SPL breed gedeeld en er zijn veel dwars-verbanden. Materiële onterechte betalingen zouden gelijk opvallen.

De totaal berekende omvang van de risico's bedraagt € 77.500. De weerstandscapaciteit bedraagt € 115.000. Dit leidt tot een weerstandsratio van nagenoeg/afgerond 1,5. SPL streeft in principe naar een minimale weerstandsratio van 1,0. Dit vooral door de risico's zoveel mogelijk te mitigeren. Zoals in bovenstaand relaas aangegeven worden de risico's uiteindelijk gedragen door de deelnemende gemeentes en wordt de genoemde 1,0 gehanteerd als minimale streefwaarde en niet als harde norm. In de begroting 2025 is daarnaast voor 2025 een post onvoorzien opgenomen van € 50.000.

Financiële kengetallen

Netto Schuldquote
De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van Stadsregio Parkstad Limburg ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Ter duiding van het kengetal geeft de VNG aan dat een kengetal boven de 100 een aanleiding voor alertheid is, een waarde boven de 130 is een signaal om in te grijpen. Het kengetal 'netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen' wijkt niet af van de netto schuldquote, omdat SPL geen leningen heeft verstrekt.

Solvabiliteitsratio
Dit is verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal en geeft inzicht in de mate waarin Stadsregio Parkstad Limburg in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid. Als signaalwaarde geldt een percentage van 20%.

Structurele exploitatieruimte
Om te bepalen of er sprake is van een structureel sluitende begroting worden in dit kengetal de structurele lasten uitgedrukt als percentage van de totale structurele baten (voor mutaties reserves) van een jaar. Een percentage kleiner dan 0% betekent dat de structurele baten ontoereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Kengetal	*Realisatie 2023*	*Begroting 2024*	*Realisatie 2024*	*Norm*
Netto schuldquote	*29%*	*44%*	*18%*	*<100%*
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	*29%*	*44%*	*18%*	*<100%*
Solvabiliteitsratio	*88%*	*89%*	*77%*	*>=20%*
Structurele exploitatie	*24%*	*0%*	*38%*	*>=0*

De netto schuldquote 2024 is ten opzichte van 2023 gedaald als gevolg van aflossing op de langlopende lening en lager dan de begroting doordat de verwerking van de cofinanciering op projecten als pm post in de begroting is opgenomen. De solvabiliteitsratio heeft een evenwichtig karakter. Het verschil tussen de realisatie van de structurele exploitatie ten opzichte van de begroting ontstaat met name doordat de rentebaten niet in de initiële begroting zijn opgenomen. De kengetallen van Stadsregio Parkstad Limburg vertonen een positief financieel beeld ten opzichte van de gebruikelijke normen.

9.2 Financiering

De wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) geeft kaders voor de inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van decentrale overheden zoals voor liquiditeitsbeheer, financiering, uitzetting van gelden en renterisicobeheer. SPL heeft de navolgende instrumenten op het gebied van treasury: het treasurystatuut, de financieringsparagraaf in de begroting, de bestuursrapportages en het jaarverslag. In het treasurystatuut zijn uitgangspunten en kaders opgenomen ten aanzien van het risicobeheer inzake uitgezette gelden, het renterisicobeheer, het koersrisicobeheer, het kredietrisicobeheer, het intern liquiditeitsbeheer en het valutarisicobeheer.

Financiering Stadsregio Parkstad Limburg
SPL beschikt over één langlopende annuïteitenlening met een oorspronkelijke hoofdsom van € 5.800.000 met een resterende hoofdsom per 31 december 2024 van € 2.067.355. De lening heeft een totale looptijd van 23 jaar en is met een resterende looptijd van 5 jaar in 2029 geheel afgelost.

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet is de norm, gesteld in de Wet Fido, voor het maximum bedrag waarmee SPL de bedrijfsvoering met kortlopende middelen mag financieren. Het begrotingstotaal bedraagt de totale lasten volgens de begroting inclusief toevoegingen aan de reserves.

Berekening Kasgeldlimiet per kwartaal	Q1	Q2	Q3	Q4
Begrotingstotaal lasten	4.852	4.852	4.852	4.852
Toegestane kasgeldlimiet: 8.2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 300.000	398	398	398	398
Toets kasgeldlimiet				
Toegestane kasgeldlimiet	398	398	398	398
Totaal gemiddelde netto vermogen schuld	-71.045	-74.154	-74.503	-93.699
Ruimte (+) / overschrijding (-)	71.443	74.552	74.901	94.098

De liquiditeitspositie van Stadsregio Parkstad Limburg is zodanig dat in 2024 geen beroep is gedaan op kasgeldfinanciering.

Renterisiconorm
De renterisiconorm beoogt het risico van rentewijziging bij herfinanciering te beheersen. Er worden geen renteherziening, herfinanciering van bestaande leningen dan wel nieuwe financieringen verwacht.
De langlopende lening van SPL heeft uitsluitend betrekking op de voorfinanciering van de Buitenring. De renterisiconorm is dan ook niet overschreden in 2024.

Berekening Renterisiconorm	2024
Renteherzieningen	€ 0,0 miljoen
Aflossingen	€ 0,3 miljoen
Totaal renterisico	€ 0,3 miljoen
Renterisiconorm (20% van begrotingstotaal)	€ 1,0 miljoen
Ruimte onder renterisiconorm (norm minus risico)	€ 0,7 miljoen

Schatkistbankieren
Het prudent beleid met betrekking tot uitzettingen, zoals is opgenomen in het treasury statuut, bestaat uit het uitvoeren van het Schatkistbankieren. De maximaal toegestane liquiditeit op de eigen rekening van Stadsregio Parkstad Limburg is als gevolg van de regels van het Schatkistbankieren € 1.000.000. Een dergelijk bedrag is nodig voor het reguliere betalingsverkeer en kan niet rentedragend worden uitgezet. Het 'spaarsaldo' bij de schatkist is vanaf Q3-2022 weer rentegevend.

9.3 Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering wordt ingevuld via een mix van uitbesteden van taken op het terrein van huisvesting, facilitaire dienstverlening en ICT in combinatie met het in beperkte mate in eigen beheer uitoefenen van taken die dicht bij het primaire proces staan zoals secretariaat, communicatie, officemanagement, hrm, administratie en controlling. Het budget voor de bedrijfsvoering bedroeg in de oorspronkelijke begroting 2024 € 495.000. Voor onvoorzienbare en onvermijdbare uitgaven is een algemene reserve van € 115.000 in de cijfers van SPL opgenomen. De gemeenten dragen op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen het financiële risico van niet structurele financiële risico's van de GR SPL.

9.4 Verbonden Partijen

Er zijn geen verbonden partijen.

9.5 Wet Open Overheid

De Wet Open Overheid (Woo) vergroot voor iedereen de toegang tot overheidsinformatie, bevordert de actieve openbaarmaking, actualiseert de regels voor openheid en openbaarheid en heeft de verplichting om de informatiehuishouding van bestuursorganen op orde te brengen.

De Woo stelt o.a. de verplichting om 17 gespecificeerde informatiecategorieën actief openbaar te maken. Deze verplichting zal gefaseerd (per informatiecategorie) in werking treden om organisaties (waaronder ook de Stadsregio Parkstad Limburg) de tijd te geven om de openbaarmaking van de verschillende categorieën voor te bereiden en in te richten. Per 1 november 2024 zijn de eerste vijf informatiecategorieën van de Wet open overheid verplicht om openbaar te maken, het gaat om de volgende categorieën:

- Wetten en algemeen verbindende voorschriften (art. 3.3, eerste lid, onderdeel a);
- Overige besluiten van algemene strekking (art. 3.3, eerste lid, onderdeel b);
- Organisatie en werkwijze (art. 3.3, eerste lid, onderdeel d);
- Bereikbaarheidsgegevens (art. 3.3, eerste lid, onderdeel e);
- Vergaderstukken Staten-Generaal (art. 3.3, tweede lid, onderdeel b)

In de Woo-index is, naast algemene informatie over en contactgegevens van de Stadsregio Parkstad Limburg, de locatie te vinden van de openbaar gemaakte en te maken informatiecategorieën. Voor SPL betreft deze tot op heden de eigen website.

SPL streeft ernaar te voldoen aan de Woo door in ieder geval de op dat moment verplichte informatie-categorieën actief openbaar te maken. SPL maakt voorgaande informatiecategorieën per 1 november 2024 openbaar in de Woo-index onder verwijzing naar de locatie op de website van SPL.

Omdat de website van SPL niet is toegerust op de publicatie van alle actief te openbaren informatie is in 2024 onderzoek gedaan naar een publicatie-platform. De keuze voor een dergelijk publicatie-platform zal op korte termijn in 2025 worden gemaakt.

De actieve openbaarmakingsplicht vergt ook een aanpassing van de interne informatiehuishouding en de administratieve processen binnen de organisatie. Hiermee is in 2023 gestart en heeft de implementatie in 2024 verder vorm gekregen zoals vastgelegd in het op 12 april 2023 door het DB vastgestelde beleidsplan Beleid Informatiebeheer 2023 – 2026.

Het doel is om het informatiebeheer in brede zin binnen SPL te verbeteren, transparanter te maken en om het bewustzijn van de omgang met informatie bij medewerkers te vergroten en in het werk van SPL te verankeren. Er wordt gestreefd om de kloof tussen het beheren van papieren- en digitale informatie, alsook de kloof tussen gestructureerde (gericht op database beheer) en ongestructureerde informatie (gericht op documentbeheer) te dichten.

Het implementatietraject van Decos-JOIN als Document Management Systeem voor het digitaal beheer van archiefbescheiden is in 2024 gestart en zal nog in 2025 voortduren. Dit systeem gaat SPL in staat stellen om documenten efficiënt en effectief digitaal te beheren gedurende hun hele levenscyclus (documenten veilig, digitaal opslaan, gemakkelijk vinden, delen, bewerken en archiveren).
Ook is in 2024 iBabs organisatie-breed in gebruik genomen voor de vergaderingen van o.a. AB/DB en Bestuurscommissies, waarmee de vergaderstukken (agenda's en onderliggende stukken) digitaal beschikbaar worden gesteld. .
Uiteindelijk zullen Decos-JOIN en iBabs geïntegreerd worden, waarmee de openbaarmaking van documenten wordt bevorderd. Dit gaat bijdragen aan het actief openbaar maken van informatie.

9.6 Rechtmatigheidsverklaring

In de rechtmatigheidsverantwoording (hoofdstuk 15) worden fouten en/of onduidelijkheden opgenomen welke de verantwoordingsgrens van 3% overschrijden. Daarnaast geldt de rapportagegrens van €50.000 voor de paragraaf bedrijfsvoering. Dit houdt in dat alle fouten en/of onduidelijkheden gelijk aan of groter dan €50.000 gerapporteerd worden in de paragraaf bedrijfsvoering.

Begrotingscriterium
Het Dagelijks Bestuur heeft de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen zijn gebaseerd op artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet welke onder andere nader geduid zijn in de financiële verordening van Stadsregio Parkstad Limburg. De financiële beheershandelingen van Stadsregio Parkstad Limburg dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag alsmede het begrotingsjaar van belang zijn. De lastenoverschrijdingen zijn per programma in de jaarrekening opgenomen. Bij de rechtmatigheidscontrole van de begroting door het Dagelijks Bestuur zijn geen fouten of onduidelijkheden vastgesteld die groter of gelijk aan de rapportagegrens van € 50.000 zijn.

Voorwaardencriterium
Het Dagelijks Bestuur heeft op basis van het voorwaardencriterium de rechtmatigheid gecontroleerd. Daarbij zijn de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen van Stadsregio Parkstad Limburg in acht genomen. In het kader van het proces inkopen betrekken wij de naleving van de Europese aanbestedingsregels in onze controle. De interne aanbestedingsregels maken geen deel uit van de rechtmatigheidscontrole. De rechtmatigheidscontrole van het proces inkopen heeft in 2024 geen onrechtmatigheden opgeleverd.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium
De commissie BBV adviseert in de kadernota rechtmatigheid 2023 om een overkoepelende beleidsnotitie op te stellen ten aanzien van misbruik en oneigenlijk gebruik. In het vierde kwartaal van 2024 is deze beleidsnotitie opgesteld en afgestemd met de accountant. In december 2024 is deze notitie geaccordeerd door het Algemeen Bestuur.

9.7 Ondernemingsraad

Na jarenlang binnen de organisatie gewerkt te hebben met een personeelsvertegenwoordiging, is in maart 2024 omwille van de groei en professionalisering van de organisatie een OR opgericht waarin 3 werknemers zitting hebben. In de zomer hebben deze werknemers een in house cursus gevolgd t.b.v. deze nieuwe rol. In december heeft ook het MT een in house cursus gevolgd om weet te hebben van de rechten en plichten van de OR en deze op een juiste wijze te borgen binnen de organisatie.

In het OR Convenant zijn de onderlinge werkafspraken vastgelegd over onder meer de wijze waarop de OR betrokken wordt bij beleidsontwikkelingen die invloed hebben op de bedrijfsvoering. Daarnaast heeft de OR een Reglement vastgesteld over de interne werkprocessen van de OR en is er een werkplan gemaakt, waarin kort onder meer missie, speerpunten en doelstellingen te lezen zijn.

De OR en de WOR-bestuurder zijn een vergaderschema overeengekomen waarbij het streven is om ongeveer iedere zes weken gezamenlijk te overleggen. Op deze momenten in 2024 heeft een overlegvergadering plaatsgevonden; 4 april, 11 juli, 16 september en 9 december. Naast deze gezamenlijke overleggen, heeft de OR ook regelmatig intern overleg. De vastgestelde verslagen kunnen intern worden geraadpleegd.

Inmiddels heeft de OR één instemmingstraject doorlopen inzake het opleidingsbeleid van de organisatie, naar verwachting wordt dit in 2025 vastgesteld.

Volgens artikel 8.8 van de cao SGO is de organisatie verplicht om, in overleg met de OR, een beleidsplan vitaliteit op te stellen. In samenspraak met HR heeft de OR het initiatief genomen om hier samen met het MT invulling aan te geven en is er in december een vragenlijst uitgezet als eerste verkenning van ervaringen en behoeften van medewerkers ten aanzien van vitaliteit. Op basis van de opgedane inzichten worden prioriteiten bepaald en doelstellingen geformuleerd voor het beleidsplan vitaliteit.

10. Balans

(bedragen x € 1miljoen)

Activa	31-12-2024	31-12-2023
Vaste Activa	**5,941**	**6,199**
Immateriële Vaste activa	**5,883**	**6,147**
Bijdragen aan activa eigendom van derden	5,883	6,147
Materiële Vaste activa	**58**	**52**
Investeringen met een economisch nut	58	52
Vlottende Activa	**95,195**	**79,547**
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**94,454**	**78,946**
Vorderingen op openbare lichamen	753	462
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	93,697	78,484
Overige vorderingen	4	0
Liquide middelen	**2**	**8**
Kassaldi	1	1
Banksaldi	2	7
Overlopende activa	**739**	**593**
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:		
- Europese Overheidslichamen (EU)	0	19
- Overige Nederlandse overheidslichamen	0	0
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	739	574
Totaal Activa	**101,136**	**85,746**

Passiva	31-12-2024	31-12-2023
Vaste Passiva	**13,245**	**10,085**
Eigen vermogen	**11,359**	**7,971**
Algemene Reserve	115	115
Bestemmingsreserves	10,837	7,706
Gerealiseerde resultaat	409	150
Voorzieningen	**128**	**47**
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	128	47
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	**1,757**	**2,067**
Onderhandse leningen van:		
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	1,757	2,067
Vlottende Passiva	**87,891**	**75,662**
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	***509***	***517***
Banksaldi	0	196
Overige schulden	509	321
Overlopende Passiva	**87,381**	**75,145**
Verplichtingen die in een begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	110	220
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren:		
- Europese Overheidslichamen	16	9
- Het Rijk	612	499
- Overige Nederlandse overheidslichamen	741	445
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	85,902	73,972
Totaal Passiva	**101,136**	**85,746**

11. Overzicht baten en lasten 2024

Omschrijving	Begroting 2024	Begroting 2024 na 3e wijziging	Realisatie 2024	Verschil
Lasten programma's				
- Programma kerntaken	3,043	4,679	4,402	-277
- Programma fexibele schil	0	30	20	-10
Totale lasten programma's	**3,043**	**4,709**	**4,422**	**-287**
Baten programma's				
- Programma kerntaken	0	4,750	4,429	-321
- Programma fexibele schil	0	135	125	-10
Totale baten programma's	**0**	**4,885**	**4,554**	**-331**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten programma's	**-3,043**	**176**	**132**	**-44**
Lasten divers:				
- Algemene dekkingsmiddelen				0
- Overhead	1,590	1,916	1,766	-150
- Vennootschapsbelasting				0
Totale lasten divers	**1,590**	1,916	1,766	-150
Baten divers:				
- Algemene dekkingsmiddelen	4,652	4,652	4,651	-1
- Bijdragen gemeenten uitbreiding Duurzaamheid		141	141	0
- Bijdragen gemeenten Water en klimaatadaptatie		228	228	0
- Bijdrage RES uitbreiding Duurzaamheid		101	101	0
- Overhead				0
- Vennootschapsbelasting				0
Totale baten divers	**4,652**	5,122	5,121	-1
Gerealiseerd saldo van baten en lasten divers	**3,062**	**3,206**	**3,355**	**149**
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**19**	**3,382**	**3,487**	**105**
Stortingen in reserves				
- Reserve Ringwegen	219	219	219	0
- Investeringsreserve verbouwing	0	0	0	0
- Reserve werkbudgetten flexibele schil	0	105	105	0
- Reserve werkbudgetten	0	4,978	4,512	-466
Totaal stortingen in reserves	**219**	**5,302**	**4,836**	**-466**
Onttrekkingen aan reserves				
- Reserve Ringwegen	165	165	165	0
- Organisatie op Orde	27	0	0	0
- Frictiereserve	7	27	0	-27
- Investeringsreserve verbouwing	0	7	7	0
- Reserve werkbudgetten	0	1,900	1,585	-315
Totaal onttrekkingen aan reserves	**199**	**2,099**	**1,756**	**-343**
Saldo stortingen en onttrekkingen aan reserves	**-20**	**-3,203**	**-3,080**	**123**
Resultaat	**-1**	**180**	**409**	**228**

12. Toelichtingen

12.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding
De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording Provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door het Algemeen Bestuur de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld. Alle bedragen in de jaarrekening, tabellen en de toelichtingen daarop zijn genoteerd in duizendtallen tenzij anders vermeld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijkse terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken toegekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt.
Met betrekking tot de werkbudgetten, projectlasten, projectbaten en bestemmingsreserves van de bestuurscommissies geldt het volgende: baten en lasten opgenomen naar rato van de voortgang van het werk. Tekorten en overschotten worden verwerkt in de bestemmingsreserve werkbudget van de betreffende bestuurscommissie. Per saldo is het gerealiseerde resultaat -net als in de begroting- nihil.

BALANS

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Algemeen
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate verantwoord.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden
Bijdragen aan activa van derden worden conform artikel 62 en 63 BBV gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden, worden geactiveerd in overeenstemming met art. 61 BBV als:
- er sprake is van een investering door een derde;
- de investering bijdraagt aan de publieke taak;
- de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen en
- de bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de derde anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Alleen als de bijdrage aan alle voorwaarden voldoet wordt deze verantwoord onder de immateriële vaste activa (art. 36 BBV).
De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de Provincie Limburg gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak. Na afstemming met de Provincie Limburg bedragen de gehanteerde afschrijvingstermijnen in jaren:

- Asfaltconstructie 15
- Funderingsconstructie 40

Het totale bedrag van de afschrijving van de Buitenring is door de Provincie verdeeld op basis van percentages:
- Asfaltconstructie 28%
- Funderingsconstructie 72%

Materiële vaste activa

Algemeen
De materiële activa zijn gewaardeerd op basis van de verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten.

Materiële activa kleiner dan € 15.000 zijn niet geactiveerd, maar direct verantwoord als lasten in het lopende boekjaar. Dit is conform het Besluit van het Dagelijks Bestuur van 15 december 2021.

Het startmoment van de afschrijvingen is vastgelegd in de door het Dagelijks Bestuur vastgestelde Financiële verordening Stadsregio Parkstad Limburg 2011 d.d. 21 februari 2011. De verbouwing (bedrijfsgebouwen) wordt vanaf 2022 lineair in 8 jaar afgeschreven zonder restwaarde.
De afschrijvingen starten in het boekjaar volgend op het jaar van ingebruikname.

Investering met economisch nut
Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. Bij de waardering is, waar nodig, rekening gehouden met een (verwachte) duurzame waardevermindering.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen
De vorderingen (waaronder debiteuren) worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen en overlopende posten
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de algemene- en de bestemmingsreserves, alsmede het nog te bestemmen resultaat van de jaarrekening. Het nog te bestemmen resultaat over het afgesloten boekjaar wordt afzonderlijk gepresenteerd als onderdeel van de algemene reserve. Na besluitvorming door het Algemeen Bestuur wordt de resultaatbestemming verwerkt in het daaropvolgende boekjaar.

Voorzieningen
Voorzieningen zijn de op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

12.2 Toelichtingen op de balans per 31 december 2024

Activa

Vaste Activa

Immateriële vaste activa

Omschrijving	31-12-2024	31-12-2023
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	5.883	6.147
Totaal	**5.883**	**6.147**

Het aandeel van Stadsregio Parkstad Limburg in de financiering van de buitenring bedraagt € 7.204.000. Dit bedrag is eind 2006 betaald aan de Provincie Limburg en wordt afgeschreven vanaf 2020, een jaar nadat de Buitenring gereed is.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden	Boek-waarde 31-12-2023	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2024
Buitenring asfaltconstructie	1.480	0	0	134	0	0	1.345
Buitenring funderingsconstructie	4.667	0	0	130	0	0	4.539
Totaal	**6.147**	**0**	**0**	**264**	**0**	**0**	**5.883**

Materiële vaste activa

Investeringen met een economisch nut	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Bedrijfsgebouwen	36	43
Machines, apparaten en installaties	22	9
Totaal	**58**	**52**

Investeringen met een economisch nut	Boek-waarde 31-12-2023	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2024
Bedrijfsgebouwen	43	0	0	7	0	0	36
Machines, apparaten en installaties	9	17	0	5	0	0	22
Totaal	**52**	**17**	**0**	**12**	**0**	**0**	**58**

Omschrijving	Besteed t/m 2023	Werkelijk besteed in 2024	Cumulatief besteed t/m 2024
Bedrijfsgebouwen (Verbouwing C200 en J300)	56	0	56
Printer	19	0	19
Belcellen	0	17	17
Totaal	**75**	**17**	**92**

Vlottende activa

Uitzettingen met een rente typische looptijd < 1 jaar

De specificatie van deze post luidt als volgt:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Voorziening	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Vorderingen op openbare lichamen	753	0	753	462
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar	93.697	0	93.697	78.484
Overige vorderingen	4	0	4	0
Totaal	**94.454**	**0**	**94.454**	**78.946**

Vorderingen op openbare lichamen

Openstaande debiteuren op openbare lichamen
Dit betreffen vorderingen op openbare lichamen, zoals gemeenten en de Provincie. Deze vorderingen hebben in het algemeen een ander risicoprofiel dan de privaatrechtelijke vorderingen en zijn nagenoeg geheel begin 2025 ontvangen. Op basis van individuele beoordeling is er geen voorziening debiteuren benodigd per 31 december 2024.

Omschrijving	31-12-2024	31-12-2023
Openstaande debiteuren	344	58
Voorziening dubieuze debiteuren	0	0
Te vorderen BTW	409	404
Totaal	**753**	**462**

Omschrijving	31-12-2024	31-12-2023
Te vorderen personeelskosten	4	0
Totaal	**4**	**0**

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd < 1 jaar

Het verplichte schatkistbankieren schrijft voor dat (tijdelijke) kasoverschotten boven het drempelbedrag moeten worden aangehouden bij het Rijk. Het drempelbedrag voor Stadsregio Parkstad Limburg is € 1.000.000. De toetsing hierop vindt plaats op basis van de gemiddelde banksaldi per kwartaal. In 2024 is de norm voor schatkistbankieren niet overschreden zoals blijkt uit het volgende overzicht.

Benutting drempelbedrag schatkistbankieren 2024	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	6	5	5	3
Drempelbedrag	1000	1000	1000	1000
Ruimte onder drempelbedrag	994	995	995	997
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
Berekening drempelbedrag				
Begrotingstotaal verslagjaar	4.851			
Het deel van het begrotingsjaar kleiner of gelijk aan € 500 miljoen	4.851			
Het deel van het begrotingsjaar dat de € 500 miljoen te boven gaat	0			
Drempelbedrag 2024	1000	1000	1000	1000

Liquide middelen

De samenstelling van de post liquide middelen is als volgt:

Omschrijving	31-12-2024	31-12-2023
Parkstad Bureau banksaldi	2	7
Parkstad Bureau kassaldi	1	1
Totaal	**2**	**8**

EMU-saldo

Het EMU-saldo (rekeningsaldo) is het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van de overheid (de Rijksoverheid, sociale fondsen en de decentrale overheden) van een bepaald land in een bepaald jaar. Er kan een tekort of een overschot op de begroting zijn. Decentrale overheden dienen het EMU-saldo te berekenen, zodat op macro niveau het EMU saldo voor Nederland kan worden bepaald. Het EMU saldo van de Stadsregio Parkstad Limburg voor de jaarrekening 2024 is in het volgende overzicht weergegeven.

EMU Saldo	2023	2024	2025	2026	2027
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17).	1.569	3.487	60	73	87
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie.	5	5	5	0	0
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie.	34	82	13	13	13
Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd.	0	0	0	0	0
Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4.	0	0	0	0	0
Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op de exploitatie verantwoord.	0	0	0	0	0
Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan).	0	0	0	0	0
Baten bouwgrondexploitatie (niet op de exploitatie verantwoord).	0	0	0	0	0
Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen.	0	0	0	0	0
Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten).	0	0	0	0	0
Verkoop van effecten (verwachte boekwinst).	0	0	0	0	0
Berekend EMU saldo	**1.607**	**3.574**	**78**	**86**	**100**

Overlopende activa

Omschrijving	31-12-2024	31-12-2023
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:		
- Europese Overheidslichamen (EU)	0	19
- Overige Nederlandse overheidslichamen	0	0
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	739	575
Totaal	**739**	**593**

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel

Europese Overheidslichamen (EU)

Omschrijving	31-12-2024	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen / terug-betalingen	Balans-verschuiving	31-12-2023
Digital DeConstruction (project) *	0	0	0	-19	19
Totaal	**0**	**0**	**0**	**-19**	**19**

* Project omgeslagen naar overlopende passiva

Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen

Omschrijving	31-12-2024	31-12-2023
Overige nog te ontvangen bedragen	679	564
Overige vooruitbetaalde bedragen	60	7
MoNUment	0	4
Totaal	**739**	**575**

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het overzicht van het eigen vermogen luidt als volgt:

Omschrijving	31-12-2024	31-12-2023
Algemene reserve	115	115
Bestemmingsreserves	10.837	7.706
Gerealiseerde resultaat	409	150
Totaal	**11.359**	**7.971**

In onderstaand overzicht zijn de mutaties van de reserves weergegeven.

Omschrijving	Boek-waarde 31-12-2023	Balans-ver-schuiving	Toe-voeging	Ont-trekking	Bestem-ming resultaat vorig boekjaar	Vermin-dering ter dekking van afschrijving	Boek-waarde 31-12-2024
Algemene reserve Parkstad	115	0	0	21	21	0	115
Totaal algemene reserves	**115**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**115**
Investeringsreserve verbouwing	43	0	0	7	0	0	36
Egalisatie frictiekosten	123	0	0	0	0	0	123
Ringwegen	3,831	0	219	0	0	165	3,885
Städte Region Aachen / EGTS	8	0	0	0	0	0	8
Werkbudget Algemeen Bestuur	15	0	0	0	0	0	15
Werkbudget Dagelijks Bestuur	2,177	-368	1,334	30	99	0	3,211
Werkbudget BC SES	48	0	16	4	0	0	60
Werkbudget GROS	64	0	42	0	0	0	106
Werkbudget BC Duurzaamheid	273	0	400	159	0	0	513
Werkbudget BC RuMo	186	76	215	12	0	0	464
Werkbudget BC Wonen en Herstructurering	431	0	1,479	27	30	0	1,912
Werkbudget BC Economie en Toerisme	443	0	108	113	0	0	438
Werkbudget Organisatie Op Orde	65	0	0	0	0	0	65
Totaal bestemmingsreserve	**7,706**	**-292**	**3,812**	**354**	**129**	**165**	**10,837**
Gerealiseerd resultaat	150	0	409	0	-150	0	409
Totaal gerealiseerde resultaat	**150**	**0**	**409**	**0**	**-150**	**0**	**409**
Totaal	**7,971**	**-292**	**4,220**	**375**	**0**	**165**	**11,359**

Algemene Reserve

Het Dagelijks Bestuur is bevoegd de algemene reserve als dekkingsmiddel aan te wenden voor onvoorziene en onvermijdbare uitgaven met een incidenteel karakter. In 2024 is van deze bevoegdheid geen gebruik gemaakt.

Balansverschuivingen
In 2024 zijn twee balansverschuivingen verwerkt . De post van € 368.000 wordt onderstaand toegelicht bij de betreffende reserve. De tweede verschuiving betreft een bedrag van € 76.000. In 2024 heeft er een uitbreiding plaatsgevonden bij de Bestuurscommissie Ruimte en Mobiliteit. Op verzoek van het Samenwerkingsverband Water Parkstad Limburg (SWPL) en na besluitvorming door het Dagelijks Bestuur en de zeven colleges van B&W is het thema "water en klimaatadaptatie" aan de bestuurscommissie toegevoegd.

Reserve Egalisatie frictiekosten
In 2024 en latere jaren is er nog sprake van frictiekosten. De totale kosten daarvan zijn becijferd op € 123.000. Het saldo van de frictiereserve per 31-12-2024 ad € 123.000 is volledig benodigd.

Investeringsreserve verbouwing
De Investeringsreserve verbouwing dient ter afdekking van de afschrijvingskosten van de verbouwing van de locaties C200 en J300. De jaarlijkse afschrijvingskosten zijn € 7.016.

Reserve Ringwegen
De reserve ringwegen dient ter afdekking van de afschrijvingskosten van de investeringsbijdrage van € 7,2 miljoen van Stadsregio Parkstad Limburg op basis van het bestuursconvenant Binnen- en Buitenring Parkstad Limburg van 15 november 2005. De afschrijvingen lopen door tot 2060. Tot en met 2034 dragen de Parkstad-gemeenten bij aan de afschrijvingskosten van de Buitenring en de rentelasten van de daarvoor aangegane lening. Voor 2025 is de bijdrage € 400.000. In de periode 2026-2034 is de jaarlijkse bijdrage € 200.000. De lening loopt tot 2030. In 2035 volgt nog een restbijdrage van € 2.648. Het verschil tussen de bijdrage van de Parkstadgemeenten en de afschrijvingskosten en rentelasten wordt aan de reserve Buitenring toegevoegd voor de dekking van de afschrijvingskosten na 2034.

Reserve Städte Region Aachen / EGTS)
Deze reserve is door de resultaatbestemming jaarrekening 2009 en 2010 gevormd uit budgetoverschotten van de AG Charlemagne (de voorloper naar een EGTS). Het doel is de aanloop naar de vorming van een EGTS mogelijk te maken. In 2024 heeft hier geen mutatie op plaatsgevonden. De verwachting is dat deze reserve nog aangesproken gaat worden in de toekomst.

Reserve Werkbudget Algemeen Bestuur
Bij het instellen van de reserve (12 oktober 2016) is besloten dat de in enig jaar niet bestemde middelen van de werkbudgetten van de bestuurscommissies en het dagelijks bestuur worden toegevoegd aan de reserve werkbudget Algemeen Bestuur. Dit met als doel deze middelen in het daarop volgende jaar opnieuw te bestemmen voor programmadoeleinden. In de jaarrekening 2023 is een incidenteel budget/reserve budget DB van € 368.000 opgenomen uit de vrijval van het restant budget "Super Local"(€ 256.000), de vrijval van de reserve stortplaatsen € 65.000), de reserve werkbudget voorgaande jaren (€ 6.000) en winstbestemming 2022 (€ 41.000). In 2024 is besloten dat deze middelen zullen worden ingezet voor programma overstijgende activiteiten zoals het Nieuw narratief, Elke Regio Telt en uitvoering van Regio Deal II.

Reserves Werkbudgetten Dagelijks Bestuur en bestuurscommissies
Om aansluiting te vinden met het BBV worden vanuit de balans voor de projecten op basis van het realisatiebeginsel en matchingprincipe de baten en lasten naar rato van de voortgang van het project verantwoord in de exploitatie. Baten en lasten worden in de staat van baten en lasten opgenomen naar rato van de voortgang van het werk. Tekorten en overschotten worden verwerkt in de bestemmingsreserve "Werkbudgetten bestuurscommissies".

Organisatie op orde
Per 31 december 2023 is het restant van de reserve organisatie op orde, afgerond € 65.000. De reserve is in 2024 niet gewijzigd en het restant bedraagt per 31-12-2024 eveneens € 65.000. De verwachting is dat deze middelen in 2025 en verder benodigd zullen zijn.

Werkbudget Dagelijks Bestuur

Werkbudget Dagelijks Bestuur	Boekwaarde 31-12-2023	Balans-verschuiving	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Boekwaarde 31-12-2024
Werkbudget voorgaande jaren	6	-6	0	0	0	0
Winstbestemming 2022 en 2023	231	-41	0	0	43	233
Project Symposium Brede Welvaart	9	0	0	0	0	9
Project Veiligheid	5	0	0	0	0	5
AG Charlemange	0	0	0	0	0	0
25 jaar Parkstad	0	0		30	56	26
Vrijval project Super Circular Estate	256	-256	0	0	0	0
Vriijval reserve stortplaats Nieuwenhagen	65	-65	0	0	0	0
Handlingskosten Regio Deal	0	0	79	0	0	79
Programma overstijgende activiteiten/voorheen werkbudget RD fase 1	3	0	253	0	0	256
Cofinanciering rente 2023	1,603	0	-1,157	0	0	446
Cofinanciering rente 2024	0	0	2,158	0	0	2,158
Dagelijks Bestuur	**2,177**	**-368**	**1,334**	**30**	**99**	**3,212**

De kolom balansverschuiving is toegelicht op pagina 67.

Cofinanciering rente 2023/2024 € 446 en€ 2.158 (€ 1.603)

Sinds Q4 2022 ontvangt Stadsregio Parkstad Limburg rente over de uitstaande gelden in de schatkist. In diverse overleggen is deze ontwikkeling aan bod gekomen en het Algemeen Bestuur heeft op 13 december 2023 besloten om 90% van de rentebaten, in zijn geheel in te zetten om de kostenstijgingen van projecten van de Regio Deal en het Volkshuisvestingsfonds (gedeeltelijk) te dekken. In de loop van 2025 zal een besluit voorbereid worden om deze rentebaten aan specifieke projecten toe te rekenen.

25 jaar Parkstad € 26 (€ 0)

In 2024 bestond SPL 25 jaar. Daarvoor zijn diverse activiteiten georganiseerd om hier op gepaste wijze aandacht aan te geven.

Werkbudget bestuurscommissie SES

Projecten SES	Boekwaarde 31-12-2023	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2024
Platformfunctie SES	48	0	4	44
Onderwijs Arbeidsmarkt	0	11	0	11
Rijke Schooldagen	0	0	0	0
Onderzoek en monitoringeffecten SES aanpak	0	3	0	3
Gezondheid en Vitaliteit ism VIE	0	2	0	2
Projecten SES	**48**	**16**	**4**	**60**

Platformfunctie SES € 44 (€ 48)
Binnen de post Platformfunctie zijn er middelen ingezet ten behoeve van de bijeenkomsten "De Kracht van Ervaringswerk", gericht op het bevorderen van de ingezet van ervaringswerkers in de regio, voor drukwerk voor de Educatieve agenda Parkstad en een bijdrage aan de City Deal Energieke Wijken.

Rijke schooldagen € 0 (€ 0)
Ten aanzien van de post Rijke schooldagen zijn er middelen ingezet t.b.v. de resultaatsdoelstellingen bij de actielijnen uit de EAP.

Onderzoek en Monitoring effecten SES en aanpak € 3 (€ 0)
Op de post Onderzoek en Monitoring effecten SES aanpak zijn er middelen besteed aan de ontwikkeling van de Onderwijs en Kindmonitor middels opdrachtverlening aan ABF en de UM en is er een eenmalige stimuleringsbijdrage verstrekt ten behoeve van de pilot Schooltoer van Gezond In Mijn Streek. De resterende middelen op deze post zijn gereserveerd voor een verplichting die in 2024 is aangegaan ten behoeve van de ontwikkeling van de Onderwijs en Kindmonitor, waarvan de prestatie pas in 2025 wordt afgerond.

Gezondheid en vitaliteit in samenwerking met VIE €2 (€ 0)
Tot slot zijn er middelen besteed aan de voorbereiding van de Regio Deal aanvraag Vrijwillige energie, waarvoor de Welzijnsgroep een bijdrage heeft ontvangen uit de post Gezondheid en Vitaliteit in samenwerking met VIE.

Werkbudget bestuurscommissie GROS

Projecten GROS	Boekwaarde 31-12-2023	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2024
Platformfunctie GROS	8	5	0	13
Kosten uitwerking 3e termijn Regio Deal	5	0	0	5
Ontwikkeling GIS	15	0	0	15
Expo Real Munchen 2023	11	-11	0	0
Uitwerking Visie Aken - Parkstad	10	0	0	10
Voorbereiding Interreg projecten	15	15	0	30
Expo Real Munchen 2024	0	18	0	18
Samenwerking met Aken en Heinsberg	0	15	0	15
Projecten GROS	**64**	**42**	**0**	**106**

Platfomfunctie GROS € 13 (€ 8)
In 2024 is de platformfunctie GROS binnen Parkstad Limburg verder versterkt. Door de AO's GROS wordt de samenwerking tussen het regiobureau en de gemeenten steeds vanzelfsprekender en wordt een gezamenlijk GROS-beleid ontwikkeld. Portefeuillehouder GROS, Petra Dassen, speelt binnen de VNG een actieve rol in het grensdossier en is bestuurlijk trekker. Doordat Parkstad actief deelneemt in de zogenaamde grensoverleggen van de VNG, heeft het direct invloed in de lobby in Den Haag. Daarnaast speelt Parkstad ook in het Interreg Maas-Rijn een actieve rol, door als regionaal vertegenwoordiger zitting te nemen in het monitoringcomité. Hierdoor heeft Parkstad direct invloed op de spelregels van het Interreg-programma.

Kosten uitwerking 3e termijn Regio Deal € 5 (€ 5)

Expo Real München 2023 € 0 € 11)
Het resterende saldo van € 11.000 is overgeboekt naar Expo Real München 2024.

Uitwerking Visie Aken – Parkstad € 10 (€10)
In 2024 hebben we de beleidssamenwerking met Aken geïntensiveerd door middel van het organiseren van themaworkshops op het gebied van energie, circulariteit, mobiliteit en wonen. Deze workshops, die telkens door ruim 70 beleidsmedewerkers en bestuurders zijn bezocht, waren niet alleen gericht op het delen van kennis en ervaring maar ook op het ontwikkelen van concrete gezamenlijke projecten. Deze verbreding en verdieping van de samenwerking zijn een concrete invulling van onze ambitie om samen met Aken een grensoverschrijdend daily urban system te vormen. In totaal zijn dit jaar maar liefst 6 Interreg-projecten vanuit Parkstad opgezet, die elk tijdens deze workshop zijn ontwikkeld of aan tractie wonnen.

Voorbereiding Interreg projecten € 30 (€15)
In 2024 is de rol van Parkstad binnen het Interreg Maas-Rijn programma aanzienlijk gegroeid. De regio is als adviserend lid toegetreden tot het Monitoringcomité, waardoor zij invloed heeft op de spelregels en prioritering binnen het programma. Dit biedt Parkstad de kans om strategisch mee te denken over grensoverschrijdende samenwerking en financieringsmogelijkheden. In 2024 zijn maar liefst zes Interreg-projecten ingediend waarbij Parkstad een actieve rol speelt. Van deze zes projecten zijn er drie al van start gegaan, terwijl de andere drie nog in het aanvraagproces zitten. Door deze betrokkenheid verstevigt Parkstad haar positie als een betrouwbare projectpartner binnen de Euregio. Gemeenten en partners uit zowel Nederland, België als Duitsland werken steeds vaker samen met Parkstad aan innovatieve grensoverschrijdende initiatieven. De opgebouwde expertise en netwerken zorgen ervoor dat Parkstad een steeds grotere rol speelt in regionale samenwerking. Dit versterkt niet alleen de internationale positie van Parkstad, maar ook de economische en sociale samenhang binnen de Euregio. Dankzij deze groeiende invloed kan de regio zich verder ontwikkelen als een onmisbare schakel in Interreg-projecten.

Expo Real München 2024 € 18 (€ 0)
De EXPO Real 2024 in München was voor Parkstad Limburg een succesvol evenement, waarbij de regio opnieuw haar groeiende rol binnen de Aachen 1a-stand onderstreepte. Met een grotere delegatie dan ooit profileerde Parkstad zich steeds nadrukkelijker als de verbinder tussen Nederlandse en Duitse partijen, met sterke connecties naar steden als Eindhoven en Utrecht aan de ene kant en Aken, het Rheinisches Revier, Rijnland, Keulen/Bonn en München aan de andere kant. De regio wordt steeds vaker gezien als een schakel voor grensoverschrijdende samenwerking en economische ontwikkeling. Dit kwam tot uiting in diverse netwerkbijeenkomsten en gesprekken met investeerders en beleidsmakers. Vooral de strategische ligging van Parkstad en onze actieve focus op de euregio maakt ons interessant. De samenwerking met Duitse partners werd verder verdiept, wat nieuwe kansen biedt voor bedrijvigheid en infrastructuur. De EXPO Real 2024 bevestigde dat de verbindingen tussen Nederland en Duitsland steeds vaker via Parkstad lopen, waardoor de regio haar internationale positie blijft versterken.

Samenwerking met Aken en Heinsberg € 15 (€ 0)
Betreft de bijdrage uit de verdeling jaarplan 2024.

Werkbudget bestuurscommissie Duurzaamheid

Projecten BC Duurzaamheid	Boekwaarde 31-12-2023	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2024
Palet Zonnepanelenproject	-5	5	0	0
Isolatie en verduurzamingsprogramma	40	0	0	40
Parkstad Limburg Energie Transitie (PALET)	16	3	0	19
Administratieve eenheid Zonnepanelen	-105	105	0	0
Palet Regionale Coördinator Windenergie	-44	44	0	0
Palet Coördinator Warmte	62	0	61	1
Palet 3.0 Pilot Verduurzaming VvE	2	0	0	2
RESZL (Regionale Energie Strategie Zuid-Limburg)	54	40	0	94
Woonwijzerwinkel	9	0	8	1
Warmtetransitie	76	51	0	127
Circulariteit	92	0	58	34
Energiebedrijf	27	0	9	18
Uitvoeringsprogramma Parkstad Circulair	23	77	0	100
Kennisdelingsprogramma Parkstad Circulair	26	0	23	3
Uitvoeringsprogramma PALET 3.1	0	30	0	30
Doelgroepenaanpak Zon-op-Dak	0	45	0	45
Projecten BC Duurzaamheid	**273**	**400**	**159**	**513**

PALET Zonnepanelenproject € 0 (€ -5)
Voor de uitvoering van het PALET Zonnepanelenproject zijn een aantal algemene projectkosten voorzien buiten de administratieve eenheid. De boekwaarde per 31 december 2023 was € -5 en bedraagt na toevoegingen € 0 per 31 december 2024, als gevolg van een bijdrage van gemeente Heerlen n.a.v. de juridische kosten van RRA Advocaten uit het voorgaande kalenderjaar.

Parkstad Limburg Energietransitie € 19 (€ 16)
Vanaf de start van de energietransitie-aanpak in Parkstad, in 2013, is een bedrag toegekend van € 400 voor het project Parkstad Limburg Energie Transitie (PALET). De boekwaarde per 31 december 2023 was €16 en bedraagt, na toevoegingen en onttrekkingen, € 18 per 31 december 2024. Uit dit budget zijn algemene kosten gedekt die aan de orde zijn bij de voorbereiding van PALET-projecten of –trajecten voordat aan de Bestuurscommissie een concreet projectvoorstel wordt voorgelegd.

Administratieve eenheid zonnepanelen € 0 (€ -105)
Voor het Zonnepanelenproject Parkstad is vanaf 2017 een bedrag van € 742 opgenomen voor de administratieve ontzorging die centraal bij Parkstad is georganiseerd. Dit bedrag is gebaseerd op de deelname van zeven Parkstad-gemeenten. De boekwaarde van dit project was per 31 december 2023 € -105. In 2024 zijn de administratieve tekorten gedekt door individuele bijdragen vanuit bijdragen per gemeente. Na toevoegingen en onttrekkingen bedroeg de boekwaarde per 31 december 2024 € 0.

PALET regionale coördinator windenergie € 0 (€ -44)
In 2019 is op de regionale schaal gestart met een coördinator windenergie. Het projectbudget is bijeen gebracht door Parkstad-gemeenten en wordt verdubbeld via een provinciale subsidie. Na afwikkeling van de subsidie bedroeg de boekwaarde per 31 december 2024 € 0 in plaats van € -44 per 31 december 2021.

PALET warmtecoördinator € 1 (€ 62)
Vanwege de complexiteit en samenhang is in 2018 op regionale schaal specialistische kennis georganiseerd middels een warmtecoördinator. Het projectbudget is bijeen gebracht door Parkstad-gemeenten (o.a. vanuit de decembercirculaire 2019) en via een provinciale subsidie. In totaal is 564 ter beschikking gesteld. Na afwikkeling van de

provinciale subsidie zijn restantmiddelen toegevoegd aan het werkbudget warmtetransitie. De boekwaarde van dit project was per 31 december 2023 €61. Na onttrekkingen bedroeg de boekwaarde per 31 december 2024 € 0.

RESZL Startnotitie RESZL € 94 (€ 54)
Voor en na het vaststellen van de Regionale Energie Strategie Zuid-Limburg is door de RES ZL budget ter beschikking gesteld voor regionale uitvoering van de RES ambitie. Na toevoegingen vanuit gemeente Heerlen (kosten fte zon-op dak, doorbelasting kosten Act Right) was de boekwaarde van dit project per 31 december 2024 € 94 in plaats van € 55 per 31 december 2023.

WoonWijzerWinkel € 1 (€ 9)
Voor het oprichten van de WoonWijzerWinkel is door de Bestuurscommissie € 141 ter beschikking gesteld. Op 31 december 2023 bedroeg de boekwaarde van dit project € 10. In 2024 is opdracht gegeven aan Equipe voor begeleiding voor de werving van een nieuwe algemeen directeur van WoonWijzerWinkel Limburg. Na toevoegingen en onttrekkingen bedroeg de boekwaarde per 31 december 2024 € 2.

Warmtetransitie € 127 (€ 76)
Middelen die uit de decembercirculaire 2019 ter beschikking zijn gesteld voor de bredere warmtetransitie, zijn toegekend aan dit project. Op 31 december 2023 bedroeg de boekwaarde van dit project € 76. In 2024 zijn de restantmiddelen van de PALET warmtecoördinator zijn aan dit werkbudget toegevoegd. Na onttrekkingen voor het HIER Klimaatabonnement, deelname aan de City Deal Energieke Wijken en opdrachtverlening aan Hiemstra en de Vries bedroeg de boekwaarde per 31 december 2024 € 127.

Circulariteit € 34 (€ 92)
In 2020 is het thema circulariteit aan het taakveld van de Bestuurscommissie Duurzaamheid toegevoegd. Na toevoeging vanuit het jaarplan 2024, overboeking naar het Uitvoeringsprogramma Parkstad Circulair en opdrachtverlening aan Coöperatie Cirkelstad was per 31 december 2024 de boekwaarde van dit project € 34 waar deze op 31 december 2023 nog € 92 bedroeg.

Energiebedrijf € 18 (€ 27)
In 2023 hebben de Parkstad-gemeenten de ambitie uitgesproken om te komen tot een Publiek-Coöperatief Energiebedrijf in Parkstad. In 2024 is opdracht gegeven aan Step2Eco en energiecoöperatie Heerlen Duurzaam voor de begeleiding in het werven van een kwartiermaker. Na onttrekkingen bedroeg de boekwaarde per 31 december 2024 €17

Uitvoeringsprogramma Parkstad Circulair € 100 (€ 23)
In 2023 heeft de Bestuurscommissie Duurzaamheid ingestemd met het opstellen van het Uitvoeringsprogramma Parkstad Circulair. De middelen zijn georganiseerd door middel van een bijdrage per gemeente. Aan Arcadis | Over Morgen is opdracht gegeven voor het opstellen van dit uitvoeringsprogramma. Na toevoegingen on onttrekkingen bedroeg de boekwaarde per 31 december 2024 € 100.

Kennisdelingsprogramma Parkstad Circulair € 3 (€ 26)
In 2023 is het Kennisdelingsprogramma Parkstad Circulair vastgesteld. In 2024 is dit programma met inzet van Stantec uitgevoerd. Na onttrekkingen bedroeg de boekwaarde per 31 december 2024 € 3 in plaats van €27 per 31 december 2023.

Uitvoeringsprogramma PALET 3.1 € 30 (€ 0)
Het Uitvoeringsprogramma PALET 3.0 (2016-2020) was het kompas waarlangs de regionale uitwerking, uitvoering en coördinatie van energietransitie-projecten heeft plaatsgevonden. In 2024 is opdracht gegeven om een nieuw uitvoeringsprogramma voor de komende periode (t/m 2030) uit te werken. Na toevoeging vanuit het jaarplan 2024 bedroeg de boekwaarde per 31 december 2024 € 30.

Doelgroepenaanpak zon-op-dak € 45 (€ 0)
Het ontwikkelen van programmering en beleid om grootschalige opwek op daken te versnellen was een kritiek aandachtspunt voor 2024. Om de ruimtelijke impact van de energietransitie te beperken en het landschap

zoveel mogelijk te ontzien is in 2024 ingezet op het ontwikkelen van een doelgroepenaanpak zon-op-dak. Na toevoeging vanuit het jaarplan bedroeg de boekwaarde per 31 december 2024 € 45.

Werkbudget bestuurscommissie RUMO

Projecten BC RuMo	Boekwaarde 31-12-2023	Balans-verschuiving	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2024
Omgevingsvisie / Novi	57	0	21	0	78
Leegstandskaart	3	0	0	3	0
Mobiliteit algemeen	8	0	2	0	10
SUMP	65	0	25	0	90
Parkstad Bereikbaar	10	0	0	0	10
Zuid-Limburg Bereikbaar	15	0	0	0	15
CBS data-onderzoek ODiN	3	0	0	3	0
Klimaatadaptatie Parkstad Limburg	0	76	42	0	118
Landbouw en landschap	7	0	15	0	22
Geoinformatie	10	0	0	5	5
Facetbestemmingsplan	8	0	0	2	6
Bestemmingsreserve Water en Klimaatadaptatie	0	0	109	0	109
Projecten BC RuMo	**186**	**76**	**215**	**12**	**464**

Omgevingsvisie (NOVI) € 78 (€ 57)
Betreft kosten (€ 2) KuiperCompagnons t.b.v. opleveren Regionaal Afstemmingskader en ophoging jaarplan 2024 (€ 23) (kosten volgen in 2025).
Leegstandskaart € 0 (€ 3)
Het resterende bedrag is overgeheveld naar Geoinformatie.

Mobiliteit Algemeen € 10 (€ 8)

SUMP € 90 (€ 65)
Betreft ophoging jaarplan 2024. De uitgaven volgen in 2025.

CBS data-onderzoek ODIN € 0 (€3)
Op dit budget stond nog een restant bedrag van het onderzoek "Onderweg in Nederland". Omdat dit tijdens de Coronapandemie heeft plaatsgevonden, is het onderzoek minder uitgebreid uitgevoerd en waren de kosten dus lager. Het restant is naar het SUMP-budget overgeheveld.

Gebiedsgerichte aanpak landelijk gebied € 22 (€ 7)
Betreft ophoging jaarplan 2024. Er zijn geen kosten gemaakt.

Geoinformatie € 5 (€ 10)
In 2024 zijn er beheers en ontwikkelkosten gemaakt ten behoeve van Kaartviewer.

Facetbestemmingsplan € 6 (€ 8)
Betreft kosten BRO i.k.v. aanpassingen facetplan t.b.v. besluitvorming gemeenteraden.

Bestemmingsreserve Water en Klimaatadaptatie € 109 (€ 0)
Betreft overgehevelde reserve van SWPL (kassier gemeente Beekdaelen) naar Stadsregio in het kader van uitbreiding bestuurscommissie.

Klimaatadaptatie € 118 (€ 76)
Betreft specifiek gelabeld werkbudget (kosten volgen in 2025).

Werkbudget bestuurscommissie Wonen en Herstructurering

Projecten BC Wonen en Herstucturering	Boekwaarde 31-12-2023	Toevoeging	Ont-trekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Boek-waarde 31-12-2024
Aanpak Particulier Bezit	26	0	0	0	26
Uitvoeringsprogramma Regionale Woonvisie	44	0	0	0	44
Woonmonitor Parkstad Gemeenten	1	0	0	0	1
Integrale monitoring wijken (Parkstad Breed)	8	0	0	0	8
Verzekeringsmodel voor woningbouwplannen	17	0	0	0	17
Actieplan Wonen Zuid-Limburg	30	0	0	0	30
Arrangement plancapaciteit projectontwikkelaars	1	0	0	0	1
Regionale Prestatieafspraken/ Samenwerkingsagenda	41	16	0	0	57
Actualisering transformatieopgave	1	0	0	0	1
Wensportefeuille/ strat. voorraadbeheer huur/ koop	3	0	0	0	3
Assistentie	100	0	0	0	100
Onderzoek ontwikkeling sociale doelgroep	11	0	3	0	8
Instrumenten Wonen en zorg	7	0	7	0	0
RD Voorzieningenwijzer	16	0	0	0	16
Actieprogramma Wonen Zuid-Limburg	5	0	0	0	5
Ondersteuningsteam Wonen en Zorg	1	0	0	0	1
Commerciële herstructurering	9	0	0	30	39
Regionaal Aanvalsplan nieuwe woningbouwplannen	51	0	0	0	51
Uitrol projecten Regio Deal en juridische uitwerkingen	17	0	0	0	17
Verkenning RIA regionale investeringsagenda	5	0	0	0	5
Begeleiding uitrol pilotprojecten wonen/zorg in de wijken	6	0	0	0	6
Wonenatlas	0	0	0	0	0
Innovatie in de woningmarkt	1	0	6	0	-5
Volkshuisvestingsfonds	2	0	0	0	2
Rondetafelgesprek	3	0	0	0	3
Communicatie wijkenaanpak	5	0	0	0	5
Dronefoto's VHF	4	0	0	0	4
Opvolging uitk Rondetafelgesprek	3	0	0	0	3
Regionale prestatieafspraken	10	0	0	0	10
Adaptief programmeren & update regionale woningmarktprogrammering	3	0	0	0	3
Grondbeleid	0	0	3	0	-3
Voorbereiding aanvraag WBI 6.0	0	0	2	0	-2
Calcasa	0	0	0	0	0
Voorbereiding aanvraag VHF 4.0	0	13	0	0	13

Behoefteonderzoek Plusambitie 2024	0	0	3	0	-3
Instrumentontwikkeling	0	0	3	0	-3
Juridisch advies bij aanvraag SBI	0	4	0	0	4
Woningbouwimpuls Schimmert Centrum	0	7	0	0	7
Woningbouwimpuls Victoriapark	0	5	0	0	5
Woningbouwimpuls D'r Pool	0	3	0	0	3
VHF Deelproject Beekdaelen - Beekstraat Schinveld	0	32	0	0	32
VHF Deelproject Beekdaelen - Nuinhof Nuth	0	119	0	0	119
VHF Deelproject Brunssum - Schuttersveld	0	346	0	0	346
VHF Deelproject Kerkrade - Bleijerheide	0	91	0	0	91
VHF Deelproject Kerkrade - Mucherveld	0	17	0	0	17
VHF Deelproject Kerkrade - Zonstraat/ Versnelling Rold.	0	255	0	0	255
VHF Deelproject Kerkrade - Kremerstraat	0	69	0	0	69
VHF Deelproject Landgraaf - Romeinenplein	0	206	0	0	206
VHF Deelproject Landgraaf - Ruitersstraat/Streeperstraat	0	6	0	0	6
Handlingskosten grote subsidies Wonen	0	289	0	0	289
Projecten BC Wonen en Herstucturering	**431**	**1,479**	**27**	**30**	**1,913**

Regionale Prestatieafspraken en Strategische Samenwerkingsagenda € 57 (€ 41)
Er is € 25.000 toegekend aan het werkbudget. €290 is besteed aan fotografie en €5.596 aan de Woonatlas. Dit betreft een meerjarige verplichting (abonnementskosten). Het ROH heeft €2.656 in rekening gebracht voor de bijeenkomst van 14 november 2024 . Een bijdrage van de BC W&H ad € 25.000 voor het onderzoek van Finance Ideas in opdracht van ROW is nog niet in rekening gebracht. Die rekening moet nog op de Regionale Prestatie afspraken worden geboekt.

Onderzoek ontwikkeling sociale doelgroep € 8 (€ 11)
Companen heeft een opdracht uitgevoerd. De kosten over 2024 bedroegen €2.800.

Instrumenten Wonen en Zorg, Middenhuursegment, Verduurzaming Kwetsbare Wijken € 0 (€ 7)
Er hebben geen toevoegingen plaatsgevonden. Vanuit RVO zijn opdrachten uitgevoerd ter ondersteuning van zorginitiatieven in Beekdaelen en Kerkrade. De kosten over 2024 bedroegen €6.611.

Commerciële herstructurering € 39 (€ 9)
Er is € 30.000 toegevoegd aan het budget vanuit de resultaatsbestemming 2023.

Innovatie in de woningmarkt € -5 (€1)
Er hebben geen toevoegingen plaatsgevonden. Er is €2.700 ingezet voor advies van de Rebel Group. En €3.333 voor het lidmaatschap City Deal Energieke wijken.

Grondbeleid €-3 (€0)
In 2024 is € 49.000 werkbudget toegevoegd en € 51.917 uitgegeven aan kosten voor de inzet van Bureau Fakton. plaatsgevonden.

Voorbereiding aanvraag WBI 6.0 € -2 (€0)
In 2024 is €25.000 werkbudget toegevoegd en onttrokken is er € 27.451 (€ 13.938 voor de inzet van Bureau Linde Vastgoed en € 13.513 voor Bureau Gloudemans).

Calcasa €0 (€0)
Er is voor €5.410 aan budget toegevoegd voor de dekking van de abonnementskosten van Calcasa zijnde €5.409.

Voorbereiding aanvraag VHF 4.0 €13 (€0)
Er is € 14.690 aan budget toegekend. Er is €1.412 onttrokken. Geoffreerde kosten zijn nog niet geheel gefactureerd
- De kosten van Smart waren geoffreerd voor €2.500; Er is € 60 in rekening gebracht
- Een opdracht aan Linde Vastgoed BV is in rekening gebracht voor €800
- De opdracht aan Linde Vastgoed BV is verstrekt voor de aanvraag via de gemeente Heerlen. Hiervoor was een bedrag van €2.500geraamd. De kosten zijn nog niet door Heerlen in rekening gebracht bij Parkstad.

Behoefteonderzoek Plusambitie € -3 (€0)
Er is voor € 39.500 aan werkbudget toegevoegd en voor € 42.100 onttrokken voor advies van de Stec Groep.

Instrumentontwikkeling € -3 (€ 0)
Er is € 15.400 budget toegekend. Daarnaast hebben deelnemers van het Woonevent, Rabobank Nederland en De Provincie Limburg gezamenlijk een bijdrage van €8.500 in de kosten van het Woonevent gedaan.
De kosten bedroegen
- Provada €7.339
- Veerkrachtkaart kosten €4.500 en meerkosten €1.400
- Woonevent €11.774: advertentiekosten, fotografie, kopieer -en drukwerk, zaalhuur Parkstad Limburg Theater
- Woonberaad: De Twee Gezusters €95
- Masterclass wetgeving door Bregman €2.000.

Juridisch advies bij aanvraag SBI € 4 (€ 0)
Er is € 4.000 budget toegevoegd en € 371 aan kosten gemaakt door Thuis Partners.

Woonbouwimpuls Schimmert centrum € 7 (€ 0) tot en met VHF deelproject Landgraaf – Ruitersstraat € 6 (0).
Deze projecten hebben een bijdrage ontvangen vanuit de rentebaten 2023.

Handlingskosten grote subsidies Wonen € 289 (€ 0)
Vanuit de rentebaten 2024 is €300.000 budget toegekend en €11.239 aan kosten gemaakt door Thuis Partners.
In 2025 vindt vanuit het budget onder meer de ontvlechting van de businesscases van WBI 5 en 6 plaats. Het betreft een opdracht op regiebasis voor maximaal €45.000 bestaande uit €25.000 voor 2025 en additioneel de jaarlijkse begeleiding voor €5.200. Dit is akkoord bevonden in de BC van 12 december 2024.

Bestuurscommissie Economie & Toerisme

Projecten BC Economie en Toerisme	Boekwaarde 31-12-2023	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2024
Uitvoeringsprogramma Retail	20	0	11	9
Economisch Profiel	14	0	6	8
Provada	0	1	0	1
Promotie & Acquisitie	43	29	0	72
Bedrijventerreinen visie en programma	23	10	0	33
Platform	6	2	0	8
Gebiedsontwikkeling Oostflank Brunssum	22	13	0	35
Ontwikkelprogramma Toerisme	29	26	0	55
Samenwerking MKB Parkstad	15	3	0	18
Dit is Parkstad	19	7	0	26
Evaluatie SVREZL	6	8	0	14
Stratenaanpak Parkstad Limburg	133	0	30	103
Aanpak Plancapaciteit Detailhandel	1	0	0	1
Digitalisering	10	5	0	15
Medlands	102	0	67	35
Monitoring	0	5	0	5
Projecten BC Economie en Toerisme	**443**	**108**	**113**	**438**

Uitvoeringsprogramma Retail € 9 (€ 20)
De kosten hebben betrekking op de monitoring (de ontwikkeling van het aanbod, verkooppunten en leegstand), de aansluiting bij een nationaal kennisportaal (De Nieuwe Winkelstraat), en externe ondersteuning bij de door enkele gemeenten ingediende aanvragen bij de Impulsaanpak Winkelgebieden (Min. EZ) en de voorbereiding van de Stratenaanpak in Simpelveld.
Economisch Profiel € 8 (€14)
Als onderdeel van het versterken van het vestigingsklimaat in de regio, in euregionale context, zijn er kosten gemaakt om met behulp van externe ondersteuning meer inzicht te krijgen in de grensoverstijgende arbeidsmarktinitiatieven en het draagvlak in de regio voor deze dienstverlening te vergroten.

Provada € 1 (€ 0)
De Stadsregio Parkstad vervult niet alleen een inhoudelijke rol bij de nationale vastgoedbeurs Provada, maar vervult ook al jaren een coördinerende rol vanuit Zuid-Limburg. Daartoe worden alle bijdragen bij de gemeenten gefactureerd en worden vervolgens alle noodzakelijke kosten voor de Provada gefinancierd.

Promotie en Acquisitie € 72 (€ 43)
In 2024 is € 25.000 toegevoegd op grond van het jaarplan. In 2024 is aangesloten bij het nationale kennisplatform SKBN inzake bedrijventerreinenontwikkelingen. Ook zijn er specifieke kosten voor de Provada gemaakt, die specifiek betrekking hadden op Parkstad.

Bedrijventerreinen visie en programma € 33 (€ 23)
In 2024 is € 10.000 toegevoegd op grond van het jaarplan. In 2024 zijn er geen kosten gemaakt.

Platform € 8 (€ 6)
In 2024 is € 5.000 toegevoegd op grond van het jaarplan. Dit werkbudget wordt aangewend voor programma-brede kosten waarbij in 2024 kosten zijn gemaakt voor enkele werkbezoeken, o.a. aan de in aanleg zijnde Parkstad Route en diverse kernwinkelgebieden. Ook zijn er kosten gemaakt voor de moderatie van diverse bijeenkomsten, onder meer met toeristische ondernemers uit de regio.

Gebiedsontwikkeling Oostflank Brunssum € 35 (€ 22)
In 2024 is € 20.000 toegevoegd op grond van het jaarplan. Bij het proces tot herontwikkeling van de groeve op de Oostflank Brunssum trekken de gemeente Brunssum, de Stadsregio Parkstad, de Provincie Limburg en de Trilandis Ontwikkelingsmaatschappij samen op. Daarbij is afgesproken om, ter voorbereiding op de herontwikkeling, proceskosten gezamenlijk te dragen.

Ontwikkelprogramma Toerisme / Vrijetijdseconomie € 55 (€ 29)
In 2024 is € 20.000 toegevoegd op grond van het jaarplan. Vanwege de focus op de campagne Dit is Parkstad in 2024, zijn er voor dit budget slechts beperkte kosten gemaakt. Concreet is er met behulp van externe, specialistische ondersteuning een eerste aanzet gemaakt voor een Interreg-aanvraag voor de Parkstad Route.

Samenwerking MKB Parkstad € 18 (€ 15)
In 2024 is € 15.000 toegevoegd op grond van het jaarplan. In het kader van de samenwerking met het MKB is in 2024 financieel bijgedragen aan de Dag van het MKB en de Parkstad Limburg Economy Award. Daartoe dragen de Stadsregio Parkstad, en de gemeenten Heerlen en Kerkrade financieel bij.

Dit is Parkstad € 26 (€ 19)
Ook in 2024 zijn er kosten gemaakt ter uitvoering van de toeristische campagne 'Dit is Parkstad', onder meer voor de extra ondersteuning die Visit Zuid-Limburg in dat kader biedt. Ook is er samengewerkt met Kirchroa Tropical, en zijn er kosten gemaakt voor promotiemateriaal, content op sociale media en is er in samenwerking met ondernemers een bus van de Akense vervoersmaatschappij in campagnestijl ontwikkeld.

Evaluatie SVREZL € 14 (€ 6)
De Stadsregio Parkstad heeft in het kader van de actualisatie van de uitvoeringsafspraken van de SVREZL de rol van penvoerder vervuld bij een externe opdracht voor juridisch en inhoudelijk advies. Deze kosten zijn vervolgens doorgelegd aan de Provincie Limburg.

Stratenaanpak Parkstad Limburg € 103 (€ 133)
Dit project is onderdeel van de Regio Deal Parkstad Limburg. Zes Parkstad-gemeenten nemen deel aan dit regionale project. In 2024 zijn er wederom kosten gemaakt voor de inzet van transitiecoaches, die in opdracht van de Stadsregio in overleg met de vastgoedeigenaren de transformatie van panden verkennen en begeleiden.

Aanpak plancapaciteit detailhandel € 1 (€ 1)
Er zijn in 2024 geen kosten gemaakt. In 2024 heeft besluitvorming over de bestemmingsplannen in diverse gemeenteraden plaatsgevonden.

Digitalisering € 15 (€ 10)
In 2024 is € 10.000 toegevoegd op grond van het jaarplan. In 2024 hebben een aantal partijen waaronder de Stadsregio procesgeld ter beschikking gesteld voor een ruimtelijke-landschappelijke studie naar het gebied waar o.a. APG en de Brightlands Smart Services Campus zijn gelegen.

Medlands Parkstad € 35 (€ 102)
In 2024 is € 10.000 toegevoegd op grond van het jaarplan. De Stadsregio Parkstad heeft vanaf de start van Medlands Parkstad de rol van penvoerder vervuld voor diverse externe opdrachten en de tijdelijke inhuur van een kwartiermaker, mede gefinancierd uit bijdragen van de gemeenten Heerlen en Kerkrade en de deelnemende bedrijven. In 2024 hebben de kosten met name betrekking op de inhuur van de kwartiermaker, kosten voor een marketing- en communicatiestrategie en beperkte juridische kosten.

Monitoring € 5 (€ 0)
In 2024 is € 5.000 toegevoegd op grond van het jaarplan. In 2024 zijn er geen kosten gemaakt. De specifiek voor retail gemaakte monitoringskosten zijn gedekt op het bovengenoemde werkbudget 'uitvoeringsprogramma retail'.

Resultaat na bestemming 2023
Conform het besluit van het Algemeen Bestuur van 3 juli 2024 is er € 2.000 toegevoegd aan de reserve Werkbudget Dagelijks Bestuur.
€ 41.000 is bestemd voor de te werven 2,5 fte subsidieafhandeling.
€ 56.000 is bestemd voor de financiering van activiteiten in het kader van de viering van 25 jaar Parkstad.
€ 30.000 is bestemd voor de financiering van het Zoet-zuur traject.
€ 21.000 is bestemd om terug te vloeien naar de Parkstadgemeenten.

Resultaat voor bestemming 2024
Het resultaat voor bestemming 2024 volgt uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en is onderdeel van het eigen vermogen. Na het besluit van de vaststelling van de jaarrekening en de bestemming van dit nog niet bestemde resultaat door het Algemeen Bestuur, wordt het besluit van het Algemeen Bestuur verwerkt in een begrotingswijziging 2025. Het voorstel inzake de resultaatbestemming 2024 treft u aan in paragraaf 1.4 van het jaarverslag.

Voorzieningen

Omschrijving	31-12-2023	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	31-12-2024
Voorziening verlofsparen	33	91	0	0	124
Voorziening personeelsverplichtingen	14	0	10	0	4
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	**47**	**91**	**10**	**0**	**128**

Voorziening verlofsparen
In 2024 heeft geen opname van spaarverlofuren plaatsgevonden. Op basis van de uitvraag in 2024 hebben 17 medewerkers aangegeven (een gedeelte) van hun bovenwettelijk verlofsaldo te willen sparen. Het totaal van de voorziening verlofsparen komt hiermee uit op € 124.000 per 31-12-2024.

Voorziening personeelsverplichtingen
Op basis van de verlof- en werktijdenregeling is er bij een aantal medewerkers sprake van een overmatig (bovenwettelijk) verlofsaldo. In de regeling is opgenomen dat een medewerker maximaal 2 maal zijn feitelijke arbeidsomvang per week mag meenemen naar een volgend jaar. Het verlofsaldo dat deze grens overschrijdt is overmatig en daardoor ontstaat een arbeidskostengerelateerde verplichting van niet-gelijke omvang waarvoor deze voorziening is ingesteld. Het betreft twee medewerkers die in 2025 de pensioengerechtigde leeftijd bereiken.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar

Omschrijving	31-12-2024	31-12-2023
Onderhandse lening binnenlandse banken en overige financiële instellingen	1.757	2.067
Totaal	**1.757**	**2.067**

Onderhandse leningen	Saldo 31-12-2023	Vermeer-deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2024
Lening BNG	2.067	0	310	1.757
Totaal onderhandse leningen	**2.067**	**0**	**310**	**1.757**

Lening BNG
Deze annuïteitenlening van aanvankelijk € 5.800.000 dient ter gedeeltelijke financiering van het aandeel van Stadsregio Parkstad Limburg in de financiering van de Buitenring (€ 7.200.000). De lening heeft een totale looptijd van 23 jaar en zal in 2029 in zijn geheel zijn terugbetaald. De investering is voor € 5.800.000 via de bank en voor € 1.400.000 intern gefinancierd. In 2024 heeft er een aflossing plaatsgevonden van € 310.398 (2023: € 298.137). De rentekosten van deze lening waren in 2024 € 81.810 (2023: € 94.187).

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden, rente typische looptijd < 1 jaar

Omschrijving	31-12-2024	31-12-2023
Banksaldi	0	196
Overige schulden	509	321
Totaal:	**509**	**517**

Omschrijving	31-12-2024	31-12-2023
Crediteuren	227	184
Loonheffing	165	125
Pensioen/PAWW	56	12
Te betalen BTW	4	0
Overige te betalen bedragen	57	0
Totaal:	**509**	**321**

Overlopende passiva

Omschrijving	31-12-2024	31-12-2023
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijkse terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	110	220
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren		
- Europese Overheidslichamen (EU)	16	9
- Rijk	612	499
- Overige Nederlandse overheidslichamen	741	445
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	85,902	73,972
Totaal:	**87,381**	**75,145**

Verplichtingen die in een begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

Omschrijving	31-12-2024	31-12-2023
Bedrijfsvoering	90	200
Programma's	20	20
Totaal	**110**	**220**

De van Europese, Rijks en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren

Onderstaand het verloopoverzicht van de van Europese, Rijks en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren. Hier is per type lichaam het projecttotaal aangegeven en per project het verloop daarvan. Middels de opname van de kolom "bijdrage" per projectsoort, is op de navolgende pagina's de link te maken met de totalen van onderstaande totalen.

Bijdrage	31-12-2023	Balans-verschuiving	Vrijgevallen bedragen / terug-betalingen	Ontvangen bedragen	31-12-2024
EU *	9	-19	3	28	16
Rijk**	499	30	16	99	612
Ov. Nederlandse Overheidslichamen - Provincie	367	0	399	212	180
Ov. Nederlandse Overheidslichamen – Gemeenten***	78	-76	83	642	561
Totaal	**953**	**-65**	**499**	**980**	**1,369**

* Het saldo van project Digital Deconstruction was vorig jaar opgenomen onder de overlopende activa. Door de uitbetaling van een declaratie door de provincie is het saldo in 2024 omgeslagen naar overlopende passiva.
** classificatie is gewijzigd van A3 naar A2 (conferentie Gros)
** Het saldo van klimaatadaptatie is verschoven naar het BC RuMo.

Voorgaande tabel bestaat uit de volgende projectcategorieën.

Omschrijving	31-12-2023	Balans-verschuiving	Vrijgevallen bedragen / terug-betalingen	Ontvangen bedragen	31-12-2024
Projecten BC Duurzaamheid *	219	-95	377	808	555
Projecten BC RuMo **	2	0	0	26	28
Projecten BC SES	0	0	47	47	0
Projecten BC Wonen en herstructurering	499	0	0	0	499
Projecten Economie & Toerisme	0	0	0	99	99
Projecten GROS	0	30	16	0	14
Projecten Regiofonds	233	0	60	0	173
Totaal	**953**	**-65**	**499**	**980**	**1,369**

Per onderdeel worden de projecten toegelicht.

Projecten BC Duurzaamheid	Bijdrage	31-12-2023	Balans-verschuiving	Vrijgevallen bedragen / terug-betalingen	Ontvangen bedragen	31-12-2024
Klimaatadaptatie Parkstad Limburg	Gemeenten	76	-76	0	0	0
Digital DeConstruction (project)	EU	0	-19	0	28	9
Cel4Life	EU	9	0	3	0	7
Urban Mine	Provincie	88	0	64	0	24
Isolatie en verduurzamingsprogramma	Provincie	46	0	75	12	-17
SpUk Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie (NPLW)	Rijk	0	0	199	199	0
Europees Centrum Circulaire Bouw en Transform (ECCBT)	Gemeenten	0	0	4	18	13
Publiek-Coöperatief Energiebedrijf	Gemeenten	0	0	31	551	520
Totaal		**219**	**-95**	**377**	**808**	**555**

Klimaatadaptatie Parkstad Limburg €0 (€ 76)
Per 1 januari 2024 zijn de thema's water en klimaatadaptatie toegevoegd aan het werkbudget RuMo.

Digital Deconstruction € 9 (€ -19)
Digital Deconstruction (DDC) is een Interreg North West Europe (NWE) project waarin slimme digitale diensten worden ontwikkeld om circulair bouwen mogelijk te maken. Het tekort van 2023 is aangevuld vanuit de Europese subsidie. De declaratie van de kosten heeft een langere doorlooptijd.

CEL4LIFE € 7 (€9)
In 2023 heeft de Bestuurscommissie Duurzaamheid ingestemd met de participatie voor het voorbereiden van een Europese aanvraag aan het LIFE programma. Via de Provincie Limburg heeft Parkstad een vergoeding ontvangen voor de inzet vanuit Parkstad. Na een onttrekking voor de deelname van LIOF aan CEL4LIFE bedroeg de boekwaarde per 31 december 2024 € 6.

Urban Mine Parkstad € 24 (€ 88)
Voor circulaire bouw is in 2022 gestart met het project Urban Mine Parkstad om zicht te krijgen op een mogelijke businesscase voor het oogsten en hergebruiken van materialen bij de ontmanteling van gebouwen. Het projectbudget is bijeen gebracht door bijdragen van de Parkstad-gemeenten en een provinciale subsidie. Op 31 december 2024 resteert na opdrachtverlening aan diverse partijen € 24.

Isolatie- en Verduurzamingsprogramma €- 17 (€ 46)
Met vaststelling van de Transitievisie Warmte 1.0 hebben diverse Parkstad-gemeenten aangegeven een regionaal isolatie- en verduurzamingsprogramma op te willen stellen voor (particuliere) huishoudens in Parkstad. Het budget wordt gerealiseerd met cofinanciering vanuit een provinciale subsidie. Na toevoeging van de resterende provinciale cofinanciering en verrekening van de kosten door de Parkstad-gemeenten bedroeg de boekwaarde per 31 december 2024 € -17 in plaats van € 46 per 31 december 2023. Dit tekort wordt gedekt door de dekking op het werkbudget isolatie en verduurzamingsprogramma.

ECCBT € 0 (€ 13)
In 2024 is gestart met de oprichting van het Europees Centrum voor Circulair Bouwen en Transformeren (ECCBT). Na toevoeging door een bijdrage vanuit gemeente Heerlen en onttrekkingen bedroeg de boekwaarde per 31 december 2024 € 13.

Publiek-Coöperatief Energiebedrijf € 520 (€ 0)
Per 1 juli 2024 is een kwartiermaker geworven door Stadsregio Parkstad Limburg tot uiterlijk 31 december 2025. Stadsregio Parkstad acteert als penvoerder namens de gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld en Voerendaal; en diverse energiecoöperaties. Gemeenten hebben het procesbudget vanuit de CDOKE-gelden voor de kwartiermakerfase van het Publiek-Coöperatief Energiebedrijf centraal ondergebracht bij Stadsregio Parkstad Limburg. In 2024 zijn kosten gemaakt voor Berix Consultancy (kwartiermaker). Na toevoegingen en onttrekkingen bedroeg de boekwaarde per 31 december 2024 € 519.

Projecten Bestuurscommissie RuMo	Bijdrage	31-12-2023	Balans-verschuiving	Vrijgevallen bedragen / terug-betalingen	Ontvangen bedragen	31-12-2024
Velocity	Gemeenten	2	0	0	26	28
Totaal		**2**	**0**	**0**	**26**	**28**

Velocity Station (emr) € 28 (€ 2)
Het e-bike deelsysteem Velocity Limburg verkeert momenteel in een onzekere periode. Afgelopen jaar is een dreigend faillissement afgewend dankzij inspanningen van onder anderen SPL, Stadt Aachen, curator en investeerders. Momenteel wordt het Akense deel van het systeem voor een nieuwe periode (per 1 juli 2025) aanbesteed door de Stadt Aachen. Afhankelijk van de uitkomst hiervan kan dit een nieuwe uitdaging vormen. Er zijn geen financiële risico's voor SPL omdat het project voor een totale periode van vijf jaar reeds volledig is gefinancierd vanuit Europese middelen, Regio Deal budget en voor een klein deel gemeentelijk en provinciale cofinanciering. Hier geldt geen terugbetalingsverplichting voor naar Provincie, Rijk of Europa. Wel is het zodat als het systeem voortijdig wordt beëindigd, de reeds gedane investeringen voor de resterende periode waarschijnlijk verloren gaan.

Projecten BC SES	Bijdrage	31-12-2023	Balans-verschuiving	Vrijgevallen bedragen / terug-betalingen	Ontvangen bedragen	31-12-2024
PM RD aanvr. 2e tranche inz. doorontw. Reg. werkhubs	Gemeenten	0	0	47	47	0
Totaal		**0**	**0**	**47**	**47**	**0**

PM RD aanvr. 2e tranche inz. doorontw. Reg. Werkhubs (€ 0 (€ 0)
Vanuit het Parkstad Participatiefonds zijn middelen ontvangen en besteed aan de inhuur van een projectleider die de Regio Deal aanvraag voor de Regionale Werkhubs heeft voorbereid in de eerste helft van 2024.

Projecten BC Wonen en Herstructurering	Bijdrage	31-12-2023	Vrijgevallen bedragen	Balans - verschuiving	Ontvangen bedragen	31-12-2024
VHF Uitvoeringskosten Parkstad	Rijk	499	0	0	0	499
Totaal		**499**	**0**	**0**	**0**	**499**

Volkshuisvestingsfonds Uitvoeringsmiddelen Parkstad € 499 (€ 499)
In de toegekende subsidie voor het Volkshuisvestingsfonds zitten zowel project- als uitvoeringsmiddelen voor gemeenten en corporaties voor Parkstad. Deze subsidie is nog niet aangesproken. Het betreft projectgelden met resultaatsverplichting aan BZK.

Projecten BC Economie & Toerisme	Bijdrage	31-12-2023	Balans-verschuiving	Vrijgevallen bedragen / terug-betalingen	Ontvangen bedragen	31-12-2024
MKB Aanvraag	Rijk	0	0	0	99	99
Totaal		**0**	**0**	**0**	**99**	**99**

RD-2 MKB-aanvraag € 99 (€ 0)
In december 2024 zijn in het kader van de Regio Deal II middelen beschikbaar gesteld voor een Actieagenda MKB Parkstad. Er zijn tot heden nog geen kosten gemaakt.

Projecten BC GROS	Bijdrage	31-12-2023	Balans-verschuiving	Vrijgevallen bedragen / terug-betalingen	Ontvangen bedragen	31-12-2024
Conferentie GROS	Rijk	0	30	16	0	14
Totaal		**0**	**30**	**16**	**0**	**14**

De classificatie is gewijzigd van A3 naar A2.

Projecten Regiofonds	Bijdrage	31-12-2023	Vrijgevallen bedragen / uit-betalingen	Ontvangen bedragen	31-12-2024
BIHTS	Provincie	4	0	0	4
Voucherregeling	Provincie	229	60	0	169
Totaal		**233**	**60**	**0**	**173**

Voucherregeling € 169 (€ 229)
De Voucherregeling is in maart 2023 stop gezet voor nieuwe aanvragen wegens uitputting van het voucherbudget. De in 2024 gemaakte kosten zijn ingezet voor de uitbetaling van vouchers aan MKB-ondernemers in de regio.

Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen

Omschrijving	31-12-2024	31-12-2023
Businesscases Herstructurering	5	5
Projecten Duurzaamheid	0	37
Projecten RuMo	10	50
Projecten Wonen en Herstructurering	51,338	47,056
Projecten DU Bevolkingsdaling/ Regio Deal	32,898	25,135
Projecten Economie & Toerisme	157	157
Projecten GROS	151	1,484
Projecten DB	898	0
Projecten BDU	16	16
Af te dragen BDU aan gemeentes	33	32
Overige vooruitontvangen bedragen	397	0
Totaal	**85,902**	**73,972**

Businesscases Herstructurering	Bijdrage	31-12-2023	Vrijgevallen bedragen / terug-betalingen	Ontvangen bedragen	31-12-2024
Businesscase Hoensbroek Passart	Provincie	5	0	0	5
Businesscases Herstructurering		**5**	**0**	**0**	**5**

Businesscase Hoensbroek-Passart € 5 (€ 5)
Het bedrag van € 5.000 is gelabeld voor communicatie rond de wijkenaanpak. Dit budget is nog niet aangesproken.

Projecten BC Duurzaamheid	Bijdrage	31-12-2023	Vrijgevallen bedragen / terug-betalingen	Ontvangen bedragen	31-12-2024
Windenergie Parkstad Zuid	Gemeenten	37	0	-37	0
Totaal		**37**	**0**	**-37**	**0**

Windenergie Parkstad-Zuid € 0 (€ 37)
In het Uitvoeringsprogramma hebben diverse Parkstad-gemeenten aangegeven de mogelijkheden voor windenergie te onderzoeken. De samenwerkende gemeenten Heerlen, Kerkrade en Simpelveld verkennen onder coördinatie van Parkstad Limburg de mogelijkheden voor windenergie in Parkstad-Zuid. Na afronding van dit project zijn de restantmiddelen verrekend met het werkbudget regionale coördinator windenergie. Na onttrekkingen bedraagt de boekwaarde per 31 december 2024 € 0.

Projecten BC RuMo	Bijdrage	31-12-2023	Vrijgevallen bedragen / terug-betalingen	Ontvangen bedragen	31-12-2024
Gedragsbeïnvloeding verkeersveiligheid 2019	Provincie	6	0	0	6
Gedragsbeïnvloeding verkeersveiligheid 2020	Provincie	44	0	-40	4
Projecten BC RuMo		**50**	**0**	**-40**	**10**

Gedragsbeïnvloeding verkeersveiligheid 2019 € 6 (€ 6)
Geen ontwikkelingen.

Gedragsbeïnvloeding verkeersveiligheid 2020 € 4 (€ 44)
Deze provinciale subsidie, die gaat over schooljaar 2020-2021, gaat over diverse acties/projecten m.b.t. verkeersveiligheid in Parkstad is in 2024 uitbetaald.

Projecten BC Wonen en Herstructurering	Bijdrage	31-12-2023	Balans-verschuiving	Vrijgevallen bedragen / terug-betalingen	Ontvangen bedragen	31-12-2024
Sloop/transformatie fonds	Gemeenten	222	0	5	86	303
Programmatische aanpak particulier bezit DU	Rijk	969	0	0	0	969
Regiodeal Rolduckerveld	Rijk	150	0	85	0	65
Kosten Gebiedsontwikkeling Victoriapark	Rijk	518	0	0	0	518

VHF Deelproject Beekdaelen -Beekstraat Schinveld	Rijk	1,160	0	0	0	1,160
VHF Deelproject Beekdaelen - Bloemenbuurt Schinveld	Rijk	888	0	0	0	888
VHF Deelproject Beekdaelen - Nuinhof Nuth	Rijk	2,388	0	0	0	2,388
VHF Deelproject Beekdaelen - Uitvoeringskosten Beekdaelen	Rijk	380	0	0	0	380
VHF Deelproject Brunssum - Schuttersveld	Rijk	1,096	0	0	0	1,096
VHF Deelproject Brunssum - Lemmender/Brunssum Noord	Rijk	4,643	0	0	0	4,643
VHF Deelproject Brunssum - Uitvoeringskosten Brunssum	Rijk	637	0	0	0	637
VHF Deelproject Kerkrade - Bleijerheide	Rijk	4,488	0	4,488	0	0
VHF Deelproject Kerkrade - Mucherveld	Rijk	1,673	0	1,673	0	0
VHF Deelproject Kerkrade - Zonstraat/ Versnelling Rold.	Rijk	129	0	0	0	129
VHF Deelproject Kerkrade - Hopel / Ehrensteinerveld	Rijk	1,732	0	0	0	1,732
VHF Deelproject Kerkrade - Kremerstraat	Rijk	1,914	0	1,915	0	-1
VHF Deelproject Kerkrade - Uitvoeringskosten Kerkrade	Rijk	798	0	0	0	798
VHF Deelproject Landgraaf - Oud Nieuwenhagen fase 2	Rijk	1,008	0	0	0	1,008
VHF Deelproject Landgraaf - Romeinenplein	Rijk	4,549	0	0	0	4,549
VHF Deelproject Landgraaf - Ruitersstraat/Streeperstraat	Rijk	1,043	0	0	0	1,043
VHF Deelproject Landgraaf - Uitvoeringskosten Landgraaf	Rijk	140	0	0	0	140
VHF2 Bleijerheide 2	Rijk	692	0	0	0	692
VHF2 Bleijerheide 3	Rijk	453	0	0	0	453
VHF2 Bloemenbuurt fase 2	Rijk	638	0	0	0	638
VHF2 Driehoek SRH	Rijk	2,322	0	0	0	2,322
VHF2 Gebiedsontwikkeling Rumpenerstraat	Rijk	2,446	0	0	0	2,446
VHF2 Mucherveld	Rijk	1,661	0	0	0	1,661
VHF2 Revitalisering Beekstraat/Beekplaats	Rijk	592	0	0	0	592
VHF2 Spekholzerheide	Rijk	775	0	0	0	775
VHF3 De Baan	Rijk	0	0	0	1,270	1,270
VHF3 Schuttersveld fase 2	Rijk	0	0	0	3,420	3,420

VHF Tranche 4	Rijk	0	0	0	7,335	7,335
Woningbouwimpuls Schimmert Centrum	Rijk	580	0	0	0	580
Woningbouwimpuls Victoriapark	Rijk	421	0	0	0	421
Woningbouwimpuls D'r Pool	Rijk	252	0	0	0	252
WBI-6 GTD-locatie	Rijk	0	0	0	261	261
WBI-6 Kloosterstraat Brunssum	Rijk	0	0	0	151	151
WBI-6 DSM	Rijk	0	0	0	935	935
WBI-6 Industriestraat	Rijk	0	0	0	116	116
WBI-6 Kloosterstraat Landgraaf	Rijk	0	0	0	70	70
WBI-6 Schilterstraat	Rijk	0	0	0	290	290
SBI Tiny Houses Beekdaelen	Rijk	60	0	0	0	60
SBI Holikiday Nuth	Rijk	134	0	0	0	134
SBI Emma Brunssum	Rijk	560	0	0	0	560
SBI Entree Dorpsstraat	Rijk	323	0	0	0	323
SBI Raadhuisstraat	Rijk	359	0	0	0	359
SBI Bristollocatie Rumpenerstraat	Rijk	100	0	0	0	100
SBI Aldenhofpark Beemdenborg	Rijk	180	0	0	0	180
SBI Burg. Gijzelslaan	Rijk	178	0	0	0	178
SBI Dr. Jaegerstraat	Rijk	123	0	0	0	123
SBI High Tech Campus	Rijk	230	0	207	0	23
SBI Putgraaf 210	Rijk	154	0	0	0	154
SBI Rector Driessenweg Live & Be	Rijk	1,442	0	1,000	0	442
SBI Spoorsingel	Rijk	102	0	0	0	102
SBI Vossepark	Rijk	105	0	0	0	105
SBI De Componist	Rijk	225	0	0	0	225
SBI Centro Meta	Rijk	161	0	0	0	161
SBI Rolduckerveld I: A&B	Rijk	308	0	0	0	308
SBI Rolduckerveld II: C&D	Rijk	364	0	0	0	364
SBI Vlinderheide	Rijk	139	0	0	0	139
SBI C'haseberg Lofts	Rijk	90	0	81	0	9
SBI De Wendelwiek	Rijk	87	0	78	0	9
SBI Andermaat	Rijk	134	0	120	0	14
SBI Open Club Klimmen	Rijk	141	0	0	0	141
Totaal		**47,056**	**0**	**9,652**	**13,934**	**51,338**

In 2024 stuurde de Bestuurscommissie de volgende subsidies aan: de Startbouwimpuls (SBI), de 5e en 6e tranche Woningbouwimpuls (WBI), het Sloopfonds, restantmiddelen Wijkenaanpak, DU Bevolkingsdaling, de 1e t/m/ 4e tranche Volkshuisvestingsfonds, de 1e en 2e Regio Deal. In 2024 is voor 18.153.789,19 aan rijkssubsidies ontvangen (dit is excl. de 100.000,- Versterking Uitvoeringskracht Woningbouw via de VNG).

Bij een aantal A3 projecten is in 2024 overgegaan tot het uitbetalen van voorschotten. Toevoegingen aan het Sloopfonds komen voort uit de sloop- en compensatieregeling. Onttrekking heeft plaatsgevonden i.v.m. restitutie van teveel ontvangen bijdragen aan het Sloopfonds.

Projecten DU-Bevolkingsdaling/ Regio Deal	Bijdrage	31-12-2023	Balans-verschuiving	Vrijgevallen bedragen / terug-betalingen	Ontvangen bedragen	31-12-2024
Projecten Krimpgelden						
Leisure-Ring	Rijk	43	0	0	0	43
Fietsverbinding Simpelveld-Aken	Rijk	213	0	0	0	213
Bedrijventerrein Oostflank Brunssum	Rijk	400	0	0	0	400
Slot Schaesberg	Rijk	31	0	30	0	1
Integraal dorpontwikkelingsplan Bocholtz	Rijk	337	0	337	0	0
Herinrichting bedrijventerrein Willem Sophia	Rijk	60	0	0	0	60
Landschapspark Hulsveld	Rijk	330	0	0	0	330
Open Club Klimmen	Rijk	85	0	0	0	85
Herontwikkeling Giessen-Bautsch	Rijk	60	0	0	0	60
Herinrichting Dentgenbach	Rijk	5	0	0	0	5
SES Versterking Nuinhofwijk	Rijk	20	0	0	0	20
Organisatiekracht	Rijk	53	0	0	0	53
Projecten Regio Deal						
Heerlen Centrum Urban Living / Urban Heritage	Provincie	2,731	0	1,250	0	1,481
Kwartiermaker (kansrijke start)	Provincie	17	0	17	0	0
Gemeente Heerlen Verlengde schooldag Schooljaar 2023-2024	Provincie	9	0	0	0	9
Onderwijs Arbeidsmarkt Projecten	Provincie	70	0	0	49	119
Projectleider (kansrijke start)	Provincie	43	0	0	-43	0
Terugvloeiende middelen RD I Kansrijke Start	Provincie	0	0	0	94	94
Gemeente Heerlen Verlengde schooldag schooljaren 2021-2022/ 2022-2023	Provincie	20	0	20	0	0
Tekort GBT	Provincie	155	0	0	0	155
Route Praktijkverklaring	Provincie	74	0	0	0	74
Mini-Saffiertjes	Provincie	1,459	0	0	0	1,459
Transformatie Brunssum-Centrum, deelprojecten Kerkstraat Noord en Victoriapark	Provincie	1,000	0	0	0	1,000
Integrale aanpak Vrieheide-Stack	Provincie	145	0	0	0	145
Aankoop en sloop 5 particuliere woningen Schilterstraat	Provincie	8	0	0	0	8
Buurtontwikkeling Oud Nieuwenhagen en Winkelcentrum Op de Kamp	Provincie	312	0	0	0	312

Parkstad-Aken leerlingen ontdekken de kansen bij de buren	Provincie	7	0	0	0	7
GROS NL/D op het gebied van Digitalisering	Provincie	7	0	0	0	7
Destinatiemarketingplan 'Dit is Parkstad: Duitse markt'	Provincie	149	0	31	4	122
International Deal MKB Parkstad	Provincie	6	0	0	0	6
Center Court / Vie	Provincie	401	0	0	0	401
Cultuurapp C-US	Provincie	7	0	0	0	7
Cross-border Studio	Provincie	2	0	40	40	2
Uitbreiding E-bike deelsysteem	Provincie	0	0	85	23	-62
Via Belgica	Provincie	5	0	5	0	0
L'EAU/Zuid-Limburg in euregionale context	Provincie	50	0	25	0	25
Inrichting grensoverschrijdend geografisch informatiesysteem	Provincie	1	0	0	0	1
RWTH Aken- Campus Heerlen	Provincie	200	0	180	0	20
Green Solar Herzogenrath	Provincie	7	0	0	-6	1
Energiepark Herzogenrath	Provincie	10	0	0	-10	0
Verbetering van de grensoverschrijdende gegevensuitwisseling	Provincie	28	0	20	14	22
Lokale aanpak ondermijning Parkstad Limburg	Provincie	10	0	0	0	10
Werk in de Wijk	Provincie	15	0	0	-15	0
WIJ(K) dat zijn wij!	Provincie	15	0	0	0	15
Leren Locatie Holz	Provincie	9	0	0	-9	0
Woonarrangement woningverbetering Lauradorp	Provincie	1,330	0	0	0	1,330
Inpondmakelaar	Provincie	900	0	0	0	900
Theathergrenzen overwinnen	Provincie	27	0	27	0	0
Velocity (e-bike deelsysteem)	Provincie	45	0	0	5	50
Kastelenbuurt/ Hoofdstraat	Provincie	200	0	0	0	200
Stratenaanpak Parkstad Limburg	Provincie	478	0	132	25	371
Go-kit	Provincie	10	0	0	0	10
<u>Projecten Regio Deal II</u>						
Revitalisering kern Schinveld	Rijk	1,650	0	0	-1,050	600
Rumpenerstraat Brunssum	Rijk	225	0	0	0	225
Aanpak jeugdcriminaliteit Parkstad (Preventie met gezag)	Rijk	1,259	0	944	0	315
Sociaal Veilig Uitbreiding Heerlen-Noord	Rijk	636	0	0	516	1,152
CIV Veiligheid	Rijk	100	0	0	0	100
Lerende gemeenschap / van participatie naar eigenaarschap (Ubachsberg)	Rijk	198	0	178	0	20
Voorzieningenwijzer	Rijk	190	0	171	0	19
Kansrijke Start	Rijk	700	0	525	0	175
Implementatie CPTED	Rijk	121	0	0	0	121

Hyperloop Aken - Parkstad	Rijk	25	0	0	-25	0
Conferentie GROS	Rijk	30	-30	0	0	0
Herstructurering mijnkolonie Versilienbosch	Rijk	0	0	0	1,802	1,802
Verduurzaming mijnkolonie Grasbroek	Rijk	0	0	0	720	720
Herstructurering mijnkolonie Schuttersveld	Rijk	0	0	0	1,242	1,242
WOM Heerlen	Rijk	0	0	0	46	46
Landgraaf: Schaesberg (transformatie voormalige AH)	Rijk	0	0	0	370	370
Fase 1 retailcluster Kerkrade-Oost / Rolduckerveld	Rijk	0	0	0	318	318
Heerlen Noord: Hoensbroek-Centrum	Rijk	0	0	0	500	500
Simpelveld-Centrum	Rijk	0	0	0	675	675
Same veur Elkaar E&T	Rijk	0	0	0	103	103
Same veur Elkaar SES	Rijk	0	0	0	150	150
Medlands Parkstad	Rijk	0	0	0	620	620
Fundament onder UM-onderwijs Heerlen (T2 reservering)	Rijk	0	0	0	2,647	2,647
BSSC Innovation Powerhouse (pilot 2025)	Rijk	0	0	0	135	135
Europees Centrum Circulaire Bouw & Transformatie (ECCBT) Wonen	Rijk	0	0	0	540	540
Europees Centrum Circulaire Bouw & Transformatie (ECCBT) Gros	Rijk	0	0	0	150	150
Circulovallum Ambachtscentrum, werkhub & leeromgeving	Rijk	0	0	0	356	356
Circulaire sloop Eijkhagen-college	Rijk	0	0	0	52	52
Cube Block Home (circulaire en modulaire woningbouw)	Rijk	0	0	0	52	52
Investeren in wortels van de wijk plus Sociaal Veilig Brunssum DB	Rijk	0	0	0	200	200
Investeren in wortels van de wijk plus Sociaal Veilig Brunssum SES	Rijk	0	0	0	345	345
Regionale werkhubs	Rijk	0	0	0	1,800	1,800
Bewonerskrachten	Rijk	0	0	0	161	161
Onderdeel Gezondheid+vital inwoners+wijken	Rijk	0	0	0	300	300
Versterken Basisvaardigheden	Rijk	0	0	0	43	43
Gemeenschapshuizen	Rijk	0	0	0	130	130
IKC Centrum/Bleijerheide e.o	Rijk	0	0	0	95	95
Versterken samenhang + participatie uitwerking Ambitieplan Kerkrade-Oost	Rijk	0	0	0	93	93
Via Via - Romeins verleden (Heerlen/Simpelveld/Voerendaal)	Rijk	0	0	0	150	150

Buurtbatterij Bleijerheide-Nulland	Rijk	0	0	0	55	55
Aansluiting Rolduc Duits energienet	Rijk	0	0	0	125	125
Haalbaarheidsstudie GROS - Kreis Heinsberg	Rijk	0	0	0	25	25
TRANSIT (Interreg Maas/Rijn-project)	Rijk	0	0	0	24	24
Conceptontwerp Grensoverschrijdend Warmtenet Saint-Gobain	Rijk	0	0	0	285	285
New Regional Bauhaus/Education Landscapes	Rijk	0	0	0	300	300
BSSC Startups GROS	Rijk	0	0	0	300	300
Instroommodel mentale gezondheid	Rijk	0	0	0	296	296
Vrijwillige energie Parkstad	Rijk	0	0	0	150	150
Rijke schooldagen Brunssum '24-'25	Rijk	0	0	0	62	62
Rijke schooldagen. Kerkrade 24-25+25-26	Rijk	0	0	0	377	377
Rijke schooldagen. Landgraaf 24-25+25-26	Rijk	0	0	0	829	829
Rijke schooldagen Simpelveld '24-'25 en '25-'26	Rijk	0	0	0	372	372
Rijke schooldagen Franciscus Brunssum '24-'25+ '25-'26	Rijk	0	0	0	47	47
Revitalisering kern Schinveld E&T	Rijk	0	0	0	525	525
Revitalisering kern Schinveld DB	Rijk	0	0	0	525	525
ACT! Interventieteam Parkstad	Rijk	0	0	0	319	319
Sociaal Veilig Kerkrade	Rijk	0	0	0	576	576
Preventive aanpak jeugdcriminaliteit Landgraaf	Rijk	0	0	0	625	625
Nog toe te kennen Regio Deal	Rijk	8,402	0	0	-7,413	989
Totaal		**25,135**	**-30**	**4,016**	**11,809**	**32,898**

Van 2016 t/m 2020 kregen de Parkstadgemeenten 5 jaar lang € 3,9 miljoen per jaar uitgekeerd op basis van de Decentralisatie Uitkering Bevolkingsdaling. In Parkstadverband is besloten hiervan € 2.933.000 per jaar (75%) regionaal in te zetten. Ten aanzien van de programmering van de inzet van deze middelen zijn in juli 2016 procesafspraken vastgelegd. Ieder jaar zijn deze middelen door het Dagelijks Bestuur op basis van het advies van de bestuurscommissies toegewezen aan de projecten. Naar aanleiding van een uitspraak van de algemene rekenkamer is er vanaf 2022 geen sprake meer van Decentralisatie Uitkering Bevolkingsdaling maar zal het geld ontvangen worden als een Specifieke Uitkering. 2022 is vooralsnog de laatste keer dat deze uitkering is ontvangen.

Projecten krimpgelden

Krimpgelden: Leisure Ring € 43 (€ 43)
In 2024 zijn er geen kosten gemaakt.

Krimpgelden: Bedrijventerrein Oostflank Brunssum € 400 (€ 400)
Deze middelen zijn gereserveerd als inbreng van de Stadsregio in de gezamenlijke verwerving van de groeve Mourik op de Oostflank Brunssum, samen met de gemeente Brunssum en de Provincie Limburg.

Krimpgelden: Randsdaal toekomstbestendig € 0 (€ 0)
Het project is afgerond en financieel afgewikkeld. Derhalve bedraagt het actuele saldo € 0.

Krimpgelden: Slot Schaesberg € 0 (€ 30)
Het project is afgerond en financieel afgewikkeld. Derhalve bedraagt het actuele saldo € 0.

Krimpgelden & RD 1: Integraal Dorpsontwikkelingsplan Bocholtz € 0 (€ 337)
Het project is afgerond en financieel afgewikkeld. Derhalve bedraagt het actuele saldo € 0.

Krimpgelden: Herinrichting bedrijventerrein Willem Sophia € 60 (€ 60)
In 2024 zijn er geen kosten gemaakt. Het restant bedrag wordt aan de gemeente uitgekeerd na de afronding van het project.

Krimpgelden: Landschapspark Hulsveld € 330 (€ 330)
De middelen zijn nog niet uitgekeerd omdat de realisatie van het project afhankelijk is van een nog te verwachten uitspraak van de Raad van State.

Open Club Klimmen (SES) €85 (€85)
Het project Open Club Klimmen is een project van de gemeente Voerendaal, waarvoor meerdere keren middelen uit de Decentralisatie Uitkering zijn toegekend. In 2023 is uitvoering gegeven aan het DB besluit d.d. 22 maart 2023 en is een bedrag van €400.000 uitbetaald

Krimpgelden: Herontwikkeling Giessen-Bautsch € 60 (€ 60)
In 2024 zijn er geen kosten gemaakt. Het restant bedrag wordt aan de gemeente uitgekeerd na de afronding van het project.

Krimpgelden: Herinrichting Dentgenbach € 5 (€ 5)
In 2024 zijn er geen kosten gemaakt. Het restant bedrag wordt aan de gemeente uitgekeerd na de afronding van het project.

SES Versterking Nuinhofwijk (DU) €20 (€20)
Geen mutaties. Resterend bedrag ten behoeve van definitieve subsidievaststelling (10%).

<u>Projecten Regio Deal</u>

RD 1: Heerlen Centrum € 1.481 (€ 2.731)
Dit project is onderdeel van de Regio Deal 1.0. Op grond van de beschikking ontvangt de gemeente de Regio Deal middelen op basis van een bevoorschottingschema.

RD De Kwartiermaker (kansrijke start) (SES) €0 (€17)
Het DB heeft op 3 juli 2024 de subsidie vastgesteld op €16.969,70. Dit is bijna het volledige bedrag van de eerder toegekende subsidie en daarbij is overgegaan tot uitbetaling van de eerder toegekende resterende middelen (10%). Een bedrag van €30,30 is overgeheveld naar de post 'terugvloeiende middelen Kansrijke Start'.

RD Verlengde schooldag Schooljaar -2023 2024 Gem Heerlen (SES) €9 (€9)
Geen mutaties. Resterend bedrag ten behoeve van definitieve subsidievaststelling (10%).

Onderwijs Arbeidsmarkt Projecten (SES) €119 (€70)
Het DB heeft op 28 februari 2024 de subsidie van de projecten Leren Locatie Holz en Werk in de Wijk vastgesteld. Beide subsidievaststellingen waren lager dan de oorspronkelijke beschikking en reeds betaald voorschot. De teruggevloeide middelen en de niet uitbetaalde 10% zijn vervolgens overgeheveld naar de post 'Onderwijs Arbeidsmarkt Projecten'. Dit project is aangemaakt als voorziening voor toekomstige onderwijs

arbeidsmarktprojecten, waarbinnen terugvloeiende middelen uit deze lijn in afstemming met het DB opnieuw kunnen worden ingezet voor dit doel.

RD De Projectleider (kansrijke start) (SES) €0 (€43)
Het DB heeft op 3 juli 2024 de subsidie vastgesteld op €335.546,84. Dit bedrag is lager dan de oorspronkelijke beschikking en het reeds betaald voorschot. Er is een bedrag van €51.453,16 terug betaald, dat samen met het nog niet uitbetaalde bedrag van €43.000 (10%) is overgeheveld naar de post 'Terugvloeiende middelen RD I Kansrijke Start'.

Terrugvloeiende middelen RD I Kansrijke Start (SES) €94 (€0)
Het DB heeft op 3 juli 2024 de subsidie voor de Projectleider Kansrijke Start vastgesteld op €335.546,84. Dit bedrag is lager dan de oorspronkelijke beschikking en het reeds betaald voorschot. Er is een bedrag van €51.453,16 terug betaald, dat samen met het nog niet uitbetaalde bedrag van €43.000 (10%) is overgeheveld naar de post 'Terugvloeiende middelen RD I Kansrijke Start' evenals de resterende €30,30 na subsidievaststelling van de Kwartiermaker Kansrijke Start. Dit project is aangemaakt als voorziening voor toekomstige Kansrijke Start projecten, waarbinnen terugvloeiende middelen uit deze lijn in afstemming met het DB opnieuw kunnen worden ingezet voor dit doel. Inmiddels heeft het DB op 18 december 2024 besloten deze middelen toe te kennen aan Taalrijke Start.

RD Verlengde Schooldag schooljaar 2021-2022/2022-2023 Gem Heerlen (SES) €0 (€20)
Het DB heeft op 27 maart 2024 de subsidie vastgesteld op €200.000. Dit is het volledige bedrag van de eerder toegekende subsidie en daarbij is overgegaan tot uitbetaling van de eerder toegekende resterende middelen (10%).

RD Tekort GBT (SES) €155 (€155)
Dit project is aangemaakt als voorziening voor de dekking van de resterende 10% van de diverse GBT projecten in schooljaar 22-23 en 23-24. Definitieve subsidievaststelling moet nog plaatsvinden. Geen mutaties.

RD Route Praktijkverklaring (SES) €74 (€74)
Geen mutaties. Resterend bedrag ten behoeve van definitieve subsidievaststelling

RD 1: Buurtontwikkeling Oud Nieuwenhagen en Winkelcentrum Op de Kamp € 312 (€ 312)
Dit project is onderdeel van de Regio Deal 1.0. Het restant bedrag wordt aan de gemeente uitgekeerd na de afronding van het project.

RD Vie (was CenterCourt) (SES) €401 (€401)
Geen mutaties. Resterend bedrag ten behoeve van definitieve subsidievaststelling (10%).

RD Werk in de Wijk (SES) €0 (€15)
Het DB heeft op 28 februari 2024 de subsidie vastgesteld op €116.270. Dit bedrag is lager dan de oorspronkelijke beschikking en het reeds betaald voorschot. Er is een bedrag van €18.730 terug betaald, dat samen met het nog niet uitbetaalde bedrag van €15.000 (10%) is overgeheveld naar de post 'Onderwijs Arbeidsmarkt Projecten'.

RD WIJ(K) dat zijn wij! (SES) €15 (€15)
Geen mutaties. Resterend bedrag ten behoeve van definitieve subsidievaststelling (10%).

RD Leren Locatie Holz (SES) €0 (€9)
Het DB heeft op 28 februari 2024 de subsidie vastgesteld op €76.128. Dit bedrag is lager dan de oorspronkelijke beschikking en het reeds betaald voorschot. Er is een bedrag van €5.952 terug betaald, dat samen met het nog niet uitbetaalde bedrag van €9.120 (10%) is overgeheveld naar de post 'Onderwijs Arbeidsmarkt Projecten'.

RD 1: Stratenaanpak Parkstad Limburg € 371 (€ 448)
Dit project is onderdeel van de Regio Deal 1.0. In 2024 zijn er kosten gemaakt in het kader van het transformatiefonds dat onderdeel is van het project, waarbij er uitkeringen hebben plaatsgevonden aan vastgoedeigenaren die voormalige winkelpanden transformeren naar andere functies.

RD-2 Revitalisering kern Schinveld (SES) €600 (€1650)
Het DB heeft op 13 december 2023 besloten een bedrag van €1.650.000 toe te kennen vanuit actielijn 1, vervolgens is de dekking in 2024 verdeeld over diverse themalijnen, waarvan een bedrag van €600.000 voor SES ten behoeve van de revitalisering Kern Schinveld. Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening is de beschikking afgegeven. Uitbetaling van het voorschot vindt in 2025 plaats.

RD-2 Lerende gemeenschap (Ubachsberg) (SES) €20 (€198)
Het DB heeft op 13 december 2023 besloten een bedrag van €197.500 toe te kennen vanuit actielijn 1, Thema SES toe te kennen aan de integrale gebiedsgerichte aanpak van het focusgebied Ubachsberg ten behoeve van een bijdrage aan de projecten 'Lerende gemeenschap' en van 'Participatie naar Eigenaarschap'. Per beschikking d.d. 3 juli 2024 is er een voorschot van 90% uitgekeerd, zijnde een bedrag van €177.750 euro en resteert een bedrag van €19.750 ten behoeve van de definitieve subsidievaststelling.

RD-2 Kansrijke Start (SES) €175 (€700)
Het DB heeft op 13 december 2023 besloten een bedrag van €700.000 toe te kennen aan de borging en voorzetting van de intensivering van het Kansrijke Start programma in Parkstad, door een bijdrage ter beschikking te stellen voor de inzet van een projectleider en extra werkbudget. Per beschikking d.d. 27 maart 2024 is er een voorschot van 90% uitgekeerd, zijnde een bedrag van €525.000 euro en resteert een bedrag van €175.000 ten behoeve van de definitieve subsidievaststelling.

Conferentie Gros € 0 (€ 30)
De classificatie van dit project is gewijzigd van A3 naar A2

RD 2: Landgraaf Schaesberg Transformatie voormalige AH € 370 (€ 0)
Aan dit Regio Deal II project is medio 2024 een bedrag van € 370.000 toegekend vanuit de themalijn Retail. Er zijn nog geen kosten gemaakt.

RD-2 Kerkrade Fase 1 Retailcluster Kerkrade Oost / Rolduckerveld € 318 (€ 0)
Aan dit Regio Deal II project is medio 2024 een bedrag van € 317.935 toegekend vanuit de themalijn Retail. Er zijn nog geen kosten gemaakt.

RD-2 Heerlen Noord: Hoensbroek Centrum € 500 (€ 0)
Aan dit Regio Deal II project is medio 2024 een bedrag van € 500.000 toegekend vanuit de themalijn Retail. Er zijn nog geen kosten gemaakt.

RD-2 Simpelveld Centrum € 675 (€ 0)
Aan dit Regio Deal II project is medio 2024 een bedrag van € 675.000 toegekend vanuit de themalijn Retail. Er zijn nog geen kosten gemaakt.

RD-2: Same veur Elkaar (Nuth) € 103 (€ 0)
Aan dit Regio Deal II project is eind 2024 een bedrag van € 103.067 toegekend vanuit de themalijn Retail. Er zijn nog geen kosten gemaakt.

RD-2 Medlands Parkstad € 620 (€ 0)
Aan dit Regio Deal II project is eind 2024 een bedrag van € 620.000 toegekend vanuit de themalijn Economie. Er vindt nog een financiële verrekening plaats met de kosten die voor Medlands Parkstad zijn gemaakt vanuit het werkbudget.

RD-2 Fundament onder UM onderwijs in Heerlen/Parkstad € 2647 (€ 0)
Aan dit Regio Deal II project is eind 2024 een bedrag van ruim € 2,6 miljoen toegekend vanuit de themalijn Economie. Er zijn nog geen kosten gemaakt.

RD-2: BSSC Innovation Power House MKB € 135 (€ 0)
Aan dit Regio Deal II project is eind 2024 een bedrag van € 135.000 toegekend vanuit de themalijn Economie. Er zijn nog geen kosten gemaakt.
RD-2 Investeren in de wortels van de wijk plus Soc Veilig Brunssum SES (SES) €345 (€0)
Het DB heeft op 28 augustus besloten een bedrag van €285.000 toe te kennen voor themalijn 1, actielijn SES ten behoeve van de integrale gebiedsgerichte aanpak in het focusgebied Brunssum Noord-Oost. De dekking hiervoor is op dit project geboekt. Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening is de beschikking afgegeven. Uitbetaling van het voorschot vindt in 2025 plaats.

RD-2 Regionale werkhubs (SES) €1800 (€0)
Het DB heeft op 28 augustus besloten een bedrag van €1.800.000 toe te kennen aan de ontwikkeling van de Regionale Werkhubs. De dekking hiervoor is op dit project geboekt. Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening is de beschikking afgegeven. Uitbetaling van het voorschot vindt in 2025 plaats.

RD-2 Bewonerskrachten (SES) €161 (€0)
Het DB heeft op 28 augustus besloten een bedrag van €161.077 toe te kennen voor themalijn 1, actielijn SES ten behoeve van het project bewonerskrachten als onderdeel van de integrale gebiedsgerichte aanpak in het focusgebied Heerlen-Noord. De dekking hiervoor is op dit project geboekt.

RD-2 Onderd Gezndhd+vital v inwnrs+wijken (deelprj.4t/m7) (SES) €300 (€0)
Het DB heeft op 28 augustus besloten een bedrag van €300.000 toe te kennen voor themalijn 1, actielijn SES ten behoeve van de integrale gebiedsgerichte aanpak in het focusgebied Ruggengraat Landgraaf. De dekking hiervoor is op dit project geboekt. Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening is de beschikking afgegeven. Uitbetaling van het voorschot vindt in 2025 plaats.

RD-2 Versterken Basisvaardigheden (SES) €43 (€0)
Het DB heeft op 28 augustus besloten een bedrag van €43.097 toe te kennen aan het project versterken basisvaardigheden ten behoeve van de integrale gebiedsgerichte aanpak in het focusgebied Kerkrade-Oost. De dekking hiervoor is op dit project geboekt. Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening is de beschikking afgegeven. Uitbetaling van het voorschot vindt in 2025 plaats.

RD-2 Gemeenschapshuizen (SES) €130 (€0)
Het DB heeft op 28 augustus besloten een bedrag van €130.000 toe te kennen aan het project Gemeenschapshuizen ten behoeve van de integrale gebiedsgerichte aanpak in het focusgebied Kerkrade-Oost. De dekking hiervoor is op dit project geboekt. Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening is de beschikking afgegeven. Uitbetaling van het voorschot vindt in 2025 plaats.

RD-2 IKC Centrum/Bleijerheide e.o (SES) €95 (€0)
Het DB heeft op 28 augustus besloten een bedrag van €95.000 toe te kennen aan het project IKC Centrum/Bleijerheide ten behoeve van de integrale gebiedsaanspraak in het focusgebied Kerkrade-Oost. De dekking hiervoor is op dit project geboekt. Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening is de beschikking afgegeven. Uitbetaling van het voorschot vindt in 2025 plaats.

Rd-2 Versterk samenh + particip. uitw. Ambitiepl. Krkd-Oo (SES) €93 (€0)
Het DB heeft op 28 augustus besloten een bedrag van €93.000 toe te kennen aan het project versterking samenhang en participatie ten behoeve van de integrale gebiedsgerichte aanpak in het focusgebied Kerkrade-Oost. De dekking hiervoor is op dit project geboekt. Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening is de beschikking afgegeven. Uitbetaling van het voorschot vindt in 2025 plaats.

RD-2: Revitalisering kern Schinveld € 525 (€ 0)
Aan dit Regio Deal II project is eind 2023 een bedrag van € 525.000 toegekend vanuit de themalijn Retail. Er zijn nog geen kosten gemaakt, wel is de beschikking afgegeven.

Projecten BC Economie en Toerisme/ Dagelijks Bestuur	Bijdrage	31-12-2023	Vrijgevallen bedragen / terug-betalingen	Ontvangen bedragen	31-12-2024
Streetwise	Gemeenten	22	210	210	22
Elsa Lab	Gemeenten	135	0	0	135
Totaal		**157**	**210**	**210**	**157**

Subsidie Streetwise €22 (€ 22)
De regionale inzet van Stichting Streetwise Parkstad vloeit voort uit de regionale retailaanpak zoals vastgelegd in het Uitvoeringsprogramma Retail, De Stadsregio Parkstad vervult een coördinerende rol. De gemeenten dragen zorg voor de financiering. In 2024 hebben zij € 210.000 beschikbaar gesteld. Conform de subsidiebeschikking aan Streetwise op basis van het Activiteitenplan 2023 zijn deze middelen in 2024 periodiek uitgekeerd.

Elsa Lab € 135 (€ 135)
Deze middelen zijn bedoeld als cofinanciering voor een project 'ELSA-lab' van de Brightlands Smart Services Campus, dat door de Campus tevergeefs is ingediend bij NWE (EU-financiering). In 2024 zijn er geen kosten gemaakt. Dit budget is eind 2024 gereserveerd voor de Actieagenda MKB Parkstad, als onderdeel van de Regio Deal II.

Projecten BC GROS	Bijdrage	31-12-2023	Vrijgevallen bedragen / terug-betalingen	Ontvangen bedragen	31-12-2024
Cofinanciering GROS Regio Deal	Rijk	1.484	90	-1.243	151
Projecten BC GROS		**1.484**	**90**	**-1.243**	**151**

Cofinanciering GROS Regio Deal € 151 (€ 1.484)
In 2024 is voor een aantal projecten cofinanciering georganiseerd. € 90.000 is uitbetaald aan RWTH Aachen als bijdrage aan het project "Neu Regional Bauhaus".

Projecten BDU	Bijdrage	31-12-2023	Vrijgevallen bedragen / terug-betalingen	Ontvangen bedragen	31-12-2024
Bewegwijzering	Provincie	16	0	0	16
Projecten BDU		**16**	**0**	**0**	**16**

Bewegwijzering € 16 (€ 16)
De bewegwijzering is een onderdeel van het BDU project Benutting onderliggend wegennet regio Parkstad. De afrekening van de totale BDU-subsidie moet nog plaatsvinden, waarin dus ook de door ons opgevoerde middelen voor de toeristische bewegwijzering worden verantwoord.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Huurovereenkomst

In 2021 is een langdurige overeenkomst aangegaan met Walas Projects BV voor huur van kantoor- en vergaderruimte aan de Kloosterweg 1 te Heerlen. Het huurcontract heeft per einde boekjaar nog een resterende looptijd van 0,3 jaar. De huurverplichting bedraagt € 90.000 per jaar. De totale huurverplichting conform de resterende looptijd van het contract bedraagt daarmee € 30.000.
In 2023 is een aanvullende langdurige overeenkomst aangegaan met Walas Projects BV voor huur van extra kantoor- en vergaderruimte aan de Kloosterweg 1 te Heerlen. Het huurcontract heeft per einde boekjaar nog een resterende looptijd van 0,3 jaar. De huurverplichting bedraagt € 15.000 per jaar. De totale huurverplichting conform de resterende looptijd van het contract bedraagt daarmee € 5.000.In februari 2025 zijn de onderhandelingen gestart over een verlenging van het huurcontract.

Arbeidskostengerelateerde verplichtingen: verlofrechten

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen. Deze personele lasten worden verantwoord in het jaar waarin de uitbetaling plaatsvindt. Denk hierbij aan (overlopende) verlofaanspraken. De verplichting wegens niet opgenomen verlofuren bedraagt per 31-12-2024 € 117.000 (2023: € 79.000).

12.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Bedragen x € 1 miljoen

Omschrijving	Begroting 2024	Begroting 2024 na 3e wijziging	Realisatie 2024	Verschil
Werkbudget kernactiviteiten	720	720	671	-49
Flexibele schil administratieve eenheid zonnepanelen	pm	30	20	-10
Lobby inzake subsidieverwerving	40	40	38	-2
Cofinancering door derden projecten kernactiviteiten	pm	1,371	1,292	-79
Afschrijving buitenring	264	264	264	0
Financieringskosten buitenring	82	82	82	0
Loonkosten formatie	3,032	3,569	3,330	-239
Materiële kosten bedrijfsvoering en huisvesting	495	549	491	-58
Totaal lasten	**4,633**	**6,625**	**6,188**	**-437**
Bijdragen deelnemende gemeenten	4,244	4,244	4,243	-1
Bijdrage gemeente Heerlen takendiscussie	408	408	408	0
Reguliere bijdrage Gemeenten	4,652	4,652	4,651	-1
Bijdragen gemeenten uitbreiding Duurzaamheid		141	141	0
Bijdragen gemeenten Water en klimaatadaptatie		228	228	0
Totaal bijdragen deelnemende gemeenten	4,652	5,021	5,020	-1
Bijdrage RES uitbreiding Duurzaamheid		101	101	0
Bijdragen gemeenten flexibele schil	pm	135	125	-10
Cofinancering door derden projecten kernactiviteiten	pm	1,950	1,598	-352
Rentebaten	0	2,800	2,830	30
Totaal baten	**4,652**	**10,007**	**9,675**	**-332**
Gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten	**19**	**3,382**	**3,487**	**105**
Stortingen in reserves				
- Reserve Ringwegen	219	219	219	0
- Investeringsreserve verbouwing	0	0	0	0
- Reserve werkbudgetten flexibele schil	0	105	105	0
- Reserve werkbudgetten	0	4,978	4,512	-466
Onttrekkingen aan reserves				
- Reserve Ringwegen	165	165	165	0
- Organisatie op Orde	27			0
- Frictiereserve	7	27	0	-27
- Investeringsreserve verbouwing	0	7	7	0
- Reserve werkbudgetten flexibele schil	0	0	0	0
- Reserve werkbudgetten	0	1,900	1,585	-315
Saldo mutatie reserves	**-20**	**-3,203**	**-3,080**	**123**
Gerealiseerd resultaat	**-1**	**180**	**409**	**228**

Programma Kerntaken

Omschrijving	Begroting 2024	Begroting 2024 na 3e wijziging	Realisatie 2024	Verschil
Werkbudget	720	720	671	-49
Lobby inzake subsidieverwerving	40	40	38	-2
Cofinancering door derden projecten kernactiviteiten	pm	1,371	1,292	-79
Afschrijving buitenring	264	264	264	0
Financieringskosten buitenring	82	82	82	0
Loonkosten formatie	1,937	2,202	2,055	-147
Totaal lasten Kerntaken	**3,043**	**4,679**	**4,402**	**-277**
Cofinancering door derden projecten kernactiviteiten	pm	1,950	1,598	-352
Rentebaten	0	2,800	2,830	30
Totaal baten Kerntaken	**0**	**4,750**	**4,429**	**-321**
Gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten Kerntaken	**-3,043**	**71**	**27**	**-44**
Stortingen in reserves				
- Reserve Ringwegen	219	219	219	0
- Reserve werkbudgetten	0	4,978	4,512	-466
Onttrekkingen aan reserves				
- Reserve Ringwegen	165	165	165	0
- Frictiereserve	0	0	0	0
- Reserve werkbudgetten Bestuurscommissies	0	1,900	1,585	-315
Saldo mutatie reserves Kerntaken	**-54**	**-3,132**	**-2,982**	**150**
Gerealiseerde resultaat Kerntaken	**-3,097**	**-3,061**	**-2,955**	**106**

- Werkbudgetten bestuurscommissies

In 2024 zijn de werkbudgetten van de bestuurscommissies allen bestemd op basis van het jaarplan. Het gedeelte van de werkbudgetten inzake de beschikbare middelen SPL € 625.000 (subtotaal BC's minus DB) zijn volledig ingezet.

- Werkbudget Dagelijks Bestuur

Van het totale werkbudget 2024 is in het jaarplan een bedrag van €95.000 beschikbaar voor aanwending door het Dagelijks Bestuur. Het werkbudget van het Dagelijks Bestuur is € 49.000 achtergebleven bij het budget van € 95.000. Dit komt doordat er in 2024 veel energie, aandacht, tijd en middelen zijn geïnvesteerd in extra activiteiten en communicatie naast de reguliere werkzaamheden. Denk hierbij onder meer aan activiteiten rondom het 25-jarig jubileum van Stadsregio Parkstad Limburg met o.a. een symposium én aan (communicatie rondom) de ontwikkeling van het nieuw narratief van de regio, 'het nieuwe toekomstverhaal voor Parkstad 2040; Parkstad Limburg biedt ruimte!'. Hierdoor zijn met name minder (nieuwe) middelen in de vorm van drukwerk, video's e.d. vanuit dit budget ontwikkeld. Daarnaast is met betrekking tot de regiodagen een twee daagse college regioreis uitgesteld naar 2025. Hier was € 25.000 voor begroot.

Verder is € 40.000 beschikbaar gesteld voor de lobby subsidieverwerving. Dit budget is nagenoeg geheel aangewend.

Bij overschotten is het vigerende beleid dat programmagelden beschikbaar blijven voor programma activiteiten in het daaropvolgende jaar, mits het resultaat dit toelaat. Bij de resultaatbestemming zal worden voorgesteld om het resterende werkbudget van het Dagelijks Bestuur toe te voegen aan het werkbudget van 2025.

Met betrekking tot de verschillen inzake cofinanciering door derden kernactiviteiten/projectlasten, cofinanciering door derden kernactiviteiten/projectbaten, en de reserve werkbudgetten bestuurscommissies geldt het volgende: baten en lasten van projecten worden in de staat van baten en lasten opgenomen naar rato van de voortgang van het werk. Tekorten en overschotten worden verwerkt in de bestemmingsreserve werkbudget van de betreffende bestuurscommissie. Per saldo is het gerealiseerde resultaat nihil.

Programma Flexibele schil

Omschrijving	Begroting 2024	Begroting 2024 na 3e wijziging	Realisatie 2024	Verschil
Administratie zonnepanelen	pm	30	20	-10
Totaal lasten Flexibele schil	**0**	**30**	**20**	**-10**
Bijdragen gemeenten aan Administratie zonnepanelen	pm	135	125	-10
Totaal baten Flexibele schil	**0**	**135**	**125**	**-10**
Gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten Flexibele schil	**0**	**105**	**105**	**0**
Stortingen in reserves				
- Reserve werkbudgetten Bestuurscommissies	0	105	105	0
Onttrekkingen aan reserves				
- Reserve werkbudgetten Bestuurscommissies	0	0	0	0
Saldo mutatie reserves Flexibele schil	**0**	**-105**	**-105**	**0**
Gerealiseerde resultaat Flexibele schil	**0**	**0**	**0**	**0**

De Flexibele Schil omvat enkel het project administratie zonnepanelen. Tot 2030 zullen de operationele kosten gefactureerd worden aan de betreffende gemeenten conform de verdeelsleutel vastgesteld door de Bestuurscommissie Duurzaamheid in 2022.

Overhead

Omschrijving	Begroting 2024	Begroting 2024 na 3e wijziging	Realisatie 2024	Verschil
Exploitatielasten:				
Kosten formatie	1.095	1.367	1.275	-92
Bedrijfsvoering	495	549	491	-58
Totale lasten Overhead	**1.590**	**1.916**	**1.766**	**-150**
Totale baten Overhead	**0**	**0**	**0**	**0**
Gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten Overhead	**-1.590**	**-1.916**	**-1.766**	**150**
Stortingen in reserves				
Investeringsreserve verbouwing	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves:				0
Investeringsreserve verbouwing	0	7	7	0
Frictiereserve	7	27	0	-27
Saldo mutaties reserves Overhead	**7**	**34**	**7**	**-27**
Gerealiseerde resultaat Overhead	**-1.583**	**-1.882**	**-1.759**	**123**

Algemene dekkingsmiddelen
De tabel met betrekking tot de algemene dekkingsmiddelen is opgenomen op pagina 45.

Vennootschapsbelasting
In 2018 heeft de belastingdienst bevestigd dat Stadsregio Parkstad Limburg vrijgesteld is voor VPB. Over 2024 hoeft derhalve geen aangifte te worden ingediend.

Onvoorzien
In 2024 is geen beroep gedaan op de post onvoorziene uitgaven.

Overzicht incidentele baten en lasten

De commissie BBV heeft in 2018 de 'Notitie structurele en incidentele baten en lasten' gepubliceerd, welke In 2024 is aangevuld. De toezichthouders van de twaalf provincies hebben de notitie van de Commissie BBV verder verduidelijkt door de handreiking 'Verduidelijking structurele en incidentele baten en lasten' in het derde kwartaal van 2021 te publiceren. Deze handreiking geldt ook voor GR-en onder toezicht van Gedeputeerde Staten.

In het algemeen geldt dat een GR structurele taken uitvoert en daarvoor structurele baten en lasten raamt in de begroting. Structurele baten en lasten zijn dus de regel, incidentele baten en lasten zijn de uitzondering. Deze uitzonderingen moeten inzichtelijk gemaakt worden in het verplichte overzicht van incidentele baten en lasten. Voor elke post is een toelichting vereist.

De extra baten en lasten die samenhangen met de realisatie van projecten - niet zijnde werkbudget ontvangen door de Parkstad gemeenten - zijn incidenteel van aard. Dit betreft een belangrijk deel van het activiteitenniveau van Stadsregio Parkstad Limburg. Indien extra middelen beschikbaar komen, worden de extra baten en lasten via een tussentijdse begrotingswijziging (bij voorkeur via de bestuursrapportage) opgenomen in de begroting. Door de wijze van boekhoudkundige verwerking van deze projecten zal het eventuele geprognosticeerde resultaat op deze projecten nihil zijn. Deze posten worden verder niet meer apart toegelicht.

Onderstaand een overzicht van het structureel begrotingssaldo. In 2024 bedraagt het structureel begrotingssaldo € 409.000 vooral als gevolg van hogere rentebaten en lagere bestuurs- en salariskosten dan begroot. Onderstaand is ook een overzicht van de incidentele baten en lasten opgenomen.

Presentatie structureel begrotingssaldo	Begroting 2024	Begroting 2024 na 3e wijziging	Realisatie 2024	Verschil
Saldo baten en lasten	20	3.383	3.489	106
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-20	-3.203	-3.080	123
Begrotingssaldo	**0**	**180**	**409**	**229**
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	**0**	**0**	**0**	**0**
Structureel begrotingssaldo	**0**	**180**	**409**	**229**

Overzicht incidentele baten en lasten	Begroting 2024	Begroting 2024 na 3e wijziging	Realisatie 2024	Verschil
Onttrekking organisatie op orde/frictiereserve	27	27	0	-27
Incidentele baten	27	27	0	-27
Herinrichting bedrijfsvoering	27	27	0	27
Incidentele lasten	27	27	0	27
Totaal overzicht incidentele baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**0**

De incidentele baten en lasten die niet samenhangen met projecten betreffen:

- Onttrekking frictiereserve herinrichting bedrijfsvoering. De begrote onttrekking van de frictiereserve voor de herinrichting bedrijfsvoering (€ 27.000) is in lijn met de begrote incidentele implementatiekosten herinrichting bedrijfsvoering. De begrote onttrekking heeft niet in 2024 plaatsgevonden en naar verwachting wordt deze in 2025 aangesproken.
- Herinrichting bedrijfsvoering (€ 27.000). Eenmalige lasten voor inhuur deskundigheid voor inrichten digitale handtekening, implementatie archiefsysteem in lijn met de archiefwet en uitbreiding financieel systeem met inkoopmanagement zullen naar verwachting in 2025 gerealiseerd worden. Deze implementatiekosten zijn tijdelijk. De lasten na implementatie worden als structureel aangemerkt.

SPL maakt gebruik van bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten die uit activering van de investering voor de Ringwegen en de investering in de verbouwing voortkomen. Onttrekkingen hieraan mogen, mits aan de voorwaarden voldaan, als structureel worden aangemerkt in onderstaand overzicht van structurele reservemutaties.

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Overzicht structurele reservemutaties	Begroting 2024	Begroting 2024 na 3e wijziging	Realisatie 2024	Verschil
Reserve Ringwegen	-219	-219	-219	0
Totaal stortingen	-219	-219	-219	0
Investeringsreserve verbouwing	7	7	7	0
Reserve Ringwegen	165	165	165	0
Totaal onttrekkingen	172	172	172	0
Totaal reservemutaties	**-47**	**-47**	**-47**	**0**

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Volgens de Wet normering topinkomens dient de bezoldiging van topfunctionarissen te worden gepubliceerd.

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.900 of minder (in 2024):

Naam topfunctionaris	Functie
Burgemeester R. Wever (Heerlen)	lid DB/AB
Burgemeester S. Scheepers (Simpelveld)	lid DB/AB
Burgemeester E. Geurts (Beekdaelen)	lid DB/AB
Burgemeester R. de Boer (Landgraaf)	lid DB/AB
Burgemeester W. van der Rijt (Brunssum)	lid DB/AB
Burgemeester P. Dassen-Housen (Kerkrade)	lid DB/AB
Burgemeester W. Houben (Voerendaal)	lid DB/AB
Burgemeester D. Joppe (Voerendaal)	lid DB/AB
Wethouder M. Peters (Heerlen)	lid AB
Wethouder W. Schleijpen (Simpelveld)	lid AB
Wethouder P. Spirk (Simpelveld)	lid AB
Wethouder H. Reijnders (Beekdaelen)	lid AB
Wethouder H. Janssen (Brunssum)	lid AB
Wethouder T. Weijers (Kerkrade)	lid AB
Wethouder A. Geers (Kerkrade)	lid AB
Wethouder S. Kropman (Landgraaf)	lid AB
Wethouder G. Delsing (Voerendaal)	lid AB

De functie van bestuurslid is onbezoldigd.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking:

Gegevens 2024 **bedragen x € 1,-**	**De heer P.M. Bertholet**
Functiegegevens	**Secretaris / Directeur**
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01-01 / 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 125.291,52
Beloningen belastbaar op termijn	€ 23.208,00
Subtotaal	€ 148.499,52
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 233.000,00
-/- Onverschuldigd bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	€ 148.499,
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2023 bedragen x € 1,-	De heer P.M. Bertholet
Functiegegevens	**Secretaris / Directeur**
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01-01 / 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 132.373,76
Beloningen belastbaar op termijn	€ 22.516,56
Subtotaal	€ 154.890,32
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 223.000,00
-/- Onverschuldigd bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	€ 154.890,32
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

12.4 Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door het Algemeen Bestuur geautoriseerde begroting en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen. De toets op de begrotingsrechtmatigheid richt zich op de gerealiseerde baten en lasten in relatie tot de geraamde baten en lasten (exclusief reserves) volgens de bijgestelde begroting. Deze toets vindt in deze jaarrekening op programmaniveau plaats, omdat het budgetrecht van het Algemeen Bestuur ook op programmaniveau is vastgelegd in de besluitvorming van de vastgestelde begroting 2024. Hieronder is een verkorte tabel opgenomen met alleen de relevante gegevens voor de analyse. Dit zijn de baten- en lastencategorieën begroting na wijziging, realisatie en het verschil:

Omschrijving	Begroting 2024 na 3e wijziging	Realisatie 2024	Verschil
Lasten programma's			
• Programma kerntaken	4.679	4.402	-277
• Programma flexibele schil	30	20	-10
Totale lasten programma's	**4.709**	**4.422**	**-287**
Lasten divers:			
• Overhead	1.916	1.766	-150
Totale lasten divers	**1.916**	**1.766**	**-150**
Baten programma's			
• Programma kerntaken	4.750	4.429	-321
• Programma flexibele schil	135	125	-10
Totale baten programma's	**4.885**	**4.554**	**-331**
Baten divers:			
• Algemene dekkingsmiddelen	4.652	4.652	0
• Bijdragen gemeenten uitbreiding duurzaamheid	141	141	0
• Bijdragen gemeenten water en klimaatadaptatie	228	228	0
• Bijdragen RES uitbreiding duurzaamheid	101	101	0
• Overhead	0	0	0
Totale baten divers	**5.122**	**5.122**	**0**

<u>Lasten</u>
Er is geen sprake van lastenoverschrijding bij de programma's Kerntaken, Flexibele schil en Overhead. De onderschrijding van de lasten programma Kerntaken wordt met name veroorzaakt door de niet gerealiseerde lasten cofinanciering rente en cofinanciering door derden. De onderschrijding op de lasten van het programma Flexibele Schil ontstaat door lagere gerealiseerde kosten dan voorzien in de 3e begrotingswijziging. De onderschrijding op het programma Overhead wordt met name veroorzaakt door de niet bestede lasten bedrijfsvoering zoals toegelicht op pagina 47 en 101.

<u>Baten</u>
Er is geen sprake van een overschrijding van de baten op programma niveau. De onderschrijding op de baten wordt met name veroorzaakt door de niet gerealiseerde cofinanciering door derden.

12.5 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

13. SiSa (volgt nog)

14. Taakvelden (volgt nog)

15. Rechtmatigheidsverklaring

Verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijkt een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het Dagelijks Bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het Algemeen Bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting, verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Het Algemeen Bestuur heeft op 18 december 2024 het normenkader vastgesteld waarin de relevante wet- en regelgeving wordt toegelicht. Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het Algemeen Bestuur bepaald en bedraagt 3% (maximaal 3) van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 330.715.

Bevindingen

Het Dagelijks Bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. Samengevat leidt dit tot onderstaand overzicht:

Begrotingscriterium	**Omvang**
1A. Overschrijding lasten programma's	€ -
1B. Overschrijding investeringsbudgetten	€ -
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	€ -
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het Algemeen Bestuur zijn gemeld	€ -
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	€ -
4. Totaal aan begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid	€ -
5. Resterend saldo aan begrotingsrechtmatigheden	€ -
Voorwaardencriterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	€ -
M&O criterium	
Volgt nog	

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het Algemeen Bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf beschrijft het Dagelijks Bestuur ook welke actie ondernomen wordt om afwijkingen in de toekomst te voorkomen.